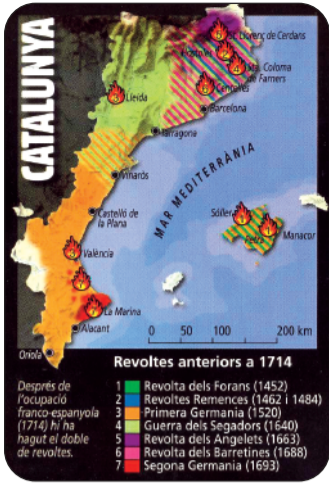

L'Estel
Bellavista,44
07240 Sant Joan

Telèfon
971 85 85 80
657 012 568

L'ESTEL

www.racocatalla.com/esteldemallorca
E MAIL estel@premsaforana.cat

AMB EL PATROCINI DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XXVIII. NÚMERO 660

1ER D'OCTUBRE DEL 2009

PREU: 2 €

S'ESTANYOL

Fa 15 anys que la família Nudoï-Oliver d'Algaida te casa al carrer de la Mar,37 a Son Bieló. Amb ella la família Joan-Garau de la Ferreria sa Tanqueta d'Algaida. 620 540 890

La família Pericàs-Sánchez de son Ferriol te casa al carrer dels Cornets,41 de son Bieló. Els toreros Pericàs, coneguts a tot el món són els seus cosins. 677 752 075

SARÀPITA

Fa 5 anys que na Marga Nicolau viu al seu xalet de sa Vinyola a la urbanització Paradís de Sa Ràpita al carrer de Sa Mèrlera,16. Na Marga pinta quadres al acrílic. 636 623 536

En Sebastià Vadell és mestre d'obres. Amb una dotzena de picapedrers a les seves ordres pot envestir allà on sigui. Viu al carrer del Calamar,7 de Sa Ràpita. 629 679 162

PORTO-COLOM

N' Antonia Coves viu al carrer del Carme,24 de Portocolom a una casa que te un centenar d'anys. 971 825 279

PORT D'ANDRATX

Fa 2 mesos que na Melati Amirudin ha obert al bitiga X-tra Moda al carrer Isaac Peral 52 local 2 del Poert d'Andratx. Ja fa 13 anys que na Melati te una altre botiga de moda al número 56 del mateix carrer. 971 671 151

CIUTAT DE MALLORCA

Fa 3 mesos que n'Antoni Salom ha obert la Cafeteria Can Toniet a la Plaça París,6 de Ciutat. Despatxa menús a 8'70. N' Antoni és net d'en Rafel Salom, fill de madò Feleta que era la comara de Sant Joan. 971 757 652

LLORET DE VISTALEGRE

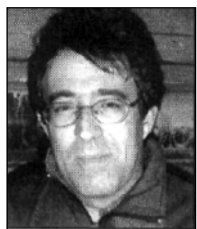
El matrimoni Beltran-Ferragut acaba de jubilar-se. Han passat les vacances a Portals Nous i ara aniran a Lanzarote. Viuen al carrer Fundadors de la Vila,3 de Llorito. 636 238228

Fa 40 anys que na Margalida Mora va obrir la Perruqueria Margalida al carrer del Doctor Andreu Feliu, 12 de Ciutat. Abans i durant 6 anys va tenir perruqueria a Porreres. 971 298 060

L'ESTEL
No publica ofertes de comerç sexual

ANDREU SALOM I MIR

En un estat de supeditació política, de la qual podem inferir perfectament una subordinació lingüística -una cosa va lligada amb l'altra-, és de raó afirmar que el camí més probable, pel que fa a la llengua afectada, és el que porta a la dialectalització, a la fragmentació i, finalment, a la desaparició de la llengua afectada via inclusió en el sistema lingüístic dominant.

En el nostre país, l'emporiment lingüístic s'emmarca clarament en una calculada i sistemàtica promoció d'una realitat projectada en funció d'una concepció unitarista i espanyolitzadora que condueix, ineluctablement, a la destrucció de la nació catalana a força de llevar-li, i de negar-li, qual-

sevol possibilitat d'autoidentificació i de conscienciació.

Hi ha molts exemples indicadors de les interferències lingüístiques constants del castellà en el català. Només cal fixar-se en les expressions més usuals de la gent més jove i en el tipus de llenguatge, farcit de barbarismes i d'altres incorreccions (sintàctiques, fonètiques, morfològiques ...) que fan servir habitualment molts programes de les nostres televisions autonòmiques -per no esmentar els continguts filo-espanyols que destil·len assíduament.

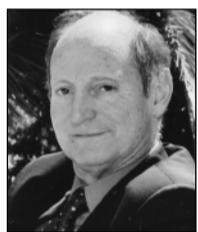
La relació dels clàssics *vale, què tal, pues, bueno, más o menos, entonces, después, antes, además, claro!, desde luego, ojalà, nada menos* s'ha vist considerablement engreixada amb la proliferació d'altres vocables, girs i expressions ben poc habituals no fa gaires anys, com els verbs *colar* o *pillar*, que entre els més jovenets han substituït

totalment els genuïns *passar davant* o *ensaltar* -segons els casos- i *agafar*. Expressions com "En Joan m'ha passat davant" (o "m'ha passat", i encara "s'ha ficat"), "he ensaltat la pilota", i "En Toni m'ha agafat", han deixat pas a aquestes altres: "En Joan se m'ha colat", o "s'ha colat", "he colat la pilota" i "En Toni m'ha pillat" (o "m'ha col·lit", com a conseqüència d'una confusió semàntica molt estesa per interposició del castellà). Un altre cas, per exemple, seria l'ús excessiu del verb *provar*, que ha passat a ocupar, pels mateixos motius d'interposició semàntica, els usos correctes de *tastar* (menjar) i d'*assajar* o *emprovar* (roba).

En semblants condicions i circumstàncies la torrentada de barbarismes en la nostra parla quotidiana augmenta dia rera dia. Mots ben castellans com *acera*, *agobiar*, *apoiar*, *assafata*, *atun*, *bolso*, *bombilla*, *caç-*

oncillos, *callejero*, *césped*, *cinturon*, *colxa*, *colxoneta*, *crucigrama*, *cumpleaños*, *curva*, *derame*, *despedida*, *despreci*, *destornillador*, *emplear*, *enxufe*, *fallo*, *feo*, *fiambarrera*, *fin de semana*, *foco*, *folleto*, *follon*, *freno*, *gamberro*, *globo*, *guapo*, *ingle*, *jefe*, *làmpara*, *lavanderia*, *lio*, *llavero*, *loco*, *madera*, *maís*, *manguera*, *màrmol*, *mercancia*, *mimbre*, *munyeca*, *Nit Bona*, *Nit Vella*, *novio*, *pajarita*, *palillo*, *palomitas*, *papilla*, *parxe*, *pato*, *pienso*, *píldora*, *plumero*, *pollo*, *pomelo*, *recreo*, *reintegro*, *retrassar*, *rollo*, *secador*, *sello*, *sótano*, *suero*, *susto*, *tapete*, *tarta*, *tiburón*, *tio*, *tipo*, *toldo*, *tràfic*, *traje*, *tuberia*, *tubo*, *vado*, *vago*, *veleta*, *voltereta*, *xanxullo*, *xapuça*, *xatarra*, *xino*, *xiste*, *xubasquero*, *xulo* o *xupar* han pres ja carta de naturalesa i si feim servir els termes correctes ens arriscam a ser considerats poc menys que "excèntrics", "radicals" o "estrafolaris".

La solució, la sortida a tot aquest desgavell lingüístic passa, sens dubte, per una intervenció coordinada de molts de sectors i guiada des de dalt amb fermesa (amb la condició *sine qua non* de comptar amb un estat propi que emeti lleis pròpies que no puguin ésser rebutades). En qüestions de llengua, els esforços individuals, o sectorials, per arribar a la normalitat, són sempre estèrils. És per això que sols si els catalano-parlants (i els que encara no ho són) comptem, des del bressol fins a la tomba, amb un veritable centre de decisió política (i no tres ni quatre, sinó un) que vetlli tostemps pels nostres interessos lingüístico-culturals, pel nostre ésser col·lectiu, amb tots els ets i els uts, ens vindrà sempre de gust fer un ús tan correcte de la nostra llengua com ho fan, almenys, els parlants d'altres llengües plenament normalitzades.

PERE FELIP I BUADES

Als treballadors sols els prometen misèria

La situació dels treballadors és molt difícil. Caminam a bon pas cap als 5 milions d'aturats, essent els més afectats els sectors més desfavorits de la classe treballadora, especialment joves. D'aquesta manera, entre el milió i mig de llocs de feina perduts en un any hi ha 650.000 acomiadats i joves (480.000 ocupaven llocs eventuals). Hi ha un milió de famílies, segons les xifres oficials, que no cobren salari ni atur ni subsidi de cap tipus.

Els capitalistes s'aprofiten de la situació de crisi per estrènyer les clavilles. Prop de dos milions de treballadors se troben amb els seus convenis col·lectius sense renovar, mentre que en alguns sectors la patronal se nega a aplicar les pujades pactades en els convenis, que no s'apliquen.

El mateix govern que lliurà sense vacillar centenars de milers de milions als banquers, proposa com a úniques sortides donar una almoïna de 400 euróns

a uns pocs aturats sense cap ingrés, i pujar els impostos. Al mateix temps, seguint la línia de la patronal, amenaça en atacar, una vegada més, els salaris dels dos milions d'empleats públics.

Les dades econòmiques són obscures. Després d'un any de l'enfonsament de la economia mundial, l'únic que va vent en popa són les borses, en particular els fons més especulatius. Per això han servit les ajudes dels governs, seguint els plans del G20.

Les dades de la Comptabilitat Trimestral publicats pel l'INE assenyalen que l'economia espanyola segueix caient en picat. En el segon trimestre de 2009, registrà una caiguda interanual del 4'2% sobretot per la reducció de la demanda interna, que ha passat de 6'1 punts a -7'3 punts, degut, sobretot, al descens del consum final de les llars (amb una variació interanual del -5'9%), però també de la inversió (que augmenta la seva caiguda des del 15'2%

fins el -17%) i el retall de despesa de les Administracions Públiques.

Autonomies i Ajuntaments estan en bancarrota degut a la política d'"estabilitat pressupostària" imposada per la Unió Europea. No han pogut resistir el retall d'ingressos per la crisi.

L'ofensiva del capital. Als treballadors sols els prometen un any més (com a mínim) d'augment de l'atur i anys d'atur massiu i misèria. "A canvi" sel's exigeix que renunciïn a tot (contracte indefinit, pensions, convenis, prestacions sanitàries...).

Els capitalistes tenen un pla ben clar: cal tornar a posar els milers de milions evaporats en l'especulació a costa dels salaris directes i diferits dels treballadors, per poder posar en marxa, altra volta, la maquinària especulativa.

La ruptura del diàleg social és una mostra d'aquesta orientació. Correspon a que el capital, a tot el món, empès per la seva crisi, per la seva "manca

de marge" se llança en contra de totes les conquestes obreres, i, per lo tant, contra les pròpies organitzacions dels treballadors.

El Govern i els dirigents de les organitzacions polítiques i sindicals dels treballadors dubten, se resisteixen a atacar obertament els drets i conquestes, tement un esclafit social incontrolable. Però el capital els exigeix que creuin totes les línies roges. El Comissari europeu Almuina, les demés institucions internacionals, els mitjans de comunicació, totes les dretes, diuen al Govern que no te dret a governar si no és amb el PP i aplicant el programa de la patronal.

Que fa el Govern? El Govern fa declaracions d'esquerra per tranquil·litzar nos, però cada passa que dona són concessions. Ara contra els funcionaris. Abans contra els ingressos de la S.S. La llei de concens que prepara, i el nou pla d'estímul de 6.000 milions, per allò que se sap són més regals a les multinacionals que exploten

energies "renovables", això si en ares al concens no s'introdueixen mesures antiobreres.

Al mateix temps, assisteix sense moure una cella als nous retalls a la plantilla de Ford, GM, Renault, Nissan a la crisi en el camp (viticultura, olivar, etc.).

En definitiva, el Govern vol sortir d'aquesta crisi aplicant les receptes de Brussel·les. Concessió rera concessió enfonsa als treballadors i les seves organitzacions, ens duu a la catàstrofe.

La catàstrofe a que ens duu la política del G20, les provocacions de la patronal exigeixen com a resposta la unitat de totes les organitzacions que se reclamen dels treballadors per exigir al Govern que canviï de rumb i apliqui una política socialista.

Perquè tota la responsabilitat se concentra en el Govern, que ha de governar per a la majoria treballadora, sense cedir a cap de les exigències de la patronal, les multinacionals i els seus portaveus de Brussel·les.

BERNAT JOAN I MARÍ

Nova faç d'espanyolisme de garrafa

Aquest onze de setembre, passat a Barcelona, he de reconèixer que m'ha fet patir prou més que no d'altres onzes de setembre; i puc assegurar que n'he viscut de prou surrealistes. Les celebracions de la Diada, en altres etapes molt més que no ara, ens tenien acostumats a les batalles caïnites entre nacionalistes catalans. Alguns encontres al Fossar de les Moreres, certament, han estat prou lamentables. Però potser ho havíem assumit com un estigma que duria a sobre l'independentisme català fins que les possibilitats de victòria fossin una mica més acostades. La divisió entre els que busquen sincerament uns objectius nobles sempre resulta lamentable, però es pot aguantar, si tot va més o menys a cara descoberta, amb aquest toc naïf que hem sabut infondre –ai, las!– a les nostres reivindicacions nacionals.

L'últim onze de setembre, emperò, ha fet patir per la capacitat que té l'adversari (què dic

“adversari”: l'enemic, ras i curt) d'adaptar-se a noves formes de representació, de posada en escena, mentre nosaltres, ingènua-ment, encara no mostram la capacitat necessària per detectar-les. Vaig fer un intent de síntesi, ara fa un parell d'anys, al capítol “Les noves cares de l'espanyolisme”, dins *Per un catalanisme liberal progressista*. Avui dia, les àguiles de Sant Joan i els jous i les fletxes no són més que antigalles que només diuen alguna cosa a quatre nostàlgics en vies d'extinció (física, a causa de l'edat). L'espanyolisme ja no es mostra d'aquesta manera. Ni tan sols a través de la bandera espanyola, perquè no és sentida com a pròpia (i els espanyolistes més intel·ligents ho saben prou bé) per tots els ciutadans de l'Estat espanyol: per a un percentatge important té unes connotacions que encara no la fan prou simpàtica.

Un espanyolisme eficient, en un lloc on el sobiranisme és a l'alça, com a Catalunya, ha de manifestar-se de manera enganyosa, poc clara, solapada, subliminal. Actes com el de la Falange a Arenys de Munt no serveixen, per cap banda, per

reforçar l'espanyolisme, sinó tot al contrari. Avui els senyals dels temps van per un altre cantó, molt i molt diferent. Tant, que segurament aquells que han fet més soroll a les últimes manifestacions espanyolistes que hi ha hagut a Barcelona ni tan sols en tenen consciència. Però el resultat és el que és, i tot acte comporta unes conseqüències.

Per exemple, constitueix *de facto* un acte d'espanyolisme el fet de xiular Els Segadors. I això, durant les ofrenes a Rafael de Casanovas, cada onze de setembre, es produeix repetidament. Algú ha dit que els ciutadans tenen dret a xiular els polítics, si no ho fan bé. I certament consider que té tota la raó, amb una única excepció: en un acte, en el moment de sonar l'himne del país. Tothom va detectar un fort contingut nacional en la xiulada al himne espanyol, a Mestalla, a la final de copa entre l'Athletic de Bilbao i el Barça. Per què no detecta tothom, també, un fort contingut nacional a la xiulada a qui sigui, mentre sonen (i es canten) Els Segadors durant l'ofrena al nostre heroi de 1714? Jo diria que el voltatge nacional hi és també evident, però inter-

essa als nostres adversaris que passi desapercebut, i que hom consideri que, senzillament, la gent està manifestant el seu disgust envers els polítics. És clar que els catalans no han estat educats a respectar el propi himne, com se sol fer a totes les nacions mínimament normalitzades com a tals.

Més voltatge nacional, encara, va tenir el boicot de la Plataforma Aturem la Guerra, inspirat des dels renglers d'Iniciativa per Catalunya-Verds, a l'acte oficial, durant la intervenció de la cantant israeliana Noa, acompanyada per l'orquestra àrab de Barcelona. Els organitzadors, amb Joan Ollé al capdavant, degueren pensar –i molt ben pensat– que unir una cantant israeliana amb una orquestra àrab, interpretant plegats El Cant dels Ocells, seria una manera magnífica de fer també un cant a la pau, de treballar per crear consciència perquè s'aturin les guerres. Un grup d'energúmens, emperò, feia sonar xiulets i generava tot tipus de soroll, mentre Noa cantava en la nostra llengua l'himne a la pau. Bona part del públic, no va poder sentir Noa, cantant en català. I tot

perquè no ha fet la gara-gara als màxims enemics que ara tenen els palestins: Hamàs. Però hi havia quelcom de més profund. Ho analitzava, hi pensava, mort de vergonya aliena, i no hi sabia veure més que espanyolisme. Un grup d'espanyolistes, amb globus demanant “Boicot a Israel”, maldaven per fer callar la veu d'una israeliana que, amb una veu meravellosa, cantava en català un cant universal.

Des del meu punt de vista, aquesta acció va ser gravíssima, i em revolta la feina d'alguns (especialment a les files del PSC) per treure-li ferro. En un país normal, s'haurien depurat les responsabilitats d'aquells que, emparats per ideals aparentment nobles, aprofiten el seu alt voltatge nacionalista (espanyol, per descomptat) per deslluir les pròpies celebracions. Certament, ens fan molt més mal els alternatius autoanomenats pacifistes (que de pacifistes no en tenen ni un bri, com demostren cada vegada que en tenen ocasió) que no els nostàlgics d'estanquera amb pollastre. I, quant a espanyolisme, què voleu que us digui?, sóc incapaç de veure-hi cap diferència.

QUIM GIBERT
coautor d'*Autoestima i Països Catalans*

Entre el Po i els Apenins

Quan el sol pica de valent tal volta sigui un bon moment per rodar pel món. I és que, tant per tant, m'estim més suar la cansalada lluny de casa. És just el que m'ha passat fent parada i fonda a la plana de Parma, situada entre el Po i els Apenins septentrionals. Malgrat que els estius parmesans són força calorosos (i els mosquits, uns impertinents), els ruixats i les nevades sovintegen quan s'acosta l'hivern. «Sotto la neve pane, sotto la pioggia fame», diu el refranyer. En rigor, la neu protegeix els sembrats i, per contra, l'aigua, els malmet.

Abans de la unificació italiana (1868), Parma va ser la capital del Ducat de Parma, Piacenza i Guastalla (1545-1860), un dels tants estats de la bota itàlica. De fet, la primera capital ducal fou Piacenza per la seva ubicació estratègica. Però els Farnese, senyors del ducat, van córrer perill arran d'una revolta de nobles piacentins. I, aleshores, el cap i casal fou traslladat a Parma. La família Farnese és coneguda a casa nostra atès que van ser aliats de Felip II de Castella en l'intent d'envair Anglaterra (1588) amb l'*Armada invencible*.

Actualment Parma és una província més de l'Emília-Romanya, regió amb capital a Bolonya. L'antiga via Emília i la influència bizantina a l'Adriàtic expliquen que l'Emília-Romanya hagués estat batejada amb aquest nom. «Si

quan tens set et donen vi ets a la Romanya, si et donen aigua ets a l'Emília», diuen els més vells.

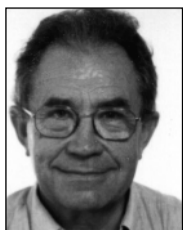
Un dels sectors amb més nomenada de la província de Parma és *Terra Verdiana*. Tot i que Guiseppe Verdi (1813-1901) va residir bona part de la seva vida a Milà, és fill d'un poblet d'aquest antic ducat. Els italians encara riuen quan les autoritats austríaques, en el període que dominaven Trento, Venècia i altres punts de l'Itàlia del nord, van encomanar a Verdi de compondre una marxa militar. El genial músic els va respondre que la única marxa que enllestiria seria la de la retirada austríaca. Avui la truita s'ha girat: tant el sud del Tirol com altres zones alpines de parla alemanya depenen d'Itàlia. Un veí de Collecchio, vila a la falda dels

Apenins, ho justifica dient que aquests territoris germanòfons originalment foren habitats per italians. Però que fruit de guerres i epidèmies medievals van quedar despoblats i, des de llavors, han estat repoblats per austríacs: «et recordo que l'Imperi romà arribava fins a les portes de Viena». I a molts altres indrets, em dic jo em veu baixeta, com és públic i notori.

Els aires nacionalistes, em refereixo al nacionalisme banal (inherent en unes dinàmiques estatals gens innocents), també em van deixar favagirat tot esmorçant. «Solo latte italiano», indica una de les principals inscripcions de l'envàs d'una central lletera de Parma. La qualitat dels productes làctics, entre els quals destaca el formatge parmesà, ha prestigiat la ciutat ducal. Això explica que el govern italià impul-

sés una gestora a fi i efecte de reflatar el grup Parmalat, patrocinadora del R. Madrid de finals dels anys 80, quan l'empresa va fer fallida. Roma no va dubtar a garantir la continuïtat de Parmalat atès que Itàlia ha d'importar llet de fora. Paral·lelament, Parma s'ha fet un nom en l'elaboració de salami i mostassa.

Allò “catalano” també és un apel·latiu lligat a la qualitat. «Fa fi», em diu un parmesà. No es gens estrany trobar a peu de carretera un restaurant que faci “cucina catalana”. En aquesta línia, la catalana acostuma a ser una pizza blanca (és a dir, sense tomàquet) a base de *mozzarella*, salmó, tàperes i ruca. I la xicoira, una herba que creix a les vores dels camins, és identificada amb el mot «Catalogna».

ALEXANDRE PINEDA
FORTUNY

A cabo d'escriure un article sobre la Fundació Manuel de Pedrolo, no el repetiré, si faré alguna referència explícita a Pedrolo, i no deixaré de tenir-lo al pensament perquè el meu tarannà natural, haig d'afegir-hi sempre la seva empremta, no sé si ho aconseguixo. Voldria emmirallar-m'hi en la metodologia d'anàlisi pedroliana, i de la seva ètica com a riquesa categòrica de la seva alta personalitat intel·lectual. Us demano permís per tornar a immernir-me en tota aquella problemàtica nacional, -la qual no abandono mai- que representa l'estar sotmesos tots els països de parla catalana davall dels poders polítics i militars espanyols i francesos, encara que per raons òbvies em situo dins del petit imperi del regne espanyol, el francès en queda tàcitament comprès dins l'anàlisi.

L'estat parla de manera abusiva de la seva democràcia, àdhuc quan tot obstruint reivindicacions legítimes, lliura amb contundència tota mena d'arguments legals i amb tota la seva força de mitjans de comunicació, fent callar les veus díscles, n'obtenen un valor afegit, de l'ampliació de clientela, del gavadals de ments obstruïdes de capacitats cognitives, seguidors i amants de consignes per bàrbares que siguin. Emparen les paraules tot lluint la seva llei màxima que és la Constitució, de la qual n'he fet la crítica d'altres vegades, anomenant críticament el seu articulad, ara només vull recordar, aquell article 145, que prohibeix la federació entre "comunitades" tot pensant amb el seu est geogràfic que som nosaltres. Senten profunda paüra, quan han de reconèixer la indispensable obra del TGV, (ells ni diuen AVE, per allò del nonacionalisme i posarli espanyola, a la velocitat) del tren d'Alacant, fins a la Lombardia i Alemanya, la malesa és precisament per evitar el necessari creixement econòmic del País Valencià i Catalunya, i temem que després del contacte econòmic podrien venir d'altres

comunions, com el reconeixement per ambdues parts de la identitat, que tant temen des de l'imperi espanyol.

Qualsevol moviment econòmic ha d'estar enfocad al creixement radial, amb el nucli central de Madrid, que són tots aquells que no els discutirem el seu sentiment d'espanyolisme. La jugada de ser el centre els fa recollir els beneficis de tots: financers, industrials, comercials, i de tots els centres d'energia, en definitiva tot allò fonamental per enriquir-se amb l'esforç d'altri. De la història els prové la seva privilegiada posició d'avui, mentre els catalans treballaven ells disposaven del poder polític i el militar, per encarrilar amb l'estratègia del funcionariat tots els guanys cap a les capes dominants. Ara després de trenta anys d'una simulació democràtica, -la Restauració monàrquica- han demostrat la seva irrefrenable cobdícia, ens és l'hora d'alliberar-nos d'aquest lligam que els enriqueix, tot arranant la nostra economia.

La nostra riquesa esdevé explícita, la nostra excel·lència com a identitat de primer ordre, la podem veure per exemple, en la informàtica: Google Llibres, ha incorporat 35.000 obres digitalitzades de la Biblioteca de Catalunya. Som una nació sense estat, malgrat que el català és la única llengua en aquesta situació política, amb domini propi, que és el CAT. Per internet tenim un mitjà d'expressió sense haver de suportar cap lligam a 650 quilòmetres de casa. Abastem el món. Espanya ens és totalment prescindible i amb urgència en tots els vessants. És el xoc entre dues maneres de veure la vida, ells fills de tota mena de despotismes, sent-ne els promotors beneficiats, nosaltres en el pol oposat en el de sotmesos -no ho oblidem, per les armes-, sabem que aquesta realitat els ha creat caràcter de supèrbia als espanyols i d'atornits -no t'enredis, diu tothom-, als catalans. Si estudiem l'economia veiem com augmenten el poder i el nostre minva, -volen arruïnar-nos-, no són el resultat d'una laboriositat, són el resultat d'un domini il·legítim, per haver-lo assolit per mitjà del terror,

Riquesa implícita

ancestral i recent.

El regne espanyol ha fet històricament fructífera collita de guerrers, que han esdevingut nacionalistes de tot pèl. Catalunya l'ha feta de treball diari, hi ha aconseguit un pròsper nivell de vida; justament ara comença a periclitat per la pressió antidemocràtica i innoble de l'estat. Tanmateix, a Espanya mai podem fer viable l'equitat, estan massa pagats de la seva superioritat. Se l'han creguda tota mena de servidors n'hi ha uns que els tinc un especial preferència, són els de la complicitat interior, dels col·laboracionistes, n'hi ha molts que destaquen, però uso com a paradigma a l'incontinent i obtús José Borrell, que ha arribat a presidir la unió europea: Òndia organisme inútil! quan amb el seu espanyolisme guanyador de medalles situa Catalunya com a sots sistema. Si sabem que som forçats subsidiaris perquè és d'allà, que s'articula la reespanyolització de totes les seves possessions.

La riquesa catalana, és implícita i s'explicita àmpliament a tots nivells. Anem a cercar diferències: la brusca topada lingüística, aürtem justament perquè porten quatre-cents anys bescantant la llengua catalana, començaren: personatges tant

"íncults" com Nebrija, Quevedo, el primer Borbó, Primo de Rivera, Franco, i ara el Juan Carlos que sense empegueir-se, ni gens ni mica, ens va dir que el castellà mai ha estat llengua d'imposició, no podem relatar-les les lleis una a una, perquè en són centenars, de la immersió del català davall del castellà, les coaccions les retallades individuals i col·lectives, no han tingut aturador d'ençà tres segles i mig. No flastomem és una realitat comprovable, hauré d'anar a l'Arxiu General de Simancas o l'Arxiu Històric Nacional de Madrid, on hi ha tots els documents, que ho relaten: podem trobar-los i enumerar els lligalls de cada un d'ells. Així s'acumula durant centúries no els menyspreu, sinó l'odi que ara en ple segle XXI, aplegal l'espanyolisme contra la identitat catalana. N'és un mostra feaent el tractament que en fan del català, les seves lleis i reglaments. No oblidem els mitjans de comunicació, la petulància que desprenen: L'intent de desertització lingüística catalana on estan instal·lats, és poca cosa dir-ne frivolitat humana, dels manifestos propagadors de mentides com que el castellà està perseguit a Catalunya, tot són polítiques de malvada coerció simbòlica, que qualla en tot l'espanyolisme.

No hem d'esmerçar-nos massa per trobar el respecte que tenim els catalans per a la llengua espanyola. El lingüista Joan Coromines, català de pedra picada, va fer un ingent treball, amb un obra: "El Diccionario Etimológico de la Lengua Castellana", n'és una prova que cobreix a bastament aquesta asseveració. No existeix una veu popular hostil, si hi ha un consum fluid de productes culturals espanyols. És impossible trobar desafecció cap a la presència, **clarament abusiva** per el necessari equilibri, cap impediment per a la llengua espanyola, ni en la literatura, ni en la premsa, ni en la ràdio, ni en el cinema, ni en la televisió, ni en l'escola, ni el la universitat. Resta certificat, l'idioma de per si com tots és neutral -són el homes que l'usen com a arma- els espanyols ho han fet i ho fan amb tota mena de violentes i terrorífiques seqüències històriques i ara hi persisteixen, tenen tota la maquinària de l'estat a favor, i amb l'emètica -vomitiva- dominació al·legòrica, se'ls nota la simplicitat nazi de que no han acabat la feina d'aniquilar el català. Cerquen el mètode definitiu, no ho aconseguiran pas, la força i la raó del català prevaldrà.

Camps i Font de Mora són escridassats durant la inauguració del nou curs escolar

Es va demanar la dimissió del conseller d'Educació

El president de la Generalitat valenciana, Francisco Camps, i el conseller d'Educació, Alejandro Font de Mora, van ser escridassats durant la visita que van fer al col·legi número 2 de Vilamarxant. Representants de la Plataforma en Defensa de l'Ensenyament Públic i d'Escola Valenciana van esperar els dos polítics que havien d'inaugurar el curs i els van

rebre amb el crit de "Font de Mora, dimissió", entre d'al-

tres. Aquesta situació va fer que els populars sortissin per la porta del darrere just haver acabat l'acte inaugural. Escola Valenciana ha organitzat altres actes de mobilització de cara aquest curs escolar que, de moment, ja van iniciar amb el lliurament de carabasses pel suspens en política educativa a Camps, Font de Mora i Concha Gómez.

La insostenible lleugeresa existencialista

T enc la bústia de correu plena de trònics sobre l'agressió rebuda per un jove de nom Iván Cortés a mans de membres de forces de l'ordre a l'aeroport de Palma. Segons va denunciar (tant al jutjat com a l'Obra Cultural Balear) l'esmentat ciutadà, va ser agredit per membres de la guàrdia civil pel fet de parlar en català (i de mantenir-s'hi). No es tracta de la primera vegada que membres de les forces dites de l'ordre reaccionen de manera més que dubtosa davant l'ús de la llengua pròpia (i oficial, juntament amb la de l'Estat) de les illes Balears. Tothom recorda l'incident amb una al·lota magribina, titllada de "mora catalanista", pel fet d'usar normalment la llengua catalana en interaccionar amb membres dels cossos de seguretat de l'Estat.

Algú ha intentat treure ferro a l'actitud anticatalana (per tant, antibalear, antimallorquina) dels membres de la guàrdia civil al·ludint al vil assassinat de dos membres del cos a mans d'ETA. Res més absurd, sobretot si tenim en compte la digníssima intervenció davant els mitjans de comunicació d'Eduardo Salvà, germà de Diego Salvà, un dels dos guàrdies civils assassinats a Calvià. Les actituds antimallorquines (que va intentar revifar un diari colonial, precisament, en una entrevista al germà de Diego Salvà, i que aquest va desmuntar amb elegància, honorant la guàrdia civil i els cossos de seguretat amb les seues paraules) i la manca de respecte envers les lleis no fan cap bé a ningú. I és precisament en circumstàncies difícils quan tothom ha de ser més exquisit, i quan tothom s'ha de moure dins els marges que ens permeten un exercici digne de les nostres llibertats.

Qualsevol membre dels cossos de seguretat que impedeixi a qualsevol ciutadà el ple exercici dels seus drets (ple exercici que inclou, evidentment, l'ús sense cap tipus de retallada ni d'entrebanc de la llengua pròpia de les Illes Balears) deshonra amb la seua actitud la imatge

del cos a què pertany i la memòria d'aquells que han arriscat (i donat) la vida perquè tots puguem exercir les nostres llibertats. És en aquestes situacions en què hem de ser capaços de distingir el gra de la palla i exigir el màxim rigor a l'hora de promoure actituds obertes, democràtiques i integradores.

Les actituds d'alguns funcionaris hispans envers la llengua catalana es poden explicar (encara que, per descomptat, mai no es puguin –ni s'hagin de– justificar). Mal educats en la idea que a Espanya es parla una llengua "principal", que és l'espanyol i que aquesta és bàsica per a la "unitat", consideren que totes les "altres" llengües són, com a poc, una nosa. L'ús de la llengua espanyola, per tant, esdevé no marcat, mentre que l'ús del català és clarament marcat. Vull dir, amb això, que d'una persona que usi el català i que no canviï de llengua a la primera de canvi en tenim molta informació. Però de vegades aquesta informació pot estar esbiaixada o ser completament incorrecta.

Per exemple, vivim en un país tan integrador i obert (i això ho expressava molt bé Eduardo Salvà en negar que pensàs que hi podia haver col·laboradors mallorquins dels terroristes) que qui usa el català (i es manté en el seu ús) pot ser d'origen castellanoparlant (o parlant d'altres llengües). Aquest és el cas de n'Iván Cortés. Com tants d'altres ciutadans castellanoparlants del nostre país, va decidir aprendre i usar el català. I ho va fer lliurement, i fermament. Amb tanta fermesa que, segons denúncia seva, li va costar una agressió per part d'un monolingüe militant (que, per desgràcia, a més és membre de les forces de l'ordre).

Bernat Joan i Mari

Santanyí

Es socorristes de les platges de Santanyí tornen ser notícia a la premsa, al Diari de Mallorca, i a la web de l'Ajuntament de Santanyí podem llegir que l'Ajuntament de Santanyí té previst, a través de la Junta de Govern local, fer arribar una carta de reconeixement a un socorrista, per haver salvat la vida a una banyista el passat 17 d'agost, a la platja de Cala Llobards i ajudat a una embarcació que anava a la deriva dies després.

L'acte heroic d'aquest jove ha estat reconegut també per l'Associació de Veïns de Cala Llobards que li va fer un obsequi el passat dia 22 d'agost enmig de la festa major del nucli costaner.

També a la web de l'ajuntament torna a deixar ben clar que el cost d'aquest servei de vigilància de les platges és de 80.000 euros.

Aquest blog també vol donar li l'enhorabona a aquests socorrista, però quan llegim aquesta notícia ens dur a pensar i com nosaltres molta de gent, que aquest jove socorrista, **no estava fent més que la seva feina, quants de metges i personal sanitari estan cada dia ajudant i salvant vides, fent la seva feina, i ningú les**

fa cap reconeixement com herois.

El dia 16 d'agost també va ser publicat a la premsa un article amb el títol "Cala Llobards passa del 'glamour' de los anuncios a la dejadez en la limpieza" on **un grup de veïns cansats de veure la brutor que hi ha a la platja de Cala Llobards s'han mobilitzat per demanar a l'ajuntament una solució.**

Per ventura si els caminers o els treballadors de l'empresa municipal de neteja de l'ajuntament, van a fer neta la platja i la mantenen neta, ja que és la seva feina, també les podran fer un reconeixement.

Fonts: www.ajsantanyi.net

Una enquesta al web de l'AVUI atribueix un 73 % dels vots a una candidatura independentista

Barcelona, 16-09-2009

Una enquesta del diari AVUI efectuada durant tot el dia per Internet dona uns 5.000 vots dels 6.828 emesos que votarien segur (48 %) o possiblement (25 %) una candidatura independentista que comptés amb Joan Carretero i Joan Laporta.

Una dada significativa d'aquesta enquesta, tot i que lògicament no té valor com a estimació estadística, és l'elevat nombre de vots que gairebé dupliquen els registres habituals que obté aquest diari.

L'ANTIFEIXISME A MALLORCA. XVI LLIBRE

(Les lluites del segle XXI)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Leonard Muntaner Editor publica *Els crepuscles més pàl·lids* (Premi de Narrativa Alexandre Ballester 2009) (II)

En iniciar la redacció de la novel·la *Els crepuscles més pàl·lids* tenia en ment tot el caramull d'històries, dels fets viscuts pel meu pare en temps de la guerra

A *L'Amagatall* i a *Un tango de gardel en el gramòfon* havia novel·lat el cop d'estat feixista del divuit de juliol a Palma i la posterior repressió contra els republicans de les Illes; en obres com *Estiu de foc* i *Núria i la glòria dels vençuts* havia volgut deixar constància de les esperances de les llibertàries que volgueren alliberar les Illes quan vengueren, amb els milicians catalans del capità Bayo, a lluitar contra la reacció illenca i internacional. Ara, amb *Els crepuscles més pàl·lids* em proposava donar forma literària, novel·lar molts dels meus records familiars que també estaven relacionats amb aquella època. Es tractava de retre un homenatge, no solament als presoners republicans del *Batallón de Trabajadores número 151* sinó també, i amb la mateixa intensitat, a aquelles dones que donaren suport als repressaliats pel feixisme. I, en aquest cas, l'homenatge podia esdevenir encara més intens. En iniciar la redacció de la novel·la *Els crepuscles més pàl·lids* tenia en ment tot el caramull d'històries, dels fets viscuts pel meu pare en temps de la guerra. Les experiències amb els ateneus llibertaris, la concepció de la cultura com a una arma que havia d'alliberar la humanitat de la ignorància propagada pel clergat i tota mena d'intel·lectuals al servei de la burgesia. Un món d'il·lusions i grans esperances col·lectives esbucats amb la victòria feixista d'abril del trenta-nou. No endebades *Els crepuscles més pàl·lids* vol ser el relat, passat pels acostumats filtres de la imaginació, de les peripècies del pare i la mare, del món de la postguerra, de les esbojarrades ànsies de sobreviure d'un jovent al qual, a força de mentides i repressió, se'l privava de viure en llibertat. Descriure, ressuscitar, recrear la intensitat d'un amor apassionat entre un presoner republicà i una al·lota mallorquina de casa bona era tot un repte. La novel·la que ens ocupa és una visió crua i àcida dels darrers dies de la guerra civil, de la desesperació que encercla els combatents republicans quan veuen que són traïts fins i tot per determinats sectors dels seus comandaments, que a començaments de l'any trenta-nou han pactat amb Franco, imaginant, il·lusos, que el feixisme els respectaria graus i escalafó. Fins i tot els anarquistes de Cipriano Mera participaren amb entusiasme en la tasca d'assassinar comunistes – el

vil assassinat del tinent coronel Barceló i bona part del seu Estat Major per part de Casado, Besteiro i Mera!- i antifeixistes de totes les tendències que no volien lliurar les armes a Franco! Al començament de la novel·la ho explica el protagonista quan diu:

Amb Joan Busquets i altres companys havíem deixat per unes hores la trinxera per a assabentar-nos del que s'esdevenia realment a Madrid. Els nostres comandaments militars ja eren en contacte amb els oficials franquistes i nosaltres oloràvem la traïció arreu. Què faria Mena? Serien certs els rumors que també participava en el cop d'estat contra la República? En arribar prop de la Gran Via ja veíem les primeres columnes de soldats que llançaven els fusells i les cartutxeres al terra. El soroll sec de les metralladores i les baionetes, les pistoles, els morters que eren tirats de qualsevol manera, abandonats davant el portal de les cases, ressonaven dins la meua oïda amb un soroll semblant al de les bombes de l'aviació caient damunt les trinxeres: talment un gran edifici que s'ensorra. Era la sensació que em dominava en aquells moments. Només tenia al cap un pensament obsessiu: amb la sang que ens havia costat armar-nos, tenir un fusell a les mans, i ara ho abandonàvem, ho llençaven com aquell que llença als fons qualsevol estri inútil! Plorava de ràbia. Per un moment vaig sentir uns desigs immensos de disparar contra els que abandonaven les armes. Però, quin sentit hauria tengut matar uns joves que només pensaven a tornar a casa seva? Sabia que allò significava la desfeta de tot allò perquè havia lluitat i donat la vida el millor del poble. Sense armes ja no seríem mai més res de res. Seríem esclafats sense pietat, a milers, durant generacions i més generacions”.

L'obra vol reflectir també l'ambient gris i opressiu dels anys posteriors a la desfeta republicana

L'obra vol reflectir també l'ambient gris i opressiu dels anys posteriors a la desfeta republicana. Però això és tan sols una part de l'obra, un mínim resum de les intencions de l'autor. Abans ja havia escrit que la novel·la també és un particular experiment creatiu. Es tractava d'utilitzar diversos recursos literaris i, molt especialment, el monòleg, per aprofundir en la psicologia dels nostres personatges. Com deixar constància del vitalisme accentuat dels nostres herois? Seria possible reflectir la complexitat de la seva

existència, el valor amb el qual l'home i la dona en aquest cas, s'enfronten amb les adversitats de la vida? En començar a escriure, en redactar els primers esborranys dels capítols inicials, no estava encara segur de poder reeixir en la tasca que tenia davant meu. Aconseguiria contrapuntar els monòlegs interiors dels tres personatges principals? Podria transmetre al lector, amb força abastament, l'espectacular fortalesa d'esperit d'aquells combatents que ho donaren tot per la llibertat; el valor dels homes i dones que en els camps de concentració i les presons feixistes resistiren tortures, humiliacions, i que anaren amb el cap ben alt, dignes, fins al mur de les execucions? Com transmetre a les generacions actuals aquell dinamisme infinit, aquella esperança inabastable en un esdevenidor lluminós?

En aquesta ocasió es tractava de descriure la crua realitat de la guerra i la postguerra a través dels ulls de tres personatges. El protagonista principal és el presoner republicà, en aquest cas el pare. Després, l'al·lota mallorquina que el veu arribar amb la corrua de presoners a l'estació de sa Pobla en un llunyà estiu del quaranta: és la visió literaturitzada de la mare. I, per arrodonir la narració, ens trobam amb una descripció realitzada per un fill que contempla aquell passat des del present. És una visió contemporània dels fets esdevenguts en el passat. Una forma diferent de complementar el món dels dos protagonistes. La visió que té el fill en referència als esdeveniments que commouen la vida dels dos personatges principals de la novel·la ofereix un angle més “contemporani”, podríem dir més “actual”, a la narració. El fill reconstrueix la història que narren els dos protagonistes mitjançant la sèrie d'anècdotes que li contaren d'infant i, sobretot, a través de les poques fotografies salvades de la desfeta, d'aquells anys en els quals la nit i la desesperança omplien tot.

Com llegim en el capítol titulat “Una

Miquel López Crespi, guanya el IX Premi Alexandre Ballester

maleta plena de llibres”.

El temps ha passat inexorablement i ben cert que no et podries imaginar que el teu fill s'entestàs a servir el record de la teva vida. Qui sap si pensaves que els esforços fets en el combat pel redreçament de la humanitat, restarien, com la lluita de tants companys de la teva generació, oblidats per sempre. Ara que les manetes dels rellotges han marxat a velocitat increïble cap a l'ocàs definitiu que ens espera a tots, i ja no podem parlar directament, mirant-te els ulls, de front, dient les coses amb sinceritat, reconec que no vaig saber estar prou al teu costat com pertocava. Com a dèbil justificació podria dir-te que, sovint, els joves som així d'egoistes. Eres a prop nostre i no sabíem què fer per fer-te arribar el caramull d'amor que mereixies. Ara ho entenc, quan ja no hi puc fer res. Diuen que sempre s'esdevé el mateix: quan ens adonam dels errors ja no hi som a temps de rectificar.

“És el que pens aquest matí, quan he obert les carpetes per a veure les poques fotografies i papers que pogueres salvar de la guerra i els camps de treball. De llibres, pocs. Era un perill immens que en els escorcolls que feien els falangistes trobassin alguna obra de Tolstoi, Remarque o Blasco Ibáñez. No em parlem si les obres eren d'algun clàssic del social-

isme o l'anarquisme! Podien detenir o matar la família allà mateix, sense cap mena de contemplació. *¡Rojos de mierda!* i pegar-te un tret al cap. Cap justificació. *Un pelagatos republicano*. La vida d'un vençut no valia dos rals. Per això la padrina en va fer una foguera al corral de la casa, no fos cosa que la teva biblioteca de responsable de l'Ateneu Llibertari pogués tenir greus conseqüències en qualsevol dels judicis que es poguessin ordinar en contra teva”.

La força de les relacions autèntiques entre les persones que, en determinats moments, és capaç de vèncer els ferrenys condicionaments socials i culturals i unir voluntats de persones de cultura i tradicions diferents

És evident que la posició del “fill” dels protagonistes és la visió de l'autor de la novel·la. *Els crepuscles més pàl·lids*, els inicials projectes, els primers capítols que vaig redactar neixen, precisament, de la contemplació de les poques fotografies salvades de la guerra, d'un caramull de revistes dels anys trenta que m'han permès seguir la cronologia d'aquells esdeveniments. He emprat igualment, i indubtablement m'han servit moltíssim, els pocs documents familiars salvats de la desfeta, alguna comunicació oficial del camp de concentració on va romandre el pare i, més que res, les històries narrades en la infància, els records que en contaren els amics de la família, molts dels quals ja irremeiablement desapareguts.

La postguerra és descrita, doncs, des de diversos angles, des de tres punts de vista diferents. La construcció del fil argumental de *Els crepuscles més pàl·lids* avança al ritme de la visió dels dos protagonistes principals, contrapuntats pels records del fill. Tot plegat conforma un ampli fresc històric bastit a partir dels esdeveniments personals i col·lectius que pateixen els nostres herois durant l'any quaranta del segle passat. La visió actual, com ja he dit, ve donada pels records del fill que reconstrueix aquells fets des del present.

Crec que he parlat també d'una altra intenció de l'autor: de la voluntat de reconstruir la història d'amor esdevinguda entre aquell presoner republicà i l'al·lota poblera de família benestant. Aquesta peculiar força de l'amor constatada a través de tota època i circumstàncies! La força de les relacions autèntiques entre les persones que, en determinats moments, és capaç de vèncer els ferrenys condicionaments socials i culturals i unir voluntats de persones de cultura i tradicions diferents. Un pont bastit per l'amor, per l'autèntica estimació entre dues ànimes que s'estimen de veritat. El que ara explic va ser, ara ho veig ben clarament, l'origen primigeni de la novel·la: aquest interès “professional” de l'autor per provar de reflectir unes relacions amoroses que, en teoria, podien haver esdevengut problemàtiques, complicades, i que, sortosament, no ho varen ser gaire. Vet aquí el “nus” que enclerca tota l'estructura de *Els crepuscles més pàl·lids*.

Ha estat un repte prou interessant provar de reflectir l'ambient, el paisatge, l'atmosfera d'aquells anys atziacs

Mir els primers exemplars de la novel·la *Els crepuscles més pàl·lids* i encara no puc creure que, després de tants d'anys de feina, de mil entrebancs i dificultats, el llibre ja sigui als mostradors de les llibreries! Sempre et trobes amb les mateixes dificultats per a poder publicar una nova obra. Les incomprendiments dels editors, la idea, que sempre els domina, que el nou llibre potser no serà prou comercial... Comercial? Quan els sent em pos a tremolar! Com si mai ens hagués passat pel cap fer literatura edulcorada, “comercial”! Però ja s'entén: els editors han de salvaguardar els seus interessos econòmics i, més d'una vegada, quan els presentem un projecte nou, una obra que ens ha costat anys i més anys, qui sap si la vida sencera!, ens miren amb desconfiança, com si aquella novel·la pogués fer trontollar els seus sòlids fonaments econòmics. Per això mateix, sovint, malgrat portis quaranta anys o més en l'ofici de l'escriptura!, t'has de presentar a un concurs literari, assegurar, si tens sort i guanyes, l'edició d'aquella obra que t'ha portat tants d'anys de feina i tants maldecaps. En resum, aquesta ha estat la història que em portà a presentar *Els crepuscles més pàl·lids* al Premi de Narrativa Alexandre Ballester convocat per l'Ajuntament de sa Pobla.

Ha estat un repte prou interessant provar de reflectir l'ambient, el paisatge, l'atmosfera d'aquells anys atziacs. Dos mons antagònics, el del pare i el de la mare que, transformats per l'alquímia de l'amor, esdevendran absolutament i completament complementaris. Així com en el relat del combatent republicà abunda l'aprofundiment en les causes de la derrota, en l'origen de la rebel·lia de la generació d'antifeixistes dels anys trenta, la visió que mostra l'al·lota és una altra. Una forma de veure aquella realitat, diferent, però alhora complementària, com ja he dit. Parlem d'una mallorquina que va prenent consciència de la situació opressiva que l'encercla a força de veure les injustícies i la hipocresia del món conservador que l'envolta. Com diu l'hereva de Can Ximbó al capítol “D'un blau turquesa molt intens”: “

Sense ser propietari d'uns quartons no eres res: estaves obligat a anar a la plaça perquè et llogassin. Oferir els teus braços als altres; restar dret, a la paret, esperant que els rics et vulguin llogar per un dia o dos, definia la posició social d'una persona al poble. Alguns, uns pocs, ho consideraven una humiliació i marxaven vorera de mar, provant de viure de la pesca, caçant algun conill a la garriga. Peix per dinar i sopar, a vegades sense poder comprar una mica d'oli, amb problemes per a comprar una camisa, unes espadenyes. Però tot era preferible abans que sentir-se com un animal a punt de portar a l'escorxador. Les mirades dels propietaris valorant la feina que pots fer en un dia, si tens bona musculatura, si seràs capaç de resistir les jornades de sol a sol sense deixar l'amo amb la feina a mig fer. Les al·lotes mal alimentades, mig malaltes, queien a terra al cap d'unes hores de sembrar mongetes o segar el blat. No podien resistir el ritme que marcaven les més fortes, aquelles que els propietaris havien posat al davant. Crueltat de la vida. Ningú mai ja no donava un jornal a la que no

podia resistir. Es tancava el cercle infernal. Sense jornal aquella gent s'emmalaltia més i més. He vist morir al·lots i al·lotes molt joves a conseqüència d'una alimentació deficient. Un bocí de terra, amb sínia o un molí per a treure aigua, era la salvació. Almanco podies menjar del que sembraves a la teva terra. El dolor dels pobres i els malalts. Demanar almoïna? Per això algú marxava del poble i es construïa una cabana damunt la sorra amb els cantons que ell mateix treia de la pedrera. Quan eren quatre o cinc, ajuntaven recursos per a fer una barca i sortien a la mar com aquell qui marxa a la recerca del tresor més valuós del món”.

Imés avall: “Jo havia acabat d'acomplir els vint-i-un anys i era una al·lota de molt bon veure. Almanco record que tots els joves es giraven quan passava al seu costat. No en parlem els diumenges o per les festes de sant Jaume, quan ens posàvem vestit de festa i ens perfumàvem, i ens pintàvem els llavis d'un roig brillant i suggeritiu! El sacerdot deia que era pecat portar els vestits massa ajustats al cos i pintar-se i empolsar-se la cara. N'hi havia que fins i tot no volien que anàssim a la perruqueria. Anar al cinema o al ball era un pecat. La mare, emportada per una estranya mena de por, m'havia apuntat a Acció Catòlica. Potser volia que ningú es fixàs en mi. Que la filla fos i actuàs com les altres. Que la meua rebel·lia, que ella palpava cada dia a casa nostra, no esdevengués quelcom d'irreversible i em marcàs per sempre als ulls de la gent.

‘Nosaltres havíem de donar exemple a les altres al·lotes del poble. En anar pel carrer no podíem mirar els homes a la cara, de front. Sempre havíem de procurar tenir un posat humil, anant cap baix, mirant a terra, procurant no riure mai i molt manco fer sentir la nostra presència en el mercat o a qualsevol indret aixecant la veu o rient. Al cinema només hi podíem anar a veure les pel·lícules que recomanassin a l'església. I al ball, tan sols a mirar com ho feien els altres!, i encara si no era d'aferrat. Les beates deien que els ritmes moderns, el tango, el fox-trot, el pasdoble, els havia portat al món el dimoni només per a corrompre el jovent.

‘Joves com érem, procuràvem no seguir les indicacions de monges i sacerdots, i quan no ens podien veure, esclatàvem de riure, miràvem amb la cara ben alta, sense acotar els ulls, i si podíem anàvem a veure alguna pel·lícula que no ens havien recomanat a l'església. Una vegada, per sant Jaume, vaig anar al ball amb les amigues, i en tornar a casa la mare m'esperava amb una espadenya a la mà. Als divuit anys no ens deixaven ni anar a veure ballar!

‘Va ser la llambregada d'aquell soldat presoner el que em va fer somniar un món diferent”. Vet aquí l'amor entès com a alliberament: “

Va ser la llambregada d'aquell soldat presoner el que em va fer somniar un món diferent”. Un món diferent de què? De la burda hipocresia de la moral catòlica; el poder opressiu, explotador, del caciquisme a la Mallorca dels anys vint i trenta; el paper nefast de l'Església Catòlica en la

repressió de les ànsies de llibertat i cultura del jovent; els crims de *Falange Española Tradicionalista y de las JONS...* I l'arribada dels presoners republicans a un poble del Pla, com a catalitzador de totes aquestes frustracions i contradiccions socials i personals. La nostra protagonista troba, inesperadament, la llum esclatant de la llibertat en aquell paisatge amb dues barques de veles blanques que pinta el presoner sota els pins de la badia d'Alcúdia. La intuïció de l'alliberament somniat, la porta oberta enmig de la badia que la pot rescatar de la grisor que l'oprimeix, d'una opressió existencial que no la deixa viure. L'amor apassionat, com en les més clàssiques de les novel·les, com a eina de llibertat i realització personal.

Crec que era un deure que tenia amb els pares, amb la generació que ens donà la vida i bona part de les idees i principis que ens han agombolat en tots aquests anys de combat per l'alliberament nacional i social del nostre poble

Crec que era un deure que tenia amb els pares, amb la generació que ens donà la vida i bona part de les idees i principis que ens han agombolat en tots aquests anys de combat per l'alliberament nacional i social del nostre poble. Idees i principis ètics i morals que ens han servit, també, per a la nostra supervivència personal, per a combatre les adversitats i les trampes ordides per pocavergonyes, sicaris i malfactors. *Els crepuscles més pàl·lids* és, no podia ser d'una altra manera!, una novel·la escrita amb un amor acurat per tot el que significà i significa encara l'exemple d'una generació que donà tot per la llibertat. Alhora que una intensa història d'amor, nucli essencial de la novel·la. L'autor havia de viatjar, a través de les històries personals relatades de viva veu pel pare, a través dels tràgics dies finals de la guerra civil, quan uns homes joves –els companys d'aventura del pare– ensopeguen de sobte amb el final violent de totes les il·lusions i esperances de canvi social, de transformació de la vida quotidiana, que els havien alletat fins llavors. La derrota republicana i de les idees d'emancipació de la humanitat, l'enfonsament del món cultural i polític que havia agombolat aquella generació d'esforçats lluitadores socials, impregna igualment les pàgines de la novel·la.

És el fosc reialme de la desfeta que descriu el nostre protagonista precisament en un capítol titulat “La derrota”:

“Els nostres comandaments militars ja eren en contacte amb els oficials franquistes i nosaltres oloràvem la traïció arreu. Què faria Mena? Serien certs els rumors que també participava en el cop d'estat contra la República? En arribar prop de la Gran Via ja veíem les primeres columnes de soldats que llançaven els fusells i les cartutxeres al terra. El soroll sec de les metralladores i les baionetes, les pistoles, els morters que eren tirats de qualsevol manera, abandonats davant el portal de les cases, ressonaven dins la meua oïda amb un soroll semblant al de les bombes de l'aviació caient damunt les trinxeres: talment un gran edifici que s'ensorra. Era la sensació que em dominava en aquells moments”.

LLIBERTAT SOCIAL, POLÍTICA.

Recull a càrrec d'en
Ricard Colom

POBLES LLIURES I POBLES ESCLAUS

★ “Els pobles educats en la llibertat i en la voluntat de governar-se ells mateixos, consideren monstruosa i contra natura qualsevol altra forma d'organització” (Michel Eyquem de Montaigne, de Bordeu e Peiregòrd, 1533-1592, filòsof gascó).

★ “L'arbre de la llibertat deu ser regat de quan en quan amb la sang de tirans i de patriotes” (Thomas Jefferson, 1743-1826, estadista estatunidenc).

★ “Quan les persones tenen llibertat per a fer el que volen, en general comencen a imitar-se mútuament” (Françoise Sagan, [Françoise Quoirez], 1935-2004, novel·lista francesa).

-CATALUNYA I CASTELLA/ESPANYA

★ “Reina, reina! Lo nostre poble és franc, e no és així subjugat com és el poble de Castella: ells tenen a Nós com a senyor, e Nós a ells com a bons vassalls i companyons” (Alfons el Benigne a sa muller la tirana intrigant Leonor de Castella, a València, després de l'ambaixada de l'heroi civil Vinatea, la qual aturà un dels primers intents de l'imperialisme castellà per subjugar valencians i tortosins).

★ “La llibertat no fa feliços els homes, els fa senzillament homes” “Una persona de mi conocimiento asegura que es una ley de la historia de España la necesidad de bombardear Barcelona cada cincuenta años. El sistema de Felipe V era injusto y duro, pero sólido y cómodo. Ha valido para dos siglos” (“Memorias”, de Manuel Azaña, 1880-1940, President de la II República Espanyola).

-LA RELIGIÓ

★ “La Saviesa va salvar, encara, el poble sant, un llinatge irreprotxable, de les mans d'una nació opressora. Va entrar en l'esperit d'un servent del Senyor que, amb signes i prodigis, va plantar cara a reis terribles” (Saviesa 10:15-16, llibre deuterocanònic de la Bíblia escrit en grec, potser del rei Salomó, probablement recopilat a Egipte cap al 200 a. C.).

★ “L'Islam és una religió que, en posar Al·là en el lloc de la llei, en el lloc de l'Estat, governa cadascun dels sentits de la vida dels seus fidels i per tant altera la vida dels altres. Una religió que creu que la separació entre religió i Estat és una blasfèmia, una religió que no té la paraula llibertat al seu diccionari (àrab)” (Oriana Fallaci, *1925, periodista i escriptora feminista i antiislamista italiana).

★ “És impossible esclavitzar mentalment o socialment un poble que llig la Bíblia. Els principis de la Bíblia són el fonaments de llibertat humana” (Horace Greeley, 1811-1872, editor periodístic estatunidenc).

LLIBERTAT NACIONAL

★ “L'home no és lliure si no ho és el poble al qual pertany” (Fèlix Cucurull i Tey, 1919-1996, escriptor i polític català).

★ “El veritable demòcrata és aquell que valent-se de mitjans exclusivament no-violents defensa la seva llibertat i, per tant, la de la seva pàtria i, en última instància, la del gènere humà” (Mahatma Gandhi, 1869-1948, independentista i místic indi).

★ “És menester conservar la llengua i no oblidar-la mai perquè quan un poble perd la llibertat, si conserva la llengua, és com si conservés la clau de la presó. Serveu la llengua, que és la garantia de la vostra llibertat” (“La dernière classe de français”, Alphonse Daudet, a tomb del pas d'Alsàcia-Lorena

de França a Alemanya el 1871).

★ “Quina és l'arrel del problema irlandès -va escriure- El poble irlandès vol ser lliure. Per què desitgen la llibertat? Trob que és perquè senten a dins d'ells mateixos un geni que encara no s'ha pas manifestat en una civilització, com els grecs, romans i egipcis han exterioritzat llur geni, en el passat, en societats amb cultura, arts i ciències particulars d'ells mateixos” (Æ o A.E. [George William Russell], 1867-1935, escriptor, editor, crític, pintor i periodista nacionalista irlandès, molt popular als Estats Units).

★ “La independència és un dret, no un privilegi. Per tant, ningú no te la pot concedir ni ningú no te la pot negar. Aquell qui la nega és enemic de la llibertat, aquell qui no la vol és un enemic de si mateix” (Víctor Alexandre, *1950, periodista i escriptor principatí).

LLIBERTAT CATALANA

★ “Correlativa a aquesta bona tradició (de llibertat), hi ha la dolenta, que s'inicia molt d'hora. L'esperit de llibertat, quan no és controlat per una consciència moral exigent, degenera en rebel·lió i discòrdia, les dues tares que presenten invariablement les males èpoques de Catalunya” (Cardó, *Les dues tradicions*, Barcelona 1977, p. 87).

★ “Les gents de Catalunya e d'Aragó viuen pus alts de cor, (perquè amb llurs prínceps) cascú pot parlar aitant com se meta en cor que parlar hi vulla, e aitanes hores ells escoltaran graciosament, e pus graciós li respondran...E d'altra part (dits prínceps) que cavalguen tots dies per les ciutats e viles e llocs, els mostren a llurs e si un hom o fembra pobre los crida, que tiraran la regna e els oiran e els daran tantost consell a llur necessitat” (Ramon Muntaner, Peralada 1265-Eivissa 1336, gran cronista i militar pan-català).

★ “Qual poble és en lo món que sia així franc de franquesses e llibertats ni que sia així liberal com vosaltres?” (Rei Martí I l'Humà o l'Eclesiàstic, Girona 1356 - Barcelona 1410, adreçant-se als catalans).

★ “Gràcies al renaixement català, als molts escriptors que han popularitzat l'excel·lència de la constitució civil i social de Catalunya, avui dia ningú no ignora que la nostra terra fou *la més lliure del món*, com digué aquell bon rei” (“*La tradició catalana*”, cap. I, 1892, d'en Josep Torras i Bages, 1846-1916, bisbe cofundador del catalanisme modern).

★ “Atès i considerat que en el present Principat de Catalunya los habitants i poblats en ell són lliures i no poden ésser obligats a haver d'anar a servir a S.M.” (Narcís Ramon March, 1626, contra els intents del Comte-Duc de Olivares de la “*Unión de Armas*”).

★ “Sou capità valerós!

St. Jordi, mateu l'aranya,
Volem ser lliure com vós

Per volar ben lluny d'Espanya!” (Bonaventura Gasol i Rovira [Ventura Gassol], 1893-1980, poeta i polític català).

★ “Quan els francesos us desitgen: “*Bon appetit*”, posen l'èmfasi del fet no pas en el que hom s'empassa, sinó en la gana que tingui. És com si us diguessin: “Allò que cal és que hi hagi gana”. L'inconscient col·lectiu dels francesos revela que temps ha que no tenen fam. Creu que no pot fallar el menjar i sí l'apetit (...) En canvi, els castellans en la mateixa ocasió

tenen un altre punt de vista: us diuen: “*Que aproveche*”. Manifesten, inconscientment, que la qüestió important és que s’aprofiti tot el que es cuina. És com si advertissin que les reserves del rebost mai no són gaires i la gana sempre és intensa. Es parteix d’un atàvic pensar en els àpats endarrerits. Els catalans, que de tot fem un problema de sensibilitat personal, diem quasi sempre: “*Que vagi de gust*”. La teoria sembla que doni més importància al fet que ens agradi que no pas a la gana o al menjar. Ens ha de venir de gust. I, venir de gust o no, és de cabdal importància entre nosaltres. Per això mots com “tolerància” o “llibertat” mai no fan so de buit en el cor de cada català” (*Peculiaritats-Segones intencions*, 1967, Ed. d’Aportació Catalana, de Carles Muñoz Espinalt).

★ “Tothom sap que els poetes fan moure els pobles, però molts poetes els haurien fets moure i remoure si no s’haguessin embadalit amb la mateixa poesia” (*Vocacions-Segones intencions*, 1967, Ed. d’Aportació Catalana, de Carles Muñoz Espinalt, 1920-1993, patriota català fundador de la Psicoestètica).

ENEMICS DE LA LLIBERTAT: ELS EXTREMISMES I LA VIOLÈNCIA MATEN LA LLIBERTAT. LA TIRANIA TENDEIX AL CRIM

★ “Dues forces que són els pitjors enemics de llibertat civil són la monarquia absoluta i la revolució” (John Emerich Edward Dalberg Acton, historiador anglès, 1834-1902).

★ “... el pitjor enemic de la llibertat és la guerra” (Bertrand Russell, 1872-1970, pacifista, filòsof i matemàtic anglès).

★ “Quan el futurisme social parla d’un món millor i d’un altre món millor possible, en parlar col·lectivament i en abstracte, tendeix a presuposar-ho com a imposició a la col·lectivitat. Dissortadament és així: teòricament, estan predicant el Bé –un concepte dissecat i boirós de Bé– per damunt la llibertat individual. És una mena de subtil axioma inconscient de la Dictadura del Proletariat, ço és, de l’estalinisme. En els textos bíblics, Déu, en canvi, planteja la llibertat de fer el mal i de no creure fins i tot en Ell, perquè sap que el món millor no pot ser mai una abstracció, una *il·lusió a la totalitat*, sinó sols la suma dels millores individuals reals, és a dir, de la llibertat de consciència per a fer el bé amb maduresa, en comptes d’autoexcusar-se en ens abstractes i lemes grandiloqüents de suposades bones intencions de gent que normalment té massa mandra per a fer el bé concret i real i una boca massa gran per a vomitar el sentiment de culpa per les injustícies mundials en forma de clics de consum fàcil” (Autocitació).

★ “Aquell qui vol ser tirà i no mata Brutus i el qui vol establir un Estat lliure i no mata els fills de Brutus, sols per un breu temps servirà la seva obra” (Niccolò Machiavelli, 1469-1527, estadista, historiador i tractadista polític florentí, teòric del pragmatisme).

★ “La Llibertat no sempre guanya. Això és un de les lliçons més amargues de la història” (Alan John Percival Taylor, 1906-1990, historiador i periodista

londinenc).

SEPARACIÓ DE PODERS I AUTONOMIA. LA CLIENTELITZACIÓ I LA MANIPULACIÓ. EL RESPECTE HUMÀ.

★ “La noció que l’església, la premsa, i les universitats deuen servir l’Estat és essencialment una noció comunista. En una societat lliure aquestes institucions deuen ser totalment lliures – que és dir que tenen la funció de servir com a xecs sobre l’Estat” (Alan Barth, 1906-1979, periodista estatunidenc).

★ “L’autèntic destructor de les llibertats de les persones és qui distribueix entre elles els incentius, els donatius i els beneficis” (Plutarc de Queronea, ca. 46-c.120, assagista i historiador biògraf).

★ “Quan hi ha diners per enmig és molt difícil la llibertat” (Gonzalo Torrente Ballester, 1910-1999, professor, escriptor, crític i periodista gallec espanyolista, de la Generació del 36).

★ “El preu de la llibertat és l’eterna vigilància” (Thomas Jefferson, 1743-1826, estadista estatunidenc).

★ “En donar a cada home un vot, els homes no s’esdevenen més savis i lliures que bons els hagi pogut fer el cristianisme” (Henry-Louis Mencken, 1880-1956, escriptor i editor estatunidenc).

★ “La llibertat és el dret d’escollir a les persones que tindran l’obligació de limitar-nos-la” (Harry S. Truman, 1885-1972, polític i president nord-americà).

★ “La meua Llibertat acaba on comencen els drets dels altres” (Anònim).

FRONT A LA REPRESSIÓ, LLIBERTAT D’EXPRESSIONI. MESURA DE LLIBERTAT POLÍTICA.

● “No hi ha llibertat on no hi ha seguretat de ser lliures” (P. Whitedam).

● “Em van dir: si veus a un esclau adormit, no el despertis per si està somiant en la llibertat. Els vaig dir: si veieu a un esclau adormit, desperteu-lo i expliqueu-li la llibertat” (Jubran Khalil Jubran, 1883-1931, escriptor i artista libanès).

● “Preferiria que l’Índia morís abans que conquerís la llibertat amb el sacrifici de la veritat” (Mohandas Karamchand Mahatma Gandhi, 1869-1948, advocat de pobres, activista no violent de l’Índia i el major independentista de la història).

● “Perillosos són els grans homes dels quals la gent no se’n pot riure” (Giovanni Guareschi, 1908-1968, escriptor italià).

● “El pluralisme és una condició essencial per al lliure exercici de la professió de periodista” (Koixiro Matsuura, director general de la UNESCO).

● “Com a mínim una manera de mesurar la llibertat de qualsevol societat és la quantitat de comèdia que es permet, i clarament una societat sana permet més comentari satíric que una de repressiva, de manera que si la comèdia ha de funcionar d’alguna manera com a un alliberament de seguretat llavors hagi de tractar òbviament d’aquestes àrees tabú. Això és part de la responsabilitat que concedim als nostres bufons, una llicència, que no hi hagi excusa per a no obrir la llum esbrinadora de la comèdia. Si tot pot sobreviure a la investigació de l’humor és clarament de valor, i al contrari tots els grups que reclamen immunitat de riure-se’n estan reclamant privilegis especials que no s’haurien de concedir” (Eric Idle, *1943, autor i comediant anglès).

● “Un crim és la infracció del(s) dret(s) d’uns altres homes per la força (o el frau). És només la iniciació de la força física contra uns altres –és a dir, el recurs a la violència– el que pot ser classificat com a crim en una societat lliure (com a distintiu d’una injustícia civil). Les idees, en una societat lliure, no són un crim -ni poden ser utilitzades com a justificació de cap crim” (Ayn Rand [Alissa Rosenbaum], 1905-1982, escriptor conservador russoestatunidenc).

● “Si penseu que matant els homes impedireu que hi hagi algú que us faci retrets perquè viviu malament, no penseu pas bé. Aquesta fugida no és ni eficaç ni noble; només n’hi ha una de noble i ràpida: no tancar la boca als altres” (Sòcrates d’Atenes, 470 ó 469-399 a. de C., filòsof grec, creador de l’ètica, en el seu judici pels “demòcrates” -però corruptes- que l’acusen de pro-esparta).

● “Què és la llibertat d’expressió?: el dret d’expressar-se per als qui no pensen com tu. Igualment que la llibertat és expressar el que trobes just i verader allà on no volen sentir-ho” “Llibertat d’expressió és dir el que uns altres no volen sentir i raonar-ho i presentar proves sense censura. Un fonamentalista, un extremista de qualsevol mena no sol entendre això perquè considera que ell té la veritat absoluta i els altres són oponents al servei del capitalisme cruel, i, per tant, el dret a fer callar l’oponent (Dictadura del Proletariat, monopoli de la salvació, etc.)” “La llibertat d’expressió no és per a la frivolitat. Ni per a parlar pels descosits (si no dius coses amb senderi). Ni per a crear problemes o ferir susceptibilitats inútilment” “*La política*” és un d’aquells temes anatemitzat per polèmic i acaba essent una mena de tabú. La polèmica en si no és dolenta, altrament no hauríem eixit encara de les cavernes ni s’hagués desenvolupat la ciència. El que cal és, si hi ha diferència de parers, cosa molt humana, argumentar amb dades, amb humor, amb respecte i sense joc brut. A voltes en temes que duen dolor o apassionen, com és la política, això pot ser problemàtic, però amb l’esforç es crea una civilització” (Autocitacions).

● “El meu objectiu en escriure *Heterofòbia* ha estat triple: 1) exposar el funcionament de la indústria de l’assetjament sexual mitjançant una anàlisi detallada del seu desenvolupament i les seves reivindicacions, amb especial atenció als casos basats en acusacions frívols o falses, que aquesta indústria tracta com a insignificants en nombre i importància; 2) demostrar que existeix un antagonisme feminista contra la heterosexualitat, palesat en les obres de nombroses i importants investigadores i professores feministes, i que aquest antagonisme, plasmat en una legislació sobre assetjament sexual, s’ha obert camí en els centres d’ensenyament i els llocs de treball; i 3) demostrar que el resultat està fent malbé la llibertat d’expressió i d’associació, a mesura que un clima de por, sospita i vigilància entela les relacions entre homes i dones” (“*Heterophobia: Sexual Harassment and the Future of Feminism* / “*Heterofòbia: L’assetjament sexual i el futur del feminisme*”, 1999, de Daphne

Patai, professora de literatura comparada i estudis de la dona en la Universitat de Massachusetts).

☉ “Una opinió equivocada pot ser tolerada on la raó és lliure de combatre-la” (Thomas Jefferson, 1743-1826, estadista estatunidenc).

☉ “Confessem el nostre patriotisme sincer i la nostra lleialtat inqüestionable a la nació que estimem, però reclamem per a nosaltres mateixos el dret i la llibertat per parlar en qualsevol moment contra els qui poden ser temporalment al govern, si la lleialtat a Jesucrist, tal com l’entendem, demana tal acció” (The Reformed Church in the U.S., “Minutes of the General Synod”, 1926).

LLIBERTAT I GREUGES

☉ “La llibertat que havia estat abolida i més tard és recuperada mossega amb uns ullals més esmolats que no la llibertat que mai no fou amenaçada” (Marcus Tullius Cicero, “Cigró”, 106-43 a. de C., orador, lletraferit i estadista romà).

☉ “Hem apel·lat a llur justícia i magnanimitat naturals, i els hem jurat, pels llaços de la nostra comuna ascendència, que repudiïn aquestes usurpacions, que, inevitablement, arribaran a interrompre els nostres nexes i correspondència” (Declaració d’independència dels Estats Units d’Amèrica, 11). “Quan una llarga cadena d’abusos i usurpacions que persegueixen invariablement el mateix objectiu, fa patent la intenció de reduir un poble a un despotisme absolut, és un dret de l’home i és la seva obligació desfer-se d’aquest govern i procurar-se nous guardians per a la seva seguretat futura” (Declaració d’independència dels Estats Units d’Amèrica, 33).

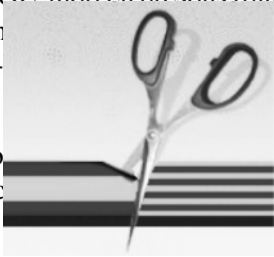
☉ “El bé públic està format per un bon nombre de mals particulars” (Anatole France, 1844-1924, pseudònim de Jacques Anatole François Thibault, narrador, poeta, crític i assagista escèptic francès).

☉ “Una societat lliure i oberta és un conflicte progressiu, interromput periòdicament per arranjaments” (Saul David Alinsky, 1909-1972, criminalista de Chicago).

☉ “Si vaig i trec el capell d’un home del seu cap, eixe capell s’esdevé en un símbol de la llibertat d’eix home. Quan lluita contra mi pel seu capell està combatent per la seva llibertat” (“Dones enamorades”, 1920, de David Herbert Lawrence, 1885-1930, poeta i novel·lista britànic).

☉ “En España no ha habido nunca nación y la unidad se produjo por el fuego y por el hierro. La misma Cataluña no perdió su libertad sino por los intereses de los Habsburgos y los Borbones, es decir, por los Estados” (Julián Besteiro, 1870-1940, líder del PSOE, mort en presons franquistes, madrileny d’origen Bosc de Barcelona del 22-)

☉ “El color és la bandera de la llibertat: conèixer quan eixirà de la c

ALLIBERAMENT

☉ “Sols després d’haver-ho perdut tot és quan som lliures de fer qualsevol cosa” (De la pel·lícula “Fight Club”).

☉ “¿No serà pas, més aïna, aquest altre el dejuni que jo vull: deslligar els nusos de maldat, desfer les junteres del jou, despatxar en llibertat els aclaparats i trencar qualsevol jou? No serà compartir amb el famolenc el teu pa, els pobres sense llar rebre a ta casa? Que quan vegis un nu el cobresques, i del teu proïsme no te n’apartis?” (Isaïes 58:6-7). “Perquè has trencat el pesat jou, i la vara dels seus muscles i el bastó del qui l’oprimia, com en el dia de Madian els has esmicolats. Perquè les botes que trepitgen amb estrèpit i les túniques xopades de sang seran cremades, consumides pel foc” (Isaïes 9:4-5, profeta major, d’una alta família de Jerusalem, predicà inflexiblement cap a 740-680 a. C., probablement morí martiritzat pel rei Manasès).

☉ “L’Esperit del Senyor és damunt de mi, per això m’ha ungit per donar la bona notícia als pobres; m’ha enviat a proclamar als captius l’alliberament i als cecs la recuperació de la vista, a deixar en llibertat els oprimits; a proclamar l’any de gràcia del Senyor” (Evangeli segons Lluc 4:18-19, apòstol †83, probablement escrit cap al 64-70 d. C.).

☉ “I santificareu l’any cinquantè, i pregonareu llibertat arreu la terra a tots els qui hi viuen; aqueix any us serà de jubileu...” (Levític 25:10, llibre considerat de Moisès [??????] Mò?e ben Amr?m], ca. 1350-1230 a. C., guia i del poble israelita).

LLIBERTAT COM A IDEAL O IRREALITAT

■ “Si la llibertat i la igualtat, com alguns pensen, es troben principalment en la democràcia, serien millor assolides quan totes persones participin igualment i al màxim en el govern” (Aristòtil d’Estagira, 384-322 a. de C., filòsof grec, deixeble de Plató i preceptor d’Alexandre Magne).

■ “Joventut, saps que la teva no és la primera generació que adelerà una vida plena de bellesa i llibertat?” (Albert Einstein, 1879-1955, físic i matemàtic juevoalemany, el major científic del s. XX).

■ “El principi de llibertat i d’igualtat, si s’associen amb el mer egoisme, faran només diables: cadascú maldarà per ser independent a fi de poder lluitar sols pel seu propi interès. I ací rau la necessitat de religió i el seu poder, de portar al principi de la benevolença i d’estimar fins als homes” (John Randolph, 1773-1833, orador i estadista estatunidenc).

■ “-La mare no es cansava de dir-m’ho: “Noi, no t’emboliquis; els ajudarà a treure les castanyes del foc i després no et deixaran ni les brases”. La gent dels pobles sempre en diu de bones, oi?” (“Els vençuts”, 1955-1982, d’en Xavier Benguerel, 1905-1990, escriptor barceloní exiliat).

■ “La llibertat, no pas el comunisme, és la força més contagiosa del món” (Earl Warren, 1891-1974, californià d’origen noruec, cap de la Cort Suprema dels EUA).

■ “Mentre l’Estat existesca, no pot haver-hi llibertat. Quan hi ha la llibertat no hi haurà Estat” (Vladimir Ilich Ulianov Lenin, 1870-1924, revolucionari i estadista rus soviètic).

■ “La llibertat existeix únicament a la terra dels somnis” (Johann Christoph Friedrich von Schiller, 1759-1805, historiador alemany).

■ “La llibertat és poesia, és prendre les llibertats amb les paraules, trencar les regles d’un discurs normal, violar el sentit comú” (Norman O. Brown, -1913-2002, filòsof americà).

■ “La llibertat, primer cal acceptar-la, després planificar-la i, finalment gaudir-la” (Francisco Rabaneda Cuervo [Paco Rabanne], *1935, sastre donostiarra fugit a França durant la Guerra Civil).

LLIBERTAT SENSE BÉ

■ “En veure com aquest i aquells tants homes, veritat i virtut, on puc trobar-vos?

Que en el poble, tu, em dius? I on és el poble?

És la munió de gent que alegre xiscla

i a la plaça de bous té l’Ateneu?

És la que per carrers i places corre,

“Visca la llibertat!” cridant contenta,

i és esclava, primer de sa ignorància,

després de ses passions, després dels ídols

que, per demà cremar, avui aixeca?

(“Epístola” De Joaquim Maria Bartrina, Reus, 1850 - Barcelona, 1880; científic i escriptor).

■ “I tu, infern pregon, rep el teu nou senyor, que arriba a tu amb un ànim que no podran pas canviar ni el temps ni el lloc. L’esperit duu en si mateix el seu propi habitatge i pot en si mateix fer un cel de l’infern o un infern del cel. Què hi fa l’indret on jo sojorni, si sóc sempre el mateix i el que dec ser, si ho sóc tot, encara que menor que Aquell a qui el raig ha fet més gran? Ací, si més no, serem lliures (...) Ací podem regnar amb seguretat i, segons el meu parer, regnar és digne d’ambició., encara que sia dins l’infern; val més regnar dins l’infern que no servir al cel” (El Paradís Perdut / Paradise Lost, cap. I, any 1667, de John Milton, 1608-1674, poeta purità anglès).

■ “La llibertat sense educació és sempre un perill; l’educació sense llibertat resulta vana” (John Fitzgerald Kennedy, 1917-1963, estadista i president democrata estatunidenc d’origen catòlicoirlandès).

A R T À

Fa 20 anys que na Margalida Alzina va obrir la Llibreria Sa Lluna de Paper al carrer Santa Margalida, 34 d'Artà. 971 836 284

En Pere Bort de Vinarós i la seva filla Montserrat són els amos de Paviments Rufo. Fan rajoles de formigó estampat al carrer de Sant Llorenç s/n d'Artà. 971 836 465

Fa 10 anys que en Jordi Matamales regenta la botiga d'enmarcacions i galeria d'art Es Figueral al carrer Figueral, 27 d'Artà. 971 836 471

M A G A L L U F

En Carles Canuda de Santa Maria del Camí és l'encarregat del Bar Willi's al carrer Notari Alemany, 12 de Magalluf. És un bar de mallorquins i anglesos obert tot l'any. Miren futbol europeu. 971 130 503

Fa 13 anys que na Renée Nys de Belgica regenta la Joieria Aladin al carrer Notari Alemany, 2 a les Galeries de Magalluf. 971 131 328

Fa 2 anys que n'Aina Salom és la titular de l'Apotecaria Salom del carrer Cardenal Despuig, 2-A d'Artà. A la foto amb la seva ajudant Aina Pasqual. 971 836 536

Fa 20 anys que na Maria dels Àngels Cobo i la seva filla Araceli regenten el Super Pepe al carrer Contraalmirall Pou Magraner, 2 local 5 de Magalluf. 971 131 975

Fa 35 anys que en Miquel Vidal regenta el Bar Saló de Jocs Capità Arms al carrer Galió, 9 local 8 de Magalluf.

Fa 4 anys que en Sebastià Sansaloni regenta el Taller de Motos Sansaloni al carrer Fondo, 5 d'Artà. Abans ho duïen els seus pares, ara ja jubilat. A la foto amb el seu oficial Tomeu Melis 971 829 021

Dites relacionades amb el vi

Amb pa i amb vi, es passa millor el camí.

Amb pa i vi es passa el camí.

Amb porró carlí és més bo el vi, amb porró liberal, fa més bé que mal.

Amb sopes d'all i vi no et faci por el morir.

Amb sopes, all i vi fort no et faci por la mort.

Amb un gerro de vi bo, tothom es posa bo.

Amb un tragueta de vi bo, el malalt es posa bo.

Amb vi ranci i pa calent fa de bon passar l'hivern.

Amic de vi, mal amic i mal veí.

Amic de vi, s'acaba l'amic quan s'acaba el vi.

Amic i vi, com més vell més fi.

Amic nou és vi novell, si és bo no és com el vell.

Amic, porc i vi, vell.

Amistats que amb el vi es fan, en dormir la mona es desfan.

Amor i vi enganyen el més savi.

Amor i vi, a uns fa viure i a altres morir.

Any de mal vi, beu el teu i compra el seu.

Any de molt bon gra, poc de vi.

Any de molt lli, any de molt vi.

Any de panís, vi agre.

Any de poc vi, el tassó petit; any de molt, el tassó gran.

Any de vespes, any de vi.

Any de vi i de granons, n'hi ha de contents i de fellons.

Any de vi, any de bruixes.

Anyada de vi, anyada de bruixes.

Aquell qui té un jove per mestre, és semblant a l'home que menja raïms

verds i beu vi dolç; però el deixeble del vell, menja raïms madurs i beu

vi ranci.

Arròs, carbassa i peix mor en vi i en aigua neix.

Arròs, peix i pebrot volen el vi ben fort.

Beu bon vi, i menja bon pa, i viuràs sempre sa.

Beu bon vi, vell, i estimaràs el consell.

Beu fins que et puguis riure del vi i no esperis que el vi es pugui riure de tu.

Beu vi amb bóta i amb tassa, però mai no beguis massa.

Beure bon vi és enteniment; el que no és bo és beure'l dolent.

Beure més vi que una mula aigua.

Llegeix i subscriu-te a
L'ESTEL

la revista dels empresaris

Tel. 971 85 85 80

Rondalla Mallorquina

En Pere de *Ses Fontetes*

(De la revista Mel i Sucre de Sant Joan)

Això era i no era, dos vells amics d'infància que feia molt de temps que no se veien: En Pere i en Pau. Havien nascut al mateix carrer i passat tota la infantesa plegats; anaren junts a l'escoleta de ca ses monges, a l'escola del poble i també al mateix institut de secundària. I no en parlem de les sortides de caps de setmana i de les bauxes estiuenques! Tot això havia congriat entre ambdós una gran amistat, d'aquelles que eren l'enveja de tots els que els coneixien, i que pareixia que havia de durar tota la vida.

Anaren passant anys i més anys, i amb el temps en Pere, una vegada acabada amb bona nota la carrera que havia anat a estudiar a *la Ciutat Comtal*, va retornar al seu petit país amb moltes ganes de fer-se un lloc dins aquella societat que encara recordava el temps de la fam, i que havia aconseguit sortir de la misèria a força d'espavilar-se i de fer molta feina per aprofitar la bellesa del seu entorn natural i atreure l'atenció de molts estrangers, que de cada vegada més decidien anar-hi a passar les vacances d'estiu. Ja podeu pensar i creure i creure i pensar que, quan en Pere va tornar al seu petit país, el negoci del turisme estava en plena expansió, de manera que qualsevol feina que podés agafar, hi tindria una relació directa o indirecta. Així i tot, el Pere, va voler seguir fidel als seus instints ancestrals de respectar la natura, i a les ensenyances que havia rebut dels seus mestres, i va esdevenir un defensor de l'entorn natural, de cada vegada més malmenat per les ànsies expansives del negoci turístic que, com un monstre llegendari, i d'una manera lenta però inexorable, anava poblant cada racó del territori amb hotels i més hotels i altres negocis per buidar les butxaques dels turistes que, igual que les mosques amb la mel, se sentien atrets per aquell sol i aquells paisatges idíl·lics. Per tot això, en Pere, havia anat prenent consciència que si volia poder seguir admirant la natura sense haver d'agafar vaixell o avió, havia de fer qualque cosa per preservar almenys una part d'aquell entorn, i així poder-ne gaudir ell i els que pensaven com ell. Amb aquesta idea fixa al cap, i veient que tot sol no podia fer gran cosa per escometre tant gran empresa, s'havia ajuntat amb altres amics i amigues d'idees similars, i així es varen apuntar a diverses associacions: a l'Obra Cultural per ajudar a defensar la cultura del seu petit país, al Grup Excur-

sionista per conèixer el que quedava del seu entorn salvatge, al Grup de Defensa de la Natura per defensar aquest entorn, i fins i tot a un partit polític, el Partit Sense Malícia, per què va creure que, des de la política, també seria una bona manera de "cuidar" aquella terra que tantes satisfaccions li havia donat, i que creia i esperava que encara li podia donar.

En Pau, per la seva part, havia anat a parar a *La Capital del Reyno*. S'havia matriculat en una carrera que també se podia estudiar més a prop de ca seva, però els pares cregueren que això d'enviar-lo allà seria molt més profitós per ell, ja que coneixeria molta més gent important que si cursava la mateixa carrera a *províncias*, com en deien allà de tot el que no era *La Capital*. I vaja si en va conèixer de gent important! Tanta que per aconseguir una feina prestigiosa i ben pagada no hi va importar que acabés la carrera: va bastar anar, això sí, ben recomanat, a fer unes quantes feines per un dels partits més importants d'aquella terra, el Partido Pillo, i jurar fidelitat absoluta a la seva maquinària. En molt poc temps va passar d'omplir sobres a la seu social a ocupar un càrrec de confiança d'un "peix gros" del govern d'allà, i quan anava a visitar la família, es passejava pels carrers del poble més inflat que un calàpet, tot encorbatat i engominat, i més estirat que un vuit. Des que se n'havia anat del seu petit país, en Pau no havia rebut altres missatges que els de la competitivitat, que li havien fet oblidar les ensenyances dels seus mestres d'infantesa, i no parlam just d'aquelles de saber sumar o restar, o idiomes, o geografia; no, no: parlam d'aquelles que t'ensenyen a apreciar els petits plaers que ens dóna la vida, i que has de saber "notar" i apreciar quan es posen davant tu, i per gaudir dels quals no fa falta ser milionari ni tot poderós.

Un bon dia, una gran empresa constructora afí al "Partido Pillo", que era el que governava per tot, va posar en marxa un gran projecte per provar d'estirar encara més turistes cap al petit país d'en Pere i en Pau: Es tractava de construir un immens complex turístic a *Ses Fontetes*, un indret on els quatre grans especuladors del país i els seus poderosos amics externs no hi veien res més que canyet, aigua pudenta, grans i moscards. Quan es començaren a sentir els primers rumors, els amics d'en Pere es posaren en guàrdia, i ja

foren partits a investigar què hi havia de veritat en tot allò, ja que l'experiència els havia ensenyat que quan es remorejava alguna cosa d'aquelles, era que ja estava més de mig fet, i, sobre tot, que l'autoritat del país ja s'havia assegurat la seva tallada particular a canvi de fer-hi el "cop de cap", i no posar emperons.

La casualitat i la confiança dels seus companys, varen voler que en Pere esdevingués el capdavanter en la coordinació d'aquella operació de defensa de *Ses Fontetes*. I es va posar en feina amb l'ajut de tots els seus companys i de tots els sabers acumulats al llarg d'anys i més anys de lluites semblants: organitzant plataformes cíviques i actes per ajuntar la seva gent i agafar coratge, preparant comunicats i rodes de premsa per proclamar als quatre vents la insensatesa del projecte i la falsedat de les afirmacions que feien els seus defensors, i fent, en definitiva, de cada vegada més ampli, fort i contundent el moviment social en defensa d'aquell indret salvatge.

Va ser durant aquells dies cabdals, durant els quals el moviment començava a agafar força, quan es retrobaren els dos amics de la infància. En Pere anava per un carrer de Ciutat pensant en els propers moviments de la Plataforma per la defensa de *Ses Fontetes*, quan en Pau es va creuar amb ell, com per casualitat; s'abraçaren i saludaren amb efusió, i com que tots dos frisaven, quedaren per parlar dels vells temps un altre dia, davant una cerveseta ben fresca. Poc s'imaginava en Pere per on aniria la cosa, quan es tornessin a veure!

Arribat el dia, en Pere es va presentar a l'indret pactat, amb el cap ple de coses per comptar al seu vell amic, i mil d'anècdotes per recordar. Al cap de poc temps va arribar en Pau, i just després de les salutacions de rigor i de parlar un poc del temps i de la família, ja li va fer oblidar a en Pere tots els seus plans de recordar vells temps: va anar directe al gra, explicant-li que la trobada de dies abans no havia estat casual, que ell l'havia provocada per parlar-li d'una cosa molt i molt important, que li podia facilitar molt la vida en un futur. Li va dir que sabia que les coses no li anaven del tot malament, però que una ajudeta econòmica sempre pot ser benvinguda, li va parlar del pis que en Pere i la seva parella s'havien comprat i de la hipoteca que varen haver de fer per pagar-lo, que cada final de

mes els costava una part important dels seus sous. Li va dir fins i tot amb quin banc la tenien, la quantitat exacte que els costava cada mes i els anys que els quedaven encara per pagar. També li va dir que sabia que volien canviar el cotxe que tenien, que amb dotze anys d'existència i més de dos-cents cinquanta mil quilòmetres ja demanava el canvi cada vegada que el posaven en marxa, però que no el podien canviar perquè la butxaca no hi arribava i el banc els havia dit que no els deixava més doblers, que amb la hipoteca ja havien esgotat el seu crèdit... En Pere va passar de no entendre res a la sorpresa, i de la sorpresa a la preocupació amb un tres i no res. Li va demanar al seu amic com havia sabut tot això, que era informació confidencial i que no hi podia arribar tothom. En Pau, amb to solemne, li va dir que ell feia feina per gent molt important, que sabia moltes coses que altre gent no podia saber, i que li havien encarregat aquesta feina per que la seva amistat des de la infantesa faria que es generés la confiança mútua més ràpidament, i que precisament aquesta confiança faria que es podés arribar amb més facilitat a un bon tracte, En Pere, estupefacte, va fer un esforç perquè li sortissin les paraules, i va aconseguir dir a en Pau que ell no feia comptes fer res il·legal per tenir el que li començava a semblar que li oferiria en Pau, i que ho podia deixar anar. "Justament d'això es tracta -va dir en Pau-, de no fer res. Atura't de fer lo que fas amb sa plataforma. NO hi importa que sigui de cop, tira tira, com qui no vol la cosa. Qualsevol excusa servirà, que estàs cansat, que tens altres feines, lo que sigui, i tendràs pagades totes ses quotes que te falta pagar de s'hipoteca, i també des crèdit per comprar un cotxe nou. I per tenir tot això no has de fer res especial: tant sols deixar de fer..."

En Pere no va necessitar molt de temps per decidir-se. Així mateix va tenir coratge per retreure-li a nen Pau que li hagués fet aquella mala passada, i el va amenaçar de dir-ho a tothom, també a la policia. En Pau no va perdre per res les compostures, i es va mantenir del tot serè quan li va contestar: "fes lo que vulguis, si me dius que sí aniràs ben alerta a dir-ho a ningú, per sa teva conveniència, i si me dius que no i ho contes, serà sa teva paraula contra sa meva. A més a més, molta gent pensarà: vaja quin pardal, dir que no a n'això, tant mateix ho tendrà un altre..."

Abatut del tot, en Pere va fer que no amb el cap, va anar a pagar la seva cervesa i va partir d'allà cap cot i com a mig entabanat, ben conscient que tot i el seu "no" era quasi bé impossible aturar el projecte del grup d'empresaris de *La Capital*, i amb la seguretat absoluta que en aquella reunió havia perdut dues coses molt importants per ell: el que fins aleshores havia considerat una bona amistat, i també gran part del coratge i de l'empenta que el caracteritzaven en les lluites socials en que participava. Necessitaria molt de temps, per recuperar-se d'allò, i per més mal no aconseguia trobar la manera de contar-ho ni a la seva parella ni als seus amics, amén de la inquietud que li generava el pensar a veure quants d'ells podien haver rebut alguna proposta similar. De passada, a partir de llavors, cada vegada que algú del grup estrenava cotxe, a ell l'assaltava el dubte de si era o no una "paga" per no fer res, o per fer menys del que hauria pogut fer.

En Pau, per la seva part, se'n va anar de la reunió amb la satisfacció de la feina feta, sabent que tant si la resposta d'en Pere era un "sí" com si era un "no" havia deixat fora de combat per molt de temps una peça important dels qui volien preservar aquell indret salvatge, i que a canvi d'allò just havia perdut el que ja sabia que perdria: una amistat que ja feia anys que donava per perduda. Els seus companys de negocis ja feia molt de temps que l'havien convençut que els únics amics que li convenien eren els que l'ajudarien a enriquir-se de cada vegada més, i a mantenir i refermar el seu poder.

Al cap d'una anys, en Pere encara malavejava pagar cada mes la quota de l'hipoteca, que ara havia d'afrontar tot sol perquè la seva parella l'havia deixat, i encara tenia el mateix cotxe, que amb més anys i més quilòmetres de cada vegada costava més de passar la revisió de la ITV. Això sí, tenia el convenciment íntim d'haver obrat segons la seva consciència, i es podia mirar cada matí al mirall sense sentir vergonya d'ell mateix. En Pau, per la seva part, havia esdevingut un alt directiu del macro complex turístic que el grup d'empresaris de *La Capital* havia construït a *Ses Fontetes*, i cada matí, quan es mirava al mirall, no podia evitar tenir el mateix pensament: "què som de bo!"

Varen haver de passar molts i molts d'anys, perquè en Pere podés començar a tenir alguna satisfacció de tot allò: va ser necessari un canvi radical de govern, i l'arribada al petit país d'uns fiscals i uns investigadors que no es deixaven pagar les hipoteques, per començar molt a poc a poc a desmuntar tota aquella estructura servil i fidel que s'havia anat consolidant durant segles de funcionament. Corrien nous temps, i en Pere va començar a pensar de veres que havia valgut la pena donar aquell no, i va anar recuperant de mica en mica la confiança en ell mateix, i en la societat. Una societat que durant molt de temps havia pensat que ja estava perduda per sempre, però en la qual ara hi veia petits signes de recuperació. Aquell pensament li donava força per reprendre la defensa de les seves quimeres i de les seves il·lusions.

I si no són vius són morts, i si no són morts són vius, i al cel mos vegem tots plegats, amén..

Nota de l'autor: Tots els personatges i els noms de llocs que surten a aquesta Rondalla són imaginaris, i algunes de les situacions també. Si voleu saber quina part hi ha de real, demanau-m'ho i la vos diré de paraula, que no vull problemes amb el "Partido Pillo"...

Fa 70 anys: Mort de Sigmund Freud

El 23 de setembre de 1939 moria a Londres, el fundador de la psicoanàlisi: el Dr. Sigmund Freud, a l'edat de 87 anys. Home lúcid fins al darrer moment de la seva vida.

Una persona que va fer descobertes de la dinàmica de la ment humana a partir dels casos clínics, és a dir, a partir dels pacients, de les persones que tractava en la seva consulta com també des del propi laboratori, el seu mon interior. Després feia la seva reflexió i anava constituint un cos teòric que va anant modificant davant de les seves noves experiències i descobertes.

Freud ens ha llegat una gran obra, que cal llegir-la amb ulls clars i lúcids, no buscant allò que ell no diu ni pensava dir. Una obra científica, però el terme científic no del paradigma de "calcular, mesurar i ponderar matemàticament la ment", sinó de descriure dinàmicament el món interior o de la ment. Va indicar-nos que l'activitat mental té un nivell conscient que tots ben bé coneixem, o creiem conèixer, i un nivell inconscient. I constata que l'activitat mental bàsica és inconscient. El món de la fantasia inconscient com a punt de partença.

Per tant la subjectivitat humana demana una reflexió introspectiva. Per poder-la fer i expressar-la cal la paraula. Aquest invent biològic de l'espècie humana, que ha permès fer cultura puix que la cultura és un sistema de significats. Per això, la paraula que ha de poder expressar-se i alhora ser escoltada.

Freud no va indagar els afers bioquímics de la ment com els de l'espiritualitat. Així ho expressava al psiquiatra i filòsof suís Ludwig Binwanger (1908-1966). Freud va voler constatar que les passions existien i eren dinàmiques. I una activitat dinàmica inconscient.

La psicoanàlisi continua fent les seves aportacions. No únicament resisteix sinó que avança. Com en temps de Freud,

ha de defensar dels atacs, sense raonament o sense coneixement de causa. La docta ignorància preval encara en el segle XXI.

Un atac fort i profund avui a l'ésser humà és no tenir en compte la seva subjectivitat. La Societat ha caigut en aquest parany, bàsicament pels que dirigeixen siguin del color que siguin: Prohibit pensar amb criteri propi.

Doncs bé, la psicoanàlisi proposa i defensa la subjectivitat de l'ésser humà. No únicament en el àmbit assistencial on hi ha la idea de reduir l'ésser a un número i ser tractar només en les variables objectives, les físiques o la corporalitat, deixant les subjectives, les emocions, sentiments i consciència, com si no existissin, sinó també en altres àmbits on la paraula queda silenciada. Silenciada quan no s'està d'acord amb l'entitat, el grup, el col·lectiu. Així tenim que les lleis, les constitucions, les normes socials són paraules sagrades, diríem Paraula de Déu?. Pertant, intocables. Qui les critica, és heretge, traïdor i va contra el bé comú, que es tradueix, contra els interessos d'uns quants.

Així, doncs, per honrar al pare de la psicoanàlisi en el seu setantè aniversari de la seva mort, i per a potenciar en fermesa un posicionament contrari a l'atac o anul·lació de la subjectivitat, emergeix a Barcelona la *Plataforma Psicoanàlisi segle XXI* en pro i a favor de la subjectivitat. La capacitat de tenir un pensament propi i poder-lo expressar lliurement amb la paraula.

L'anàlisi té en compte sempre el subjecte puix que la seva paraula és el sol medi per poder conèixer la història del seu patiment, del seu símptoma, la seva pròpia biografia. Com també poder deixar parlar i saber escoltar el propi pensament de cadascú. Aspecte avui dia molt deixat de banda per interessos molt perversos de dirigents de diversos estaments.

La defensa de la dimensió subjectiva implica una confiança en les invencions, recursos, sempre singular i peculiar, que en cada persona es posen en joc per tractar tot allò que se li revela com a insuportable, com a estrany a si mateixa. Confiar en el subjecte és confiar en les seves respostes possibles, les quals si bé poden ser qüestionades, mai no poden ser ignorades.

Aquesta *Plataforma Psicoanàlisi segle XXI* no vol romandre només en la clínica sinó en la relació interdisciplinària. Una plataforma que vol ser lloc de trobada i d'intercanvi entre professionals i amb el diversos sectors socials, com professors, artistes, polítics, filòsof. I afegeixo també sense oblidar tota una dimensió humana que ha reaparegut de forma forta i expansionant-se més dins una societat secular, les religions. Les religions poden fer molt bé i ajut, o molt de mal i perilloses. Problemes de fanatisme, sectes....

Per tant, la subjectivitat, que ha de tenir en compte la totalitat de l'ésser humà, ha de poder parlar i exposar allò que viu com la interioritat i pregonesa del seu ésser. Cap mena de ciència, en nom de res, hauria de prohibir i menys anul·lar o titllar de malalt, heretge o traïdor l'expressió sincera i honesta de la persona humana.

En cap moment la psicoanàlisi ha de fugir del debat públic sinó entrar en escena en els diferents àmbits per salvar, alliberar de l'esclavatge interior i exterior la subjectivitat de l'ésser humà. La paraula és imprescindible, sobretot la paraula plena.

Un debat amb tot el món de les neurociències.

Només el que no és humà o pateix una pertorbació mental, nega la paraula a l'altre, el fa callar o no l'escolta. .

Jaume PATUEL i PUIG
Pedapsicogog i psicoanalista
jpatuel@copc.es
Plataforma Psicoanàlisi segle XXI

José Montilla, el gran catalanista

“És l'home que defensa el dret a expressar-se d'una formació política com la Falange, amb milers de crims contra la humanitat al darrera, mentre nega el mateix dret als ciutadans d'Arenys de Munt”

Van ser molt encertades les paraules que Vicent Partal va pronunciar el passat dia 12 de setembre en l'acte de suport a la consulta independentista d'Arenys de Munt. Em refereixo, concretament, a la frase final: “No puc entendre que el president de la Generalitat de Catalunya gastí tant d'esforç defensant la Falange i el seu dret a manifestar-se i que encara ara no hagi dit ni una sola paraula a favor del dret dels ciutadans d'Arenys de Munt”. Era una reflexió retòrica, naturalment, perquè Partal sap molt bé que José Montilla no sols està en contra de votar sí a la independència de Catalunya, sinó també del dret a votar. José Montilla és l'espanyolista que un dia, gràcies a la direcció d'Esquerra, una direcció àvida de poder i de privilegis, el va asseure a la cadira presidencial disfressant-lo de catalanista. I aquest gran catalanista que el dia 6 d'agost de 2005 va dir que “els drets històrics de Catalunya no exis-

teixen” i que 48 hores després que el nostre Parlament aprovés el nou Estatut va proposar 62 esmenes per rebaixar-lo i convertir-lo en una pellerina –amb el vist-i-plau d'Esquerra–, és l'home que defensa el dret a expressar-se d'una formació política com la Falange, amb milers de crims contra la humanitat al darrera, mentre nega el mateix dret als ciutadans d'Arenys de Munt. I encara és més greu aquest comportament tenint en compte que mentre els primers s'expressaven per mitjà de l'insult, l'amenaça i la provocació –trucades telefòniques intimidatòries, i frases com ara “cabrones” i “hijos de puta”– els segons ho han fet per mitjà de les urnes.

José Montilla és aquest gran catalanista que, a banda de formar part de l'Executiva d'un partit que va ordenar a l'Advocacia de l'Estat que anul·lés l'acord del ple de l'Ajuntament d'Arenys de Munt per a la celebració de la consulta, ha menyspreat públicament els arenyencs tot dient que allò que han fet “només serveix per donar arguments a la caverna espanyola”. Un menyspreu, aquest, que, com va denunciar Vilaweb, ha estat justificat per Esquerra –i per ICV– a través del seu portaveu, Ignasi

Llorente. Cosa, dissortadament, gens estranya, atès que estem parlant de la mateixa i fal·laç direcció republicana que no fa gaire va impedir que prosperés al Parlament la Iniciativa Legislativa Popular a favor d'impulsar un referèndum d'autodeterminació perquè, en paraules del diputat Xavier Vendrell, “no els va donar la puta gana”.

Aquest és el patètic govern que tenim, un govern que menysprea l'exercici sobre el qual descansa la base del sistema democràtic, el dret a opinar per mitjà de les urnes, fins al punt de criminalitzar-lo afirmant que només serveix per donar arguments al feixisme. És clar, és comprensible: la reivindicació dels drets dels negres només serveix per donar arguments als racistes, la reivindicació dels drets dels homosexuals només serveix per donar arguments als homòfobs, la reivindicació dels drets dels tibetans només serveix per donar arguments als xinesos, la reivindicació dels drets dels catalans només serveix per..., per posar en evidència el nacionalisme espanyol de José Montilla i la profunda degradació d'Esquerra.

Víctor Alexandre

Hondures: resposta massiva al cop d'estat militar

En la matinada del 28 de juny, les tropes comandades pel cap d'Estat Major de l'Exèrcit, general Romero Vázquez, prengueren el palau presidencial, agafaren al president Manuel Zelaya i a la seva esposa i els expulsaren de manera immediata de Costa Rica. L'exèrcit agafà i expulsà també a la ministra d'assumptes exteriors, Patricia Rodas, i als ambaixadors de Veneçuela, Cuba i Nicaragua.

Aquest mateix dia, l'Assemblea de la República fou “informada” per l'exèrcit del missatge apògrif del president Zelaya que deia renunciar a la presidència i procedí a la designació de Roberto Miqueletti.

El president Manuel Zelaya elegit el 2005 combaté des de l'aleshores per instaurar una Assemblea Constituent. El comandament de l'exèrcit i la Cort Suprema de justícia exercien en el país plens poders, particularment des de 1982, any en que se reformà la Constitució a fi d'ajudar a transformar Hondures en base directa de l'imperialisme nord-americà.

Una volta nomenat president, Zelaya començà a orientar-se cap a una posició molt més autònoma dels Estats units.

Després cridà a organitzar una consulta d'iniciativa popular per a la convocatòria d'una Assemblea Constituent, la qual cosa suscità una oposició ferotge per part de l'oligarquia hondurenys. Aquesta consulta s'havia de realitzar el diumenge 28 de juny i l'exèrcit va arribar a segrestar les urnes a fi d'impedir la seva distribució.

El divendres 28 de juny, una manifestació massiva, convocada per tots els sindicats del país, aconseguí que l'alt comandament tornés el material electoral. El cop d'estat se produí dues hores abans de la consulta popular.

Tots els governs de la regió s'han pronunciat amb més a menys fermesa contra el cop militar. L'únic que ha actuat amb “prudència” ha estat Obama que s'ha declarat preocupat per la situació a Hondures, esperant que se respectin els drets democràtics. Zelaya fou depositat per un cop d'estat davant la intenció de convocar un referèndum sobre un període constituent. El pànic de la reacció a que s'obri un procés similar als d'Ecuador, Bolívia o Veneçuela han dut als militars i a la reacció hondurenys a derrocar al president Zelaya.

Milers d'hondurenys s'han mobilitzat contra aquest cop d'estat malgrat l'estat de siti i la repressió que pateixen. Són l'expressió inequívoca de la voluntat del poble hondurenys.

Pere Felip i Buades

Els Joves de Mallorca per la Llengua varen celebrar el passat dimecres 9 de setembre els seus quinze anys d'existència amb un sopar de germanor al Restaurant s'Escorxador de Palma. L'acte va aplegar representants de diferents generacions de l'entitat. Prèviament, les persones que han anat passant per Joves de Mallorca per la Llengua es varen fer una foto de grup. La nit va acabar amb l'actuació del grup de rumba de Barcelona Ai ai ai.

Arenys de Munt, o com guanyar la primera batalla mediàtica

La consulta d'Arenys de Munt descol·loca l'espanyolisme

La jornada d'aquest 13 de setembre a Arenys de Munt ha estat històrica. Més enllà de la consulta no vinculant (i també del seu simbolisme), ha estat un triomf perquè ha trencat tota una colla de mites que encara arrossega l'independentisme. Mites patrocinats per Espanya (i França), és clar. El mite del caos en cas de l'arribada d'un referèndum independentista, el mite del tremendisme, dels cataclismes bíblics, de la violència desenfrenada, de l'evocació de Iugoslàvia i el seu passat de guerres fraticides. Allò tan pompós de "la festa de la democràcia" va viure ahir a Arenys de Munt el seu millor exemple. Gent de 16 a 92 anys votant amb llibertat, en un ambient festiu i cívic. Cares alegres, somriures arreu. En perfecta normalitat democràtica, només interrompuda per la irrupció de la Falange casposa de las JONS, amb les seves salutacions feixistes i els seus cara al sol.

La microconcentració de falangistes -58, tots homes, comptats d'un en un en baixar dels 2 autobusos- va tenir la virtut de situar cadascú al seu lloc. Per una banda, el poble arenyenc, amb el suport de desenes de milers de catalans que omplien els carrers amb joia. Gent contenta de poder votar, gent que va votar més per la independència de Catalunya que no pas per l'Estatut del Principat (eh, PSC?), civisme, normalitat, rialles. A l'altra banda, els feixistes, els cara al sol, la caspa i les fletxes. És el bàndol on també hi ha el PP i Ciudadanos, i com no, el PSC. Els qui s'oposen a que es consulti el poble. Parlen de democràcia, però estan desesperats per prohibir les consultes. Què hi ha més democràtic que un referèndum? Els responsables de fora de l'Estat espanyol se'n feien creus, com es pot prohibir una consulta? Els responsables, tant espanyols com catalans, no s'ho plantejaven pas, ja saben quin pa s'hi dona a Espanya.

Ho comentavem fa alguns dies, a Arenys ningú no ha fet campanya pel "No". El camí triat per Espanya i per l'espanyolisme ha estat provar d'impedir la votació tant sí com no. PP, Ciudadanos, Falange, COPEs, InMundos, Losantos ... tots ells han apuntat directament cap a la mateixa votació, mentre el PSC es feia l'orni, tot i oposar-se a la consulta, incòmode de veure's amb aquests companys ideològics. No han triat l'opció legítima del "No", sinó que han emprat totes les seves forces per impedir la votació. No volen ni sentir a parlar de saber la resposta a una pre-

gunta autodeterminista. L'unionisme no té cap argument més que aferrar-se a la legalitat espanyola per negar la capacitat per autodeterminar-se. Perquè d'arguments per convèncer no en tenen. I ho saben perfectament.

Fer una repassada als mitjans digitals espanyols i llegir-hi els comentaris dels lectors és exemplificat. Hi abunda tota mena d'insults i de tòpics sobre els catalans, barrejats amb una argumentació que varia, i que podríem classificar més o menys en els següents grups. El primer, el de l'ús de la força. El que evoca èpoques passades i no tant llunyanes. El que treuria els tancs demòcrates "para enseñarles a los catalanes lo que vale un peine". Un demòcrata de tota la vida, vaja. Uns altres es centren en destacar que els referèndums són il·legals, i no surten d'aquí, i que en tot cas si s'han de fer "los españoles también tenemos derecho a votar", perquè Espanya "somos todos" i tal i qual; no acaben d'entendre el que vol dir el dret d'autodeterminació, potser a l'ONU els en podrien fer cinc cèntims. Un grup bastant nombrós es limitava a considerar que aquesta consulta era una cosa "frikis" sense valor jurídic, i no entenien perquè la premsa hi havia donat tanta revolada. Es tractava de ridiculitzar la cosa per poder-la menysprear, la idea era deslegitimar la consulta, és una cosa friki, sense valor, "mañana reuno a mis vecinos y votamos que Cataluña es DE España", "pucherazo", "amañado", "tongo", "tontería". Llavors hi havia el grup dels que consideren que tot això és perquè els polítics catalans han manipulat el poble analfabet. Aquests són els que menys s'han informat del tema, perquè els polítics catalans, benvolguts amics, sempre van a remolc. Però vaja, està bé considerar que qui no pensa com tu és un analfabet funcional manipulable. Fent amics.

I finalment i això és novetat, un grup que fins ara era una franca minoria, però que creix amb força. És el grup dels farts, dels que creuen que "esto ya cansa", dels que estan "hasta el gorro" dels catalans (i dels bascos, afegien), de tanta reivindicació i tot això, dels que ens donaria la independència demà mateix per no haver-nos d'aguantar més. Això sí, construint una muralla entre els dos països per no haver-nos de veure mai més, mentre asseguruen que observarien dia rere dia com ens enfonsem econòmicament parlant. És clar és clar ...

En qualsevol cas la consulta d'Arenys

de Munt va guanyar una batalla que l'independentisme no està acostumat a guanyar. La batalla mediàtica. Poc va importar que no tingués validesa jurídica. Els mitjans, catalans, espanyols, europeus, han dit avui que Arenys ha votat massivament a favor de la independència. L'han validat, ells, els mitjans. Sobretot els espanyols. De ben segur que els organitzadors de la consulta, en veure la revolada i l'emprenyament de l'espanyolisme i els seus intents per impedir-la, van somriure amb cara de satisfacció. Tenien exactament el que volien, l'exposició, l'evidència dels abusos de la "mare pàtria", el despertar dels feixistes i els altres nacionalistes espanyols (PP, PSC, C'S & cia), les proves del simulacre de democràcia que és Espanya. La gran victòria dels organitzadors de la consulta va ser dir que seria un referèndum.

És una maniobra genial. Perquè francament, això d'Arenys no passava de ser una enquesta, una votació que fàcilment podia haver passat desapercebuda un diumenge qualsevol. Però una enquesta no hauria tingut l'efecte desitjat. En canvi dir-li referèndum va desencadenar la histèria espanyola, va despertar la bruneta mediàtica cavernària, va posar tothom en alerta, fins i tot la maquinària jurídica espanyola ... feina feta, gol a l'espanyolisme. El resultat, catalanisme (independentisme) 1 - espanyolisme 0. I a més a més amb centenars de corresponsals europeus i mundials fent d'espectadors astorats. L'independentisme ha guanyat aquesta batalla mediàtica. N'hi haurà més, però la primera sempre és la que millor passa coll avall, més que res per la novetat.

La consulta, com aquella xiulada a l'himne espanyol per part de bascos i catalans a la final de la copa espanyola de futbol de l'any passat, els ha descol·locat. Molts d'ells es van adonar llavors, i s'adonen ara, literalment, de l'existència d'un sentiment que no s'identifica amb l'espanyolisme ni amb la nació espanyola. No és que ho facin veure, és que realment *no entenen* la desafecció. El xoc amb la realitat és notable; és el que té nodrir-se exclusivament de premsa espanyol(ist)a, aquella premsa i aquells mitjans que consideren que el sentiment independentista és marginal a Euskal Herria i al nostre país. I com aleshores, ningú no prova d'atraure els catalans cap a Espanya amb un discurs amable, no pas. Al contrari, tot són insults, acusacions. Descol·locats, en definitiva.

S'atribueix a Gandhi una frase d'aquelles lapidàries: "Primert' ignoren, després se'n riuen, després t'ataquen, i finalment guanyes". L'independentisme ha passat de la fase 1 gairebé a la 3 en quatre dies. Dir-li referèndum ha estat el toc genial. Els independentistes i la consulta han passat de ser irrelevants a ser objectiu de mofa (ho hem dit ... "frikis", "pantomima", "tontería"), per posteriorment ser atacats. La reacció a la caverna ha estat furibunda, que no per esperada deixa de sorprendre. La virulència dels comentaris dels lectors espanyols a les notícies als mitjans digitals mostra la crua realitat. I la realitat és que, a pesar del que diuen, que si frikis, que si la consulta fot pena, a pesar de tot això la consulta d'Arenys els ha indignat com mai, els ha fet empenyar com feia temps que no ho estaven. I ningú no s'empenyaria per una collonada. L'espanyolisme blasma contra una consulta sense importància. Absurd, oi? Si no fos important no els hauria dolgut.

"Després t'ataquen". Això no és cap novetat, però cal insistir en l'evolució dels esdeveniments. L'independentisme és ara, avui, en boca de tots. S'ha situat al bell mig del panorama mediàtic. TV3 va fer ahir una magnífica cobertura mediàtica de la consulta, cal dir-ho quan les coses es fan bé; aquesta és la televisió nacional que volem i que portem 25 anys esperant. L'independentisme i la consulta són avui a les principals portades dels mitjans espanyols, i també dels catalans. I sobretot, dels mitjans tradicionalment contraris, dels de l'"establishment". Els Periódicos i Vanguardies monàrquiques i espanyoles obren avui amb el tema, i quantifiquen fins i tot el possible suport (asseguren d'un 40%) a l'independentisme en cas de referèndum al Principat. I n'informen sense fer excessiva demagogia, com seria d'esperar, i com era habitual fins ara.

La consulta, i sobretot la reacció que ha causat en molts estaments i personatges espanyols, ha obert els ulls a molta gent. Molta gent que viu aquí però que no hi ha nascut, i que fins fa quatre dies renegava dels anhels d'aquesta terra, però que se l'està fent seva gràcies al cavernisme espanyolista. Portades i editorials a La Vanguardia i El Periódico, no contraris al l'independentisme, i criticant la reacció espanyola al tema.

És com allò que deia l'anunci de la Vanguardia. Les vaques volen, si ho diu La Vanguardia, creu-t'ho.

L'ajuntament de Berga també farà una consulta com Arenys

El Consistori de Berga ja ha votat afirmativament la moció de fer la consulta com Arenys!

Avui mateix, dimecres 16 de setembre del 2009, a 2/4 d'11 de la nit, el Consistori de la Ciutat de Berga (Berguedà) ha votat afirmativament la moció de fer un Referèndum sobre la Independència de Catalunya, de tot Catalunya des del Nord fins al Sud, des de l'Est fins a l'Oest, tot l'espai geogràfic on es parla la nostra llengua (dixit Enric Valor del País Valencià). Diguem-li simplement Catalunya (dixit en Josep Guia, un dels principals referents de l'independentisme al País Valencià). La independència de tota la nostra Nació com ho diuen, entre altres, amb claredat i fermesa, na Daniela Grau de la Catalunya del Nord, En Chacón de la Franja, en

Talaiòtic de Menorca i la Maria Torrents del Principat ...

El vot de tots els regidors dels grups de Ciu, de La Cup i d'Esquerra ha sigut afirmatiu, el vot del regidor del PP ha sigut negatiu, i els regidors del PSC-PSOE no s'han presentat a l'acte i el Batlle Juli Gendrau de Ciu ha fet palès l'incompliment a la seva obligació com a regidors de la Ciutat.

Segons l'acord final l'ajun-

tament no pot organitzar la Consulta -per qüestions de legalitats imposades per l'ocupador- però l'Ajuntament de Berga ha entès la seva obligació moral de facilitar l'expressió democràtica de tots els ciutadans berguedans.

Els membres del BIC, Berguedans per a la Independència de Catalunya (Delegació al Berguedà de Catalunya Acció) i molts altres ciutadans de Berga hem assistit orgullosos a aquest històric ple.

En sortir del Ple, els assistents de totes les tendències polítiques ens hem felicitat efusivament.

A partir d'ara començarà la tasca d'organització i preparació d'aquesta nova Consulta per a la Llibertat Nacional de Catalunya i els catalans.

Si algú vol ajudar o vol més informació pot trucar al meu telèfon 93 821 07 73 o enviar-me un correu a la següent adreça: smolins9@gmail.com

L'objectiu d'aquest post no és altre que informar als meus lectors i fer-ho saber a tota la nostra Nació.

Salvador Molins, Conseller de Catalunya Acció

Gran fracàs de l'atac falangista instigat per la premsa madrilenya i autoritzat pels jutges fatxes

Al final, comptats un a un, han estat 59 els invasors falangistes que procedents de Madrid, Castilla, Andalusia i Extremadura han desembarcat avui a Arenys de Munt amb la intenció d'impedir el referèndum per la independència de Catalunya. Com veis, doncs, l'atac falangista instigat per tota la premsa madrilenya i que comptava amb el suport dels jutges franquistes, per una part, ha estat un fracàs inqüestionable i, per altra banda, ha contribuït a reforçar la voluntat irreductible de lluita contra el colonialisme espanyol i a escalfar la mobilització del moviment independentista.

Per tot plegat, des del Lobby pe la independència, volem donar les gràcies de tot a Falange Española de las JONS, als falangistes del PSOE Montilla i Rangel, a tota la Brunete medià-

tica madrilenya i en especial a Pedro J. Ramírez, als tres jutges fatxes forasters de la secció segona de la sala del contenciós administratiu del TSJC, a la jutgessa forastera Emilia Giménez Yuste, al PP, C'S, UPyD...

Moltes gràcies!

Els digitals falangistes del PP veuen l'església catalana darrere el referèndum per la independència

Reproduït de www.libertadbaleaer.com

Domingo, 13 de Septiembre de 2009

Un pueblo de 8.000 habitantes pone en jaque la unidad de la nación, al experimentar un referéndum que puede conllevar un efecto dominó.

España se enfrenta hoy al inicio de la secesión de Cataluña promovida por socios del PSOE y la Iglesia catalana

Barcelona/Palma, 13 (EP/LB).- España se enfrenta hoy al inicio de la secesión de Cataluña mediante una "consulta popular" promovida por las bases de ERC, socia del PSOE en un municipio de 8.000 personas, Arenys de Munt, donde ya han abierto las urnas en un centro parroquial sin que las Fuerzas de Seguridad lo impidan. El éxito de la consulta podría desencadenar un efecto dominó en otras localidades catalanas como Seròs (Lleida), Figueres (Girona) y Argentona (Barcelona) y abrir las puer-

tas para que una iniciativa similar se planteara en toda Cataluña rumbo hacia la secesión. El hecho es que CiU, Iniciativa per Catalunya y otros partidos apoyan la consulta, e incluso algunos dirigentes del PSC. Todo ello ante la posibilidad de que el Tribunal Constitucional anule el reconocimiento a la "nación catalana" acordado en el Estatuto entre el PSOE y los partidos políticos catalanes.

No oblideu donar les gràcies als feixistes, amb la seva estupidesa i l'intent fallit de tapar-ho i prohibir-ho, han fet una publicitat descomunal.

Proposen el dia de la Constitució racista espanyola per al gran referèndum independentista

Reproduït de www.avui.cat

El dia de la Constitució, per al gran referèndum

Entitats sobiranistes i ajuntaments que volen impulsar la seva consulta proposaran el 6 de desembre per convertir-lo en el dia de la votació d'autodeterminació. La idea sorgeix enmig de l'eufòria pel 41% de participació d'Arenys

Sílvia Barroso

Ajuntament d'Arenys de Munt

Ult. Act. 13/09/2009

Una de les dates sagrades de l'Espanya moderna podria convertir-se en una data de referència del catalanisme independentista si fructifica la idea sorgida aquest diumenge enmig de l'eufòria per la gran participació en la consulta d'Arenys de Munt. Aquest dijous mateix, ajuntaments interessats a impulsar una consulta d'autodeterminació al seu municipi, plataformes sobiranistes i els dos equips que han obtingut certa experiència en el procés d'Arenys –comissió organitzadora i comissió avaluadora– es reuniran amb una proposta sobre la taula: convocar totes les consultes el 6 de desembre, dia de l'aniversari de la Constitució. De moment és només “una de les dates possibles”, però és la que pren més força perquè reuneix tots els requisits: és abans de final

d'any, dona tres mesos de coll per organitzar la mobilització i té un alt valor simbòlic, ja que es tracta de “confrontar la legalitat espanyola amb el dret a decidir”, ha indicat a l'AVUI.cat Uriel Bertran, membre de la comissió avaluadora i un dels impulsors de la proposta. Una de les primeres tasques d'aquesta gran assemblea que es prepara serà redactar una moció estàndard que es pugui votar a tots els ajuntaments interessats en el procés. Queda clar que seran entitats cíviqes les que organitzaran aquests referèndums, sempre simbòlics, i la intenció és que el text de la moció municipal per donar suport a aquests grups “esquivi l'acció de la justícia espanyola”. En cap cas, per tant, es cedirà cap sala ni cap altre mitjà material o logístic als organitzadors: només tindran el suport polític.

Els aranyencs increpen els invasors falangistes madrilenys des de les finestres i balconades

Reproduït de www.directe.cat

‘El referèndum és una mascarada que els jutges han declarat il·legal’. Instal·len un rudimentari sistema de so per llegir el manifest, però se sent més la cassola dels veïns.

Tret d'algun líder, la resta semblen troglodites. S'enfronten a la gent dels balcons.

Un crida amb megàfon i els altres repeteixen. ‘Catalunya española’ ‘fuera estrellas de nuestra senyera’, ‘españa una y no cincuentayuna’. Són menys de 50

Baixen lentament del bus, provocant. Ens sobta la majoria d'avis i gent d'avanzada edat. Arriben en dos busos. Van baixant a poc a poc. Als entorns crida d'independència. Més premsa que falangistes.

La democràcia i les urnes posen histèrics els fatxes forasters corruptes i lladres del PP

Reproduït de www.avui.cat

El PP acusa Zapatero de “deixar indefensos els catalans no nacionalistes”

González Pons afirma que el govern espanyol permet pressions al TC i l'insta a impedir consultes sobiranistes com la d'Arenys

El vicesecretari de comunicació del PP, Esteban González Pons, ha criticat que el president José Luis Rodríguez Zapatero i el seu govern “estan deixant indefensos els catalans no nacionalistes, que són la majoria, i estan renunciant a defensar la Constitució del 1978”. González Pons ha fet aquestes declaracions als mitjans de comunicació a València, en relació amb la consulta popular d'Arenys de Munt. El dirigent popular ha lamentat que Zapatero i el seu govern estan “impassibles” davant d'aquest referèndum “en pro d'independentistes de Catalunya” i, a més, “pressionen el Tribunal Constitucional (TC) per no dictar amb llibertat la sentència sobre l'Estatut d'au-

tonomia que declara que Catalunya és una nació”. Segons la seva opinió, l'executiu central fa el contrari d'allò que ha de fer en els dos casos. Esteban González Pons ha manifestat el desig que el govern “com a mínim políticament, s'activi davant de referèndums com el d'Arenys”. “Tot i que no faci res a la Fiscalia, com a mínim sí que políticament ha de fixar una posició en defensa dels catalans no nacionalistes, que són la majoria, i de la resta dels espanyols”, ha postil·lat. A més, ha instat l'executiu que “deixi de pressionar d'una vegada el TC perquè dicti la seva sentència en llibertat” perquè, segons ha dit, només d'aquesta manera, “aquest tribunal pot complir amb la seva funció”. El vicesecretari de comunicació del PP ha criticat les declaracions del vicepresident tercer i ministre de Política Territorial, Manuel Chaves, que assegura que en altres països el TC no es pronuncia sobre lleis com l'Estatut. González ha destacat que “hi ha altres països que no tenen Constitució ni TC ni comunitats autònomes”...

La premsa internacional ho veu clar: “Catalunya will be independent next decade”

Reproduït de www.e-noticies.cat 13 / 09 / 2009

“Catalunya will be independent next decade”

Un càmera d'una productora alemanya diu que Catalunya assolirà la independència

El càmera de la productora alemanya Deutsche Film ha assegurat a e-notí-

cies que “Catalunya serà independent” i ha pronosticat que això succeirà la “pròxima dècada”.

El càmera, que ha anat a Arenys de Munt per gravar un petit documental sobre el referèndum, ha explicat que aquesta consulta “és la primera vegada que se celebra un referèndum per consultar si es vol o no la independència de Catalunya”.

On sou?

*On sou, capdavanters de Catalunya?
I quin lloc amagat d'aquesta pàtria
ompliu? Quants pams per sota d'una terra
que encara viu de glòries passades?
Ara que els vostres fills us necessiten
on sou, Guifré el Pelós i rei En Jaume?
Brandeu l'ensenyà altra vegada amb força,
que ara com mai ens manca un bon guiatge.
Torneu, Roger de Flor i Abat Oliba,
Carrascllet i els herois que facin falta,
per aixecar l'autoestima d'un poble
que ja no sap si existeix i que calla.
On sou? Que no sentiú les campanades
de repic ansiós que en va us reclamen?
On són els Segadors i on els Remences?
On, els homes del seny i de la rauxa?
Dreceu el cap, Rafael Casanova,
avi Macià, torneu, i Pompeu Fabra!
Que no ho sabeu, que el Cid i l'Olivares
cavalquen ben lleugers i amb arrogància?
Veniu ben aviat i desperteu
la terra amb els timbals de nova albada.
D'il·luminats i porucs deslliureu-nos,
doneu-nos braços fermes i una veu clara.*

Rosend Sellarés

El deure d'un guerrer és el coratge, la disciplina, l'energia, la fortalesa, l'honor, l'estratègia, l'ardidesa

en la batalla, la generositat, la capacitat per al comandament, la noblesa. (18:43 Bhagavad Guita)

Quan és de nit per als altres, l'ànima disciplinada roman desperta; quan els altres es creuen desperts, allò que tenen per claror és nit per al savi il·luminat. (2:69, Bhagavad Guita)

I també: El nacionalisme i el culturalisme català és sovint massa amateur i anàrquic. Un país que no intenta que les coses surtin el millor possible, senzillament, no té futur, no és competitiu (tret de per a la mera auto-subsistència) ni tan sols és europeu. Senzillament és un ressentiment, un espolsar-se les puces i una imbecilitat tirar tant les culpes a Madrid: si nosaltres podent fer millor les coses, i no les fem; és normal que un altre més espavilat ens furti, ens humiliï i se'ns pixi a la boca. I la resta, excuses i romanços de malpagador i de ploramiques que no mereixen major atenció. Cal guanyar-se el respecte per a vèncer.

Libération' revela una detenció d'agents secrets francesos a Manresa

L'exfiscal José María Mena revela que va rebre pressions judicials per alliberar els arrestats, que transportaven una arma de guerra de llarg abast

París 12/09/2009-. El diari francès Libération publica avui detalls d'una presumpta operació duta a terme el 2002 a Manresa (Bages), en què dos agents secrets francesos, membres d'una unitat especial que transportaven un "arma de guerra", van ser detinguts.

Els dos agents van ser posats en llibertat sis mesos després arran de la intervenció del general Philippe

Rondot. El diari explica que la policia espanyola els havia sorprès quan feien "transport clandestí" d'una "arma de guerra de llarg abast amb mira telescòpica". El rotatiu esmenta l'exfiscal cap de Catalunya, José María Mena, que assegura que va rebre "pressions oficials" de la "jerarquia judicial espanyola" i que va rebre la visita d'una persona que es va presentar com a general de l'exèrcit francès, que li va donar "garantia oficial" que els detinguts eren funcionaris francesos.

Mena explica que els dos agents van ser posats en llibertat després de la visita del general francès, però Libération remarca que el procés judicial va continuar i que es va celebrar una audiència el gener del 2004, a la qual no van comparèixer ni els agents ni el general francès.

Segons aquesta informació, els agents formaven part d'una unitat especial denominada Alpha, encarregada d'executar operacions que es coneixen com a Homo i que, entre les seves tasques, hi ha la de matar persones.

Aquestes operacions només es dirigeixen contra persones que no tinguin nacionalitat francesa i el president de la República, Nicolas Sarkozy, té la facultat d'ordenar execucions a les unitats Alpha, segons declara a Libération un "antic dirigent dels serveis secrets" al qual no identifica.

[extret de http://www.avui.cat/cat/notices/2009/09/liberation_revela_una_detencio_d_agents_secrets_francesos_a_manresa_71488.php]

Però qui coi volien matar, ciutadans catalans!?

Els nazis forasters d'El (In)Mundo difonen els segells i bitllets del III Reich d'Adolf Hitler

Els nazis forasters d'El (In)Mundo, els mateixos que propugnen la supremacia social, cultural, econòmica i lingüística dels colonitzadors forasters per damunt dels indígenes mallorquins han llançat una campanya de difusió dels segells i bitllets del III Reich d'Adolf Hitler.

Els neonazis madrilenys d'El (In)Mundo repeteixen, doncs, l'operació propagandística que ja van fer amb el franquisme quan van regalar als seus lectors els bitllets, segells i els NO-DOS que enaltien la dictadura criminal, assassina i genocida del general

Franco.

I això no és tot ja que demà dissabte el paperot franquista InMundo publicarà una entrevista del nazi que nega l'existència de l'Holocaust, **Daving Irving**, fet que ja ha provocat la protesta indignada de l'ambaixador d'Israel a l'estat espanyol, **Raphael Schutz**.

Obertura de l'economia catalana

D'aquesta manera el grau d'obertura de l'economia catalana (la proporció del comerç exterior sobre el PIB [Producte interior brut]) ha passat del 32% l'any 1986 al 69% l'any 2000, passant a ser un dels països amb una economia més oberta del món. Sobretot si pensem que les vendes a la resta de l'Estat [espanyol] no es comptabilitzen com a

exportacions.

[extret de *Catalunya, un país industrial*, de Miquel Barceló i Roca, Ed. Pòrtic (Enciclopèdia catalana), 2003]

Qui diu que depenem de les vendes a Espanya? I encara més, qui diu que un boicot que ens facin ens pot fer gaire mal?

Referendum d'Arenys de Munt!!
"La revolució dels petits gestos, ha començat!! SOM-HI!!"

Govern de Catalunya

FRANK DUBÉ T. 670010308

Catalans que no saben castellà

En Rafael, un jove nord-català ha estat parat a la frontera franco-espanyola de la Jonquera, la nit del dissabte 5 de setembre al diumenge 6.

La raó, un CAT a la matrícula d'una votura francesa. Res d'il·legal!

El problema han vingut quan ha respost a la Guàrdia civil en català.

El guàrdia civil no podia entendre que era perfectament possible ser catalanoparlant i ignorar totalment el castellà.

Li han demanat els papers, verificat la identitat... i al cap d'una estona l'han deixat marxar.

A sota el missatge on explica l'anècdota.

“El Guàrdia Civil s'apropa, nos parla en castellà i jo en català :

-Parleu espanyol ?

-No.

-Quina llengua parleu ?

-Català i Francès.

-Què ?

-Català i Francès.

-Què ?

-C-A-T-A-L-A i F-R-A-N-C-E-S !

-Què és això del català ?

-... Una llengua.

-Què ?

-Un idioma com el castellà o el francès.

-Molt bé, avanceu un moment.

Avancem un poc i arribem davant de 4 altres Guàrdies Civils.

El nostre amic que no sap què es això del català nos demana els papers. Li donem.

Un Guàrdia Civil més vell li demana què passa.

Ell respon:

-Es que parlen català i francès.

El Guardi Civil més vell nos diu de passar, i el jove diu que no i que nos aparquem perquè nos vol parlar un moment.

La idea de parlar amb un Guàrdia Civil a 2h del matí no nos encantava però nos hem aparcat i l'hem esperat.

Aquí hem pogut sentir com els Guàrdies Civils parlaven fort, podem dir que estaven cridant i se deien de tot.

Finalment al cap d'un bon moment el nostre amic Guàrdia Civil torna:

-Perdoneu però el cas m'ha semblat curiós.

La Sophie li respon:

-Si no sabem parlar espanyol no és un delictes i no és culpa nostra.

-Si però m'ha semblat estrany que parleu català i francès i que no parleu espanyol.

I nos demana:

-Però sabeu a on sem aquí ?

Jo li dic que ben bé no ho sé. Com que sem a la frontera no sé si estem a l'estat francès o a l'estat espanyol.

-Aquí estem a Espanya ... i també a Catalunya, i aquí es parla ESPANYOL !

Jo molt gentilment li recordi que a Catalunya el català és tant oficial que l'espanyol.

I nos diu que és la primera vegada que sentia que algú parlava català i que no sabia parlar espanyol.

I aquí s'ha acabat la cosa i nos deixa marxar.

Quan el Guàrdia Civil nos ha vingut a tornar els papers i a “excusar-se” era tant manyac, tant dolç, tant simpàtic...

Segur que s'ha fet estirar les orelles per els altres Guàrdies Civils.

A la policia espanyola no els hi agrada quan parlem en català, però ... no nos podem arrestar per això! Abans si que te podien posar a la presó per parlar català però avui és mal vist.

En aquell moment ha estat un plaer per la Sophie i jo explicar-li que teníem perfectament el dret de parlar en català. Ell deia que si, que ho entenia, però a la seua cara se veia que li hauria agradat crear-nos més problemes.

Tot això vos ho expliqui perquè pensi que es important recordar que la llengua catalana encara és víctima de discriminació i que la gent com nosaltres que parlem català podem tenir problemes només per parlar la nostra llengua.

Nosaltres hem tingut sort, tot ha quedat com una anècdota. Però per altres nord catalans no ha estat tant fàcil i s'han passat hores amb la policia a la frontera.

La discriminació al català encara avui és una realitat.

Però no cal oblidar que aquesta discriminació no és legal i que ningú té el dret de nos impedir de parlar la llengua que volem.

Els atacs contra el català son freqüents i per això una associació com Aire Nou que nos dona la possibilitat de parlar en català en total llibertat és una de les maneres de defensar-se contra aquests atacs.

La millor manera de defensar una llengua és de parlar-la amb normalitat.”

Premsa (13/09/2009)

Més Stone, més "temperatura"

Sharon Stone segueix acaparant portades més enllà dels cinquanta anys. Si fa pocs dies us ensenyàvem algunes imatges del Paris-Match, ara ens fixem en la premsa italiana, i més concretament en Chi, una revista que mostrava a la Stone en portada,

acompanyada per un amic italià. A les fotografies, podem veure a l'actriu refrescant-se la figa, o parant el sol en un fabulós top-less.

Apassionant!

Música Franco Begbie (09/09/2009)

Bossa nova de portada asfixiant

Recordeu els temps en què les portades de molts discos presentaven noies nues com a reclam per a comprar-los. Resulta que a més, molts eren prou notables només per la música, però si a més et permetien aguditzar el nervi òptic, molt millor encara. Aquest era el cas de

la sèrie *The bossa nova exciting jazz samba rhythms*, que presentava a unes noies més que atractives en les seves caràtules. A la redacció encara ballem cada matí unes quantes peces -en pilotes, clar- dels diferents volums d'aquesta col·lecció.

El cas psiquiàtric del col·lapse caracteriològic dels catalans (i II)

3.2.2. El desapegament i la transfiguració.

La transfiguració i el desapegament difereixen del futurisme i de l'arcaisme en el fet que es fan càrrec d'un canvi autèntic en el clima espiritual, i no un mer trasllat en el temps (...)

El desapegament (o la invulnerabilitat/apàtheia dels estoics o la imperurbabilitat / ataraxia dels epicuris)...segons el poeta Horaci, *els bocins d'un món que s'ensorra em colpegen impàvid*; els budistes abandonen un món índic en desintegració per una serenitat/nirvana. És un camí que duu a fora d'aquest món. El seu objectiu és un asil; i el fet d'excloure aquest món és el tret que el fa atractiu. El motor que duu el viatger filosòfic a través d'aquesta dreuera és una *embranzina d'aversió i no pas l'esperó (creatiu) del desig*...Per al filòsof una fugida exitosa d'aquest món és un fi en si mateix, i realment tant se val allò que el filòsof fa de sa vida una vegada travessat el brançal de la seva ciutat del recés.

(...) mentre que el camí del desapegament és un pur moviment de retir, el de la transfiguració és de recés -i- retorn.

O sia, front al totemisme tribal de la tradició (arcaisme) i a la idolatria cega de les ideologies del progrés (futurisme) el desapegament i la transfiguració no fugen pas del present ni de la dura realitat. Però, mentre que el desapegament és passiu i com desmai, esgotat i fatalista, la transfiguració ve a ser la cova de plató, l'esbarzer en flama de Moisès, la torxa de la creativitat i de la gràcia perduda.

El desapegament és la privacitat, l'apoliticisme, l'orientalisme, el filosofisme...també pot degenerar en simple menenofotisme i panxacontentisme. L'optimista i rebel futurisme dels *feliços* seixantes s'escola, a ca nostra, devers les acaballes dels setantes, cap a un progressiu desapegament: tardohippisme, drogues, misticisme orientalista, ecopacifisme naturalista, etc. El desapegament és, socialment, proueixorc i miop. Ausiàs Marc podria ser un cas de desapegament nostrat i turmentat, si vols.

La transfiguració és el pol espiritual actiu: la flama creativa. A ca nostra podríem esmentar-hi Ramon Llull, Torras i Bages, Antoni Gaudí. Potser també Francesc Macià o Batista i Roca. Prou cristians catalanistes hi podrien ser inclosos, gent de l'Assemblea de Catalunya, de La Crida... Són d'una escola pròxima a Gandhi, Martin Luther

King, Moisès, els apòstols, Greenpeace...

La transfiguració és la única alternativa creativa de redreçament nacional real, perquè combina capacitats i tremps sense idolatries engegadores. És la flama del Canigó de què Catalunya ha de menester.

La vigoria d'una nació ve mesurada per aquells que fan coses, i no pels que en descriuen (Edward de Bono).

La transfiguració (=metanoia) és la resposta en positiu al mal clima psíquic i espiritual de la Decadència, tal com l'expressen amb extrema i corpenedora exactitud les solemnes amenaces bíbliques:

Ja que he cridat, i heu dit que no, he estès la mà; i ningú no es dona per entès, heu deixat estar tot consell meu, i no heu volgut saber res de la meva reprensió, també jo em riuré de la vostra dissort, en faré escarni quan vindrà la vostra paor. (Proverbis 1:24-26).

Has vist moltes coses però no les recordes; hi senties bé però no escoltares! El Senyor, que és bo, s'havia complagut a fer gran i gloriós el seu disseny. Però vet ací aquest poble capturat i convertit en botí. Tots han estat caçats a les coves i entaforats en calabossos. Els han capturats i ningú no els allibera, són botí que ningú no reclama. Qui de vosaltres vol sentir-ho? Qui vol entendre el que jo havia predit? Qui convertia els de Jacob en despulles, els d'Israel, en captura? ¿No era el Senyor, contra qui havíem pecat negant-nos a seguir els seus camins i a fer cas del seu voler? Per això ell ha abocat sobre el seu poble l'ardor del seu enuig, una guerra violenta, que l'ha envoltat de flames. Però el poble no ho ha volgut entendre; la guerra s'abrandava dintre d'ell, però ell no n'ha fet cas. (Isaïes 42:20-25).

Jesús els digué: Un profeta sols és menyspreat al seu poble, entre els seus parents i a casa seva. (Marc 6:4).

S'havien de complir les paraules escrites en els llibres de la seva Llei: M'odien sense motiu. (Joan 15:25).

...gent sense seny ni lleialtat, sense cor ni compassió. (Romans 1:31).

Encara deman: És que Israel no ha comprès la predicació? Moisès és el primer a contestar: Jo, per a engelosir-vos, em valdré d'un poble que no és poble; em valdré, per a irritar-vos, d'un poble sense seny. (Romans 10:19).

4. Un bon lideratge: passes con-

cretes contra el col·lapse caracteriològic dels catalans

La tan duta "fatiga nacionalista" de ca nostra ha menester d'antídots energètics en tots els camps, tant d'actituds renovades com de passes específiques. Si tenim un problema psíquic i de lideratge, caldrà veure com cada defensor de la nostra llengua nacional pot esdevenir un gran dinamitzador del seu entorn.

Heus ací unes propostes comprovades, pràctiques i assequibles per a unes bases sòlides (materials, mentals, espirituals) amb vista a un lideratge eficaç.

4.1. Nodriments

Són la base de la nostra energia vital. Complementos dietètics, estimulants i revitalitzadors naturals, antioxidants, oligoelements i vitamines de tota mena ens mantenen en plenes facultats, ràpids de reflexos, mentalment dinàmics, o sia *joves*. Per esmentar-ne alguns, són excel·lents els antidepressius naturals com ara la gelea real o l'alga spirulina; la lecitina de soja augmenta un 25 % les facultats mentals (memòria, intel·ligència...); el magnesi i altres oligoelements (alguns són imprescindibles per a assimilar les vitamines); els anticancerígens (seleni, cartílag de tauró), etc. També hi ha els aliments pròpiament dits, els més saludables: flocs de cereals, germen de blat, llevat de cervesa, gomasi, segó, píndoles d'oli de peixos, etc. No oblidem la soja (excel·lent proteïna vegetal), el mill, les algues, la fibra, els bios... I, entre els més tradicionals: l'all, la ceba, els cítrics, la fruita i la verdura del temps i del lloc, l'oli d'oliva, els fesols, etc. Defugiu els congelats, les llaunes i els greixos animals.

4.2. Forma física

Penseu en complementos esportius. No sols heu d'anar nets i endreçats sinó que també heu d'estar en forma. L'esport i el gimnàs rejuvencen i donen una harmonia natural (del cos i de moviments) que colpeix molt positivament: és ja quasi una mena de superstició popular. Els enemics no solen gosar fer brometes a cap militant pel català si el veuen desimbolt i traspuant força i energia, seguretat, voluntat, tenacitat, disciplina i ordre. Un bon estat físic duu, si fa no fa, implícites totes aquestes qualitats, que un capdavanter ha de transmetre als connacionals a fi de poderlos ser útil i ajudar.

Ell de son poble concentra l'ànima.

Tranquil, hi atura les bregues díscles. (*L'heroi*, de Miquel Costa i Llobera)

Als gimnasos i botigues de *fitness* tenen bons complementos esportius, productes naturals per a muscular, dietes, etc. Un bon estat físic genera vitalitat i optimisme, i sovint millora substancialment la relació social.

Algunes normes bàsiques de nodriment esportiu serien: beure aigua bona i en abundància, prendre àcids greixos essencials i almenys un 20 % de proteïnes, no ingerir més d'un 15 % de greix en els aliments i limitació radical de sucres refinats i sal. Va molt bé la diversitat en fibra i assegurar el 65-70 % d'hidrats de carboni, a més de suplementos (vitamines-oligoelements...). Res d'aliments nocius (fast-food, llepoleries, pots, congelats). Per a augmentar en concret l'útil massa muscular preneu: proteïnes, aminoàcids ramificats, l-glutamina, crom, vanadil sulfat, coenzima B12, creatina, magnesi...

4.3. Arquetipus mentals

La literatura, els viatges, les relacions interculturals, etc., donen riquesa de matís i flexibilitat mental, àgil i ràpida, base per a un nivell d'acció creativa, necessària per a la militància lingüística diària, on contínuament et veus en situacions complexes, noves i relliscoses.

Un "exercici" especialment útil són els reculls de citacions de savis, herois, sants, místics, màrtirs, lletraferits, etc. del temps, cultura o país que sien. N'existeixen col·leccions temàtiques, les quals matisen, contrasten i centren extraordinàriament la percepció fidedigna de la realitat, ensems que ens la fan hiperrealista, enmig d'una claredat mental prou per damunt de la mitjana. Aquest filar prim genera gran plasticitat i creativitat, i fa que les nostres respostes i actes quotidians se centrin al mil·límetre, amb l'esme coratjós que ens cal per a la nostra difícil situació sociolingüística. En concret, els refranys populars catalans? aquells més vius!? donen naturalitat genuïna i distensió a la nostra lluita lingüística de cada dia; ço és, actitud acerada i no elitista: l'elitisme és un dels greus llasts? en sentit d'artificiositat postissa i academicisme de carrera, acartronat- que arrossega usualment la nostra militància per la llengua, i que cal evitar si volem ser efectius, convincents.

Breu: es tracta d'assimilar i de resumir l'essència de la saviesa; de ser senyors del nostre silenci, sense ser

esclaus dels nostres mots, i de fer coincidir les realitats amb percepció i el màxim de profunditat que puguem abastar. Treure'ns les brides i adquirir una visió panoràmica.

4.4. Arquetipus estètics

Cal que infonguem harmonia, serenitat i ritme a la lletjor i al desordre que ens envolta. Val a destacar-hi l'art més espiritual: la música, i l'art que forneix més claredat intel·lectual: la literatura. Cal cercar cançons, frases, poemes (la funció de la poesia és assolir la perfecció en l'ús de l'idioma) que sien models harmònics generatius i incorporar-los al nostre subconscient com a referents vitals.

Com a poble dominat, podem aprendre molt dels trets artístics dels afroamericans, les músiques dels quals (jazz, blues, swing) són extremadament sinuoses i amb subtils matisos, ben escaients per a una col·lectivitat avesada a resistir i lluitar contracorrent, que ha menester d'una extrema exactitud per mantenir-s'hi. Les modulacions finíssimes d'aquelles veus negres de vellut, amb un rerafons d'esclavatge remut en una cultura protestant, ensenyen versatilitat, agilitat, exactitud de ritme, autoconeixença. La música clàssica europea també té exponents d'una complexitat riquíssima i de gran perfecció: la sacra barroca (Bach, especialment), la romàntica (el nacionalista Chopin), la vehement malenconia de Mahler, l'estàtic *Miserere Mei* d'Allegri... La música mística sefardita o sufí, la flauta de Pan, la nostra meravellosa tenora... A ca nostra trob que M. del Mar Bonet és la més esteticista tant en lletres com en música; a més, sovinteja les poesies de l'Escola Romàntica Mallorquina, que són uns referents immillorables.

Prenguem per exemple el cim de la música del nacionalisme romàntic: Chopin. Trobem clarament en els seus meravellosos *Nocturns* o també a les *Mazurques* tota la sèrie que presenta com a fil conductor de la superació de la decadència caracteriològica (penseu que Polònia, pàtria del compositor, es trobava en vida d'ell ocupada i repartida entre Rússia, Prússia i Àustria-Hongria) en la seva música: primer hi expressa dolor (per a connectar amb el sentiment permanent del poble polonès), però en fa tristesa, nostàlgia i malenconia a fi que sia productiu, creador (explosiu a força d'amuntegar pressions negatives, com un Big-Bang), amb fondària moral i estètica, després transforma aquesta malenconia en finor matisada fins a extrems sorprenents, amb exactitud psíquica, i de cop la barreja amb una sobtada força i una energia fulgurant, com a descàrregues de força mil·limetrada, cops exactes, reconcentrats i demolidors, tot acabant en una bellesa estàtica, mística. Tot just és el camí, explicat musicalment pel millor romanticisme, cap a la metanoia (equi-

libri creador i vibrant) per a superar qualsevol decadència nacional.

Quant a literatura, n'hi ha d'un equilibri sublim, com James Joyce, el qual frega la perfecció més clàssica. D'altres, com Lawrence Durrell, en el seu *Quartet d'Alexandria*, és tot llum del record a través d'una insòlita riquesa i elegància en la forma. Un tant en la mateixa línia, però molt més antic, "El Collar de la Coloma", cim de la literatura andalusí, d'Ibn Hazm –conspirador aliat dels catalans–, escrit a Xàtiva el 1022, és la millor poesia imaginable, "sobre l'amor i els amants", que és un tema que sempre impressiona molt a tothom. O la força de les passions subconscients en el millor romanticisme, com ara a "Cims borrascosos", d'Emili Brontë.

De catalans clàssics (els qui tenen el ple desacomplexament de viure en un Estat propi, plenament sobirà), tenim l'enorme creativitat mística de Lull (segurament el major català de tota la nostra Història), el dramatisme gòtic d'Ausiàs March (que és un *hondo*, un *blues*, però amb estructura formal gòtica), o l'elegantíssima autocontenció de Jordi de St. Jordi.

Assimilar la claror de la perfecció forneix equilibri i força anímica, bàsics per a una bona projecció exterior (comunicació) del nostre jo. Tenir les coses clares per tenir un país clar i lluminós.

4.5. Arquetipus psicològics i d'acció

L'home magnètic és atent, amable, polít, afectuós sempre i amb tothom, no pas per motius egoistes, cosa que és ràpidament descoberta, sinó perquè ha convertit aquesta casta de conducta en principi i li és una mena de segona natura. Té un bon somriure, una paraula amable i una cordial encaixada de mans per a tothom. No es mostra mai indiferent als patiments que l'envolten, ans hi té sempre un mot de conhort amanit. Té una frase de simpatia per al qui es troba en qualque entrebanc. I té el do de fer sentir als altres que es troben sempre a la mateixa alçada en què ell es troba; com si la qüestió de superioritat o d'inferioritat no vingués gens a tomb en llurs mútues relacions. (H-A. Parkyn)

O sia: empatia, generositat "preventiva", noviolència, bons gests i obres. I també: forçar la connexió fins i tot amb els qui, per prejudici o mal caràcter, es neguen a tenir-ne (per ex.: si algú ni et respon, te n'acomiaades amb un irònic i contundent "Adéu-siau, simpàtic(a)!"). El treball psicològic consisteix a connectar amb el *punt* mental de cadascú qui es relaciona amb tu, per passiva o per activa, a fi de demostrar-los fins a quin punt «els poders establerts tendeixen al control, a la unificació i a l'explotació psíquica de llurs súbdits» (X. Rubert de Ventós). «Qui és savi i lliure sols influeix en l'altri en el sen-

tit d'enlairar-se a la perfecció de la llibertat de cadascú» (Keyserling). "No ens hem de deixar fer esclaus d'ambicions i desigs que no tenim i que els mediocres ens suggereixen a fi de dominar-nos" (André Maurois). Aquest és el punt de la *Transfiguració* del qual parlava en Toynbee com a motor de les civilitzacions en ascens: arribar al coneixement (saviesa de la vida) i a la *metanoia* (equilibri vibrant) i escampar aquest bon esperit sense forçar cap llibertat. Llavors cadascú ho interpretarà segons les pròpies necessitats: guaitar als ulls dels torturadors i navegar amb el sofriment dels torturats. I discutir amb una energia convincent (la de la dignitat del convenciment *irreversible* d'allò que és ver) contra els qui es tanquen a allò millor o «detenen, amb injustícia, la veritat» (St. Pau).

Asseguda, escoltant Larkin, m'adoní que em trobava en presència de quelcom que ni de casualitat havia vist abans, més a prop d'alguna força primigènia que no pas d'un home: un huracà, una onada de la gran tempesta, l'ímpetu de la vida en primavera i la marcida aleanada de la tardor, tot semblava emanar del poder amb què parlava. Pareixia com si la seva personalitat prengués, assimilàs i engegàs cada emoció que corprenia la munió que l'envoltava, cadascun dels seus patiments i alegries que havien sentit, expressat i santificat. La gran força elemental present en totes les gents se n'havia endinsat en sa natura per sempre més... Aquesta força canvià màgicament la vida dels treballadors dublinesos... (Constance Markiewicz, escriptora polonesa de les primeries del segle, en parlar del cap sindicalista i independentista irlandès Larkin com a personalitat *magnètica, transfigurada*)

El nostre capteniment diari ha de ser alegre, desimbolt, molt natural (no gens forçat ni mecànic) i amable, però sempre preparat per a plantar cara sense complexos (als llavis la rosa, la mà a l'espasa) i en absolut quedar-nos a la defensiva, acomplexats, como sempre fem els catalans, entre altres raons per manca de convenciment, o sia, d'una bona preparació ideològica (ens cal una renovació terminològica a fons del pancatalanisme: som-hi!). Raure a la defensiva és enviar a l'enemic el missatge que no volem lluitar i que capitularem prest: "Els espartans no demanaven quants enemics hi havia sinó on eren" (Agis II). "Jo no dic pas que tots nosaltres ens hem de portar malament, però sí que cal que sembli com si poguéssim" (Orson Welles). "La Societat Consumida", d'en Pere Calders (*"Invasió Subtil i altres contes"*) fa una divertida, finíssima i desemmascaradora sàtira del caràcter ridículament rutinari, miop, mancat de dignitat, autoenganyat i ploramiques dels bonjans front a les bestieses que ens imposen. En la vida real (no pas en la que s'inventa l'academicisme humanista) donar una imatge de feblesa és perdre de bestreta. "De

fora vingueren i de casa ens traqueren", diu el refrany tradicional, però no és d'estranyar car "Molts són pocs si fugen". "El món no es troba pas amenaçat per les persones dolentes, sinó per aquells que permeten la maldat" (Albert Einstein).

Les doctrines d'Espinalt (la Psicoestètica), les dels filàntrops nord-americans (Carnegie, etc.), la de psicòlegs... són útils, però, en elles mateixes, sols són *tècniques* que hi ajuden, no pas la Transfiguració en si, la qual és un moviment de dins cap a fora. La interiorització de tècniques, que és el moviment contrari, no és autogenerador, creatiu, sols, si de cas, un ajut per arribar-hi o *créixer*.

El deure d'un guerrer és el coratge, la disciplina, l'energia, la fortalesa, l'honor, l'estratègia, l'ardidesa en la batalla, la generositat, la capacitat per al comandament, la noblesa. (18:43 Bhagavad Guita)

Quan és de nit per als altres, l'ànima disciplinada roman desperta; quan els altres es creuen desperts, allò que tenen per claror és nit per al savi il·luminat. (2:69, Bhagavad Guita)

Feu preguntes en lloc de donar ordres directes.

Permeteu que el proïsme salvi el seu prestigi.

Elogieu el menor progrés i tots els progressos. Siau càlid en l'aprovació i generós en l'elogi.

Atribuïu al proïsme una bona reputació que hagi de mantenir.

Encoratgeu l'altri. Feu que els defectes semblin fàcils d'esmenar.

Mireu que els altres se sentin feliços de fer allò que suggeriu. (Dale Carnegie)

I també: El nacionalisme i el culturalisme català és sovint massa amateur i anàrquic. Un país que no intenta que les coses surtin el millor possible, senzillament, no té futur, no és competitiu (tret de per a la mera autosubsistència) ni tan sols és europeu. Senzillament és un ressentiment, un espolsar-se les puces i una imbecilitat tirar tant les culpes a Madrid: si nosaltres podem fer millor les coses, i no les fem; és normal que un altre més espavilat ens furti, ens humiliï i se'ns pixi a la boca. I la resta, excuses i romanços de malpagador i de ploramiques que no mereixen major atenció. Cal guanyar-se el respecte per a vèncer.

4.6. Legalitat, geoestratègia, sentit militar-estatal

Hem de mirar sempre de conèixer la legalitat (malgrat que sia feta bàsicament pels enemics de la nostra llengua) i esgotar-ne totes les seves possibilitats. Les lleis són una teranyina que sols enxampa els més febles i que és traspasada pels poderosos i cauts; però el feble que gosi foradar-la rebrà un bon

escarment dels mitjans de comunicació, també en mans, bàsicament, dels qui ens escanyen. I no esmentem ara les tortures i altres mals amplament tolerats des del Ministeri de l'Interior.

Caure en violències i provocacions no és útil ni sol dur a res de bo. Els millors mètodes són els "espectacles" d'accions no-violentes tipus Greenpeace (seguidors de les tàctiques de Gandhi i M.L. King): són impecables i tenen eixida als *media*. A ca nostra, grups com La Crida o Grup en Defensa de la Llengua han fet ús, a vegades, de tàctiques *noviolentes*, com ara enganxar cartells en català, en ple dia, damunt de rètols oficials en foraster (La Crida) o anar, una colla, de restaurant en restaurant, i anar-se'n tots plegats quan el menú no era pas escrit en català (gdl).

El pitjor enemic d'un discriminat és ell mateix. Cal aprofitar el refús per a fer-se més fort i lluitar. (Eduard Romero, ambaixador nord-americà a Madrid, a "La Vanguardia", 16-7-98).

A força de segles, sense suficient poder polític, els catalans solem tenir mentalitat de comerciants (*fenicis, jueus*) i ara també de funcionaris (buròcrates); però, generalment, ni tan sols els "nacionalistes" no acaben d'adonar-se gaire de tota la profunditat de la sistemàtica manipulació colonial que ens endogala. Ens manca sentit geoestratègic (diplomàtic) d'Estat. Ens manquen virtuts militars (audàcia, disciplina, coratge, tenacitat, autosacrifici, etc.), les quals poden i deuen ser usades en la vida civil i no pas en violències. És necessari conèixer a fons tots els viarans de la manipulació psíquica, cultural, històrica, política, etc. de l'Estat central, que es proposa de completar el gran genocidi contra la llengua catalana, genocidi que, en els actuals moments de revolució tecnològica i de refinada propaganda subliminal, és més eficaç que mai. Hem de saber cercar aliats en tots els camps: els idiomes germànics, els minoritzats, generalment les classes socials subalternes, ongs, modes ètniques, etc. Sobretot, ens cal una ferma autosolidaritat nacional i uns lligams fluides amb altres llengües colonitzades, com ara el basc, el gal·lec, l'occità... tal com fa el butlletí *Llengües Vives-L6*. Però anem ben alerta amb gran part dels nostres "líders" socials, culturals i polítics car viuen més preocupats a no ferir la sensibilitat de l'amo que no pas a defensar la raó del poble que representen (Editorial d' "Independència de Catalunya", n.3).

Sempre hi ha hagut més por de la que toca. Més de la que demana el represor. L'autocensura és la pitjor censura que conec. (Vicent Ventura, escriptor valencià).

La nostra por és la seva força". (Anònim).

4.7. Arquetipus espirituals

Són els més pregons i resistents de tots (si bé hi ha prou gent que no els copsa gaire).

Als fets del món veig bé tothom encès, però als de Déu, grossers, ben ignorants. (Ausiàs Marc)

[...] aquests sants entraven en una relació molt més activa (i/o, així mateix, amb un cercle molt més ample) que la que haurien tingut si haguessin romàs *en el món* i passat llur vida en alguna ocupació secular. Des de llur vida de recés, influïren en el món més que no l'emperador de la seva capital estant car llur recerca de la comunió amb Déu era una forma d'acció social que comovia llur proïme més vigorosament que no pas qualsevol servei secular en el plànol polític... Un dels trets destacats de l'ascetisme bizantí primerenc fou la seva passió per la justícia social i la seva defensa dels pobres i oprimits. (*Estudi de la història*, Arnold J. Toynbee)

Allò que Déu guarda, el dimoni no ho toca (Refrany català)

L'ànima d'un famolenc es nodreix sempre millor i més higiènicament que no pas la de qui s'ha atipat. (Màxim Gorki)

Espiritualitat i religió són un parell de móns en contacte, però sovint incompatibles: la religió o religiositat sol ser una corrupció de l'espiritualitat, però, ensems, la genera i la manté.

Els primers cristians eren *poc religiosos*, com es veu, car els de Jerusalem, de moment, continuaven anant al Temple de sempre; i els de Roma no sentiren pas necessitat ni de temples ni d'imatges, fins al punt que la gent els tenia per ateus. (*Transparència al cim*, J. Rovira Tenas)

El *nacionalisme* català, caigut en la superficialitat racionalista i mancat de real sentit d'Estat (català: l'únic que podria assegurar la supervivència de la llengua nacional, per suposat), fatalment, no sol copsar aquests paranys paradoxals, fins al punt de ni plantejar-se'ls. Tanmateix, de ser conseqüent sí que se'ls acabaria plantejant a fons, car es tracta d'una qüestió de dignitat i esforç, i de supervivència nacional.

Qualsevol nació que vulgui assegurar la seva durada i demostrar el seu dret a l'existència ha de descansar damunt una base religiosa. (Otto von Bismarck)

Hi ha dades ben evidents per a emplaçar històricament i socialment el cristianisme: els estats de tradició cristiana (i sobretot els de tradició reformada o protestant) són els més forts, desenvolupats i relativament democràtics d'arreu el món. La "religió" (tradició institucional) d'Occident no ens deixa entreveure el fons o la substància del cristianisme amb objectivitat, i no hi ha res pitjor après que allò

après a mitges. Tanmateix, el marxisme o els drets humans són productes, conceptes, típicament judeo-cristians (els profetes que clamaven per la justícia social, la llibertat de consciència dels apologetes o de Luter), prou impensables en religions orientals i, fins i tot, en l'Islam.

Però sabut és que l'imperialisme castellà ha fet un ús sistemàtic de la colonització religiosa per a estovar les seves víctimes: S'ha fet moltes vegades obra de l'antipentecostès [...] el cristianisme no es dirigeix als Estats, sinó a les nacions... Extirpar la veu catalana és un crim contra la glòria del cel (Dr. Carles Cardó, 1919).

Qui les obres de Déu no ama, Déu no ama les obres d'aquell.

Tot home qui es baralla amb Déu acaba vençut.

(*Llibre dels 1000 Proverbis*, de Ramon Llull)

Cal un temperament cristià per a poder suportar millor situacions difícils, embullades i relliscoses com l'actual, amb un màxim d'alegria i esperança i un mínim de violències.

Hi ha, doncs, una successió històrica que podem disposar així:

1er.) Societats primitives (paleolític, neolític).

2on.) Civilitzacions de primera generació (egípcia, sumèria).

3er.) Civilitzacions de segona generació (hel·lenisme).

4rt.) Esglésies universals (cristianisme, budisme, islamisme).

5è) Civilitzacions de tercera generació (occidental, xinesa...)

Deixeu-nos ara considerar la possibilitat que esglésies universals sien les protagonistes i que enfoquem i interpretem la història de les civilitzacions no pas des del punt de vista de llur propi destí, sinó de l'efecte que exerceixen en la història de les religions. La idea pot semblar nova i paradoxal, però, al capdavall, aquest és el mètode d'enfil·lar la història basat en la col·lecció de llibres que anomenem la Bíblia (...) trobarem la resposta en la veritat que la religió és una activitat espiritual i que el progrés espiritual és trobat subjecte a una llei proclamada per Esquil en un parell de mots: *pathei máthos*, aprenem a través del patiment... En aquesta perspectiva hom podria considerar el cristianisme com el punt reeixit d'un procés espiritual que no sols, sobrevisqué successives catàstrofes seculares, ans n'extragué la seva inspiració acumulada. (*Estudi de la Història*, Arnold J. Toynbee, 1889-1975, historiador anglès amb destacats deixebles catalans).

El Calvari és un telescopi a través del qual albirem l'immens panorama de l'eternitat i veiem l'amor de Déu irrompent dins la història humana. (Martin Luther King, 1929-1978, pas-

tor baptista i cap del moviment pels drets civils i contra la guerra del Vietnam).

Si volem un poder català que garanteixi la supervivència de la llengua i cultura catalanes ens caldrà no ser tan frívols ni còmodes en aquests temes. No hi ha res de més generador que la fondària de la fe transcendental, la qual és una gramàtica bàsica que, com planteja Toynbee, mou milions i milions de persones durant mil·lenis, molt per damunt de partits, filosofies, ideologies humanistes... Malgrat èpoques de decadència religiosa, la fe sempre acaba refent-se i soterrant els demagogs que auguraven sa fi. Els mateixos costums occidentals i llurs modernes *democràcies* són Cristianisme dissolt, complexament, durant molts segles, en les nostres societats, les quals són ara les més potents econòmicament, les que tenen les *societats civils* més formades de tot el món. I això a través de la lliure interpretació de la Bíblia (Luter, s. xvi), que és el principi de la Modernitat: llibertat de consciència, llibertat religiosa i, per derivació, llibertats civils i democràtiques. La independència dels Estats Units és la primera ocasió de la història en què Estat i religió romanen separats i on s'estableix una llibertat religiosa legal i estable, amb llibertats democràtiques formals, i això en una societat que pot ser considerada fortament calvinista. I ara és el *model* exportable arreu.

Una altra dada objectiva: l'eclosió religiosa va unida amb el poder estatal-militar-econòmic. És el cas de Catalunya dels ss. xiii-xiv, de l'imperi hispànic del s. xvi, i de l'Anglaterra victoriana o dels Estats Units actuals.

Si com l'eixorc qui a Déu no esmenta

que li don fills assenyats e adrets e, quan los veu ésser folls e contrets, nova dolor davant ell se presenta. (Ausiàs Marc)

Catalunya-tradicionalment enfrontada al Vaticà i a la seva valedora medieval (França) durant els segles *gloriosos*-fou *concedida* com a dot a Castella, a canvi del seu paper de braç militar de la Contrareforma. Aquesta triple aliança o Eix anticatalà (França-Vaticà-Castella) ha conduït Catalunya, al llarg dels segles, vers un racionalisme mecànic i a un agnosticisme creixents.

Si a ca nostra fóssim protestants en comptes de cristians de compra-venda, en mans de la Cúria Vaticana i dels seus tripijocs d'alta diplomàcia (fet que, evidentment, genera gran malfiança entre catalans patriotes i espavilats), els lligams que ens enreden a l'Estaca no existirien. Qui pot dubtar que seríem rics, lliures i sobirans? I tant, que ho seríem! Com l'Holanda d'en Rijkaard!?

La invasió

D'una revista publicada per l'MDT cap al 1985 però escrit cap als anys 70, per Mossèn Josep Armengou

La Demografia i els altres catalans:

Ens plagui o no de reconèixer-ho, el problema dels catalans és un problema demogràfic. Hem estat incapaços d'omplir la terra, la nostra terra, i han hagut de venir uns altres a omplir-la. Mentre les dones catalanes, per uns motius migrats que no van més enllà d'un egoisme eixorc, s'han dedicat a "conserve la línia", les dones immigrants passen amb orgull i ostenten amb ufania llurs ventres generosos i turgents com a auguri infal·lible de victòria. Mentre la nostra raça desenganyada, amb complex de vençuda o amb la ingènua i covarda il·lusió de més progressista, s'esmerça a construir taüts, la nova raça il·lusionada, s'afanya a guarnir bressols.

La nostra reacció inicial, instintiva però no massa enraonada, davant la invasió massiva de gent de parla castellana subseqüent a la guerra civil, va ésser d'aversion i menyspreu envers els immigrants. Superada, però de mica en mica, aquesta posició discriminatòria i orgullosa, hem volgut veure en la massa immigrant no res més que un factor de redreç econòmic del País i hem començat a proclamar els avantatges de la invasió, com qui escampa una cortina de fum per no veure'n les conseqüències perniciososes i els perills gravíssims que comporta per a la nostra supervivència com a comunitat nacional concreta; per a la nostra cultura, per a la nostra llengua, per a les nostres formes de vida, per a la pau social i per al benestar de tots, compresos aquells immigrants que el País necessita verament i que raonablement podria rebre. Així el nostre inveterat cofoisme ha tingut una nova ocasió de manifestar la seva càndida estupidesa.

Hem sabut fer, fins i tot, una generosa confessió de culpes pel nostre orgull, pel nostre suposat -i res més que suposat- esperit de superioritat, pels mots despectius amb què els hem qualificats, per la misèria de les barraques on de moment han hagut d'aixoplugar-se. Els hem planyut, els hem justificat, els hem desgremat, els hem agraït llur presència beneficiosa i desinteressada. Els hem parlat la llengua d'ells i no els hem ensenyat la nostra, com si la d'ells a Catalunya fos la normal i la nostra un delictes. Els hem situat, els hem entronitzat, els hem glorificat. N'hem fet un mite. Ja són els altres catalans. Aviat seran els catalans (És a dir, "los catalanes") i els altres catalans serem nosaltres. A Catalunya mateix. I bon goig si ens hi volen.

La majoria dels immigrants han tro-

bat ací la solució de llur problema personal o familiar, però no pas una solució completa, la que necessitaven per a esdevenir uns ciutadans normals del nou País. No han pogut trobar -i en això la culpa ja no és principalment dels catalans- una comunitat humana en funcionament normal, un poble fet, capaç d'integrar-los, capaç de convertir aquestes masses sense consciència comunitària en ciutadans normals. Capaç, de fer-ne, no altres catalans, sinó catalans i prou.

A Catalunya hi ha els catalans i els no catalans. El que no pot haver-hi són els altres catalans. Perquè de catalans només n'hi ha d'una mena: els catalans.

L'arribada massiva de forasters a Catalunya ha coincidit amb l'èxode dels catalans. Centenars de milers de catalans viuen lluny dels nostres Països i no pas tots de bon grat, quan tanta falta farien ací. Són, aquests sí, els altres catalans. I d'aquest ningú no se'n recorda. Per aquests ningú no hi pateix. D'aquests no n'hem sabut crear un mite.

Benvinguts els immigrants que vénen a treballar a Catalunya, però els que vénen a manar i administrar no els necessitem. Això ja ho sabem fer, i hem de fer-ho nosaltres.

Ser català i la integració:

Ésser català no és fàcil. És una elecció, una tria. És l'assumpció d'una categoria espiritual i cívica reservada als valerosos i als intel·ligents. Nats o no als Països Catalans, de català no n'és qui vol, sinó qui pot.

Els catalans nadius hem d'oferir als immigrants la possibilitat d'esdevenir catalans com nosaltres. Cal que s'adonin que ésser català val la pena. Per això els catalans servils que, per sistema, davant de qualsevol immigrant parlen sempre en castellà, a més del trist espectacle de vilesa personal que li ofereixen, li barren el pas a la integració. Molts immigrants de bona voluntat lamenten que no poden aprendre el català perquè a ells ningú no els el parla. Ens pensem que els fem una gràcia quan a un immigrant, sobretot si és un infant, li parlem castellà, i li fem un mal. Li fem impossible la integració, el condemnem a ésser sempre més un foraster, un discriminat, li prohibim d'esdevenir un ciutadà normal de Catalunya. I ens consolem dient que nosaltres som més educats que no pas ells. La veritat, però, és que som més vils.

Si tots els catalans plegats tingués-

sim el sentit de la dignitat que té un sol manobre castellà, la immigració hauria representat la solució del problema demogràfic de Catalunya. Ja tots parlarien català. Però per a això ens cal alliberar-nos del nostre complex de vençuts.

La única manera de no discriminar els immigrants és facilitar-los el camí d'esdevenir catalans.

Perquè els immigrants esdevinguin catalans normals cal primerament que els catalans nadius siguin plenament catalans i res més que catalans. Sense rendicions prèvies, sense servilismes, sense complex de vençuts. Mostrant-nos a ells com a catalans, parlant-los sempre català i ajudant-los a parlar-lo. Així esdevindran catalans, no dels altres, sinó de la única mena que n'hi ha. Així eliminarem tota discriminació.

Els immigrants no catalans senten com una veneració instintiva per la gallardia de les persones, per la dignitat, ni que sigui aparent. Ells s'imaginaven, en venir a Catalunya, uns catalans ferrenys, orgullosos de llur catalanitat; ens imaginaven àdhuc com un poble de menjacastellans. Si nosaltres haguéssim estat, solament en una part mínima allò que ells s'afiguraven de nosaltres, avui tots els immigrants parlarien català.

Colons i colonització:

Venien vençuts, però en arribar ací s'han trobat amb un poble més vençut que no pas ells, servil, envilit, descastrat, que no estima el tresor de la seva llengua i de la seva cultura, sense consciència ni dignitat nacional. I ens han pujat a cavall.

Mancada Catalunya d'elements de govern propi, sense escola, ni premsa, ni ràdio, ni televisió; marginada i perseguida la llengua catalana i, encara, amb el servilisme dels catalans que es consideren obligats a parlar en castellà a qualsevol immigrants per més que aquest entengui bé el català, unes grans masses de nous nadius no s'han integrat als Països Catalans.

Per aquest camí molts no s'hi integraran mai. El resultat és que avui constitueixen un poble dins un altre poble. Un poble, és cert, sense consistència interna, fragments arreplegats d'uns altres pobles destruïts per la "Madre Patria", sense consciència comunitària, però amb consciència de diferenciació. I, atès el servilisme dels catalans i la situació política del país, amb consciència de

superioritat.

Són aquells que diuen: "Cataluña muy bien sin los catalanes", com si Catalunya s'hagués feta sola sense l'esforç dels catalans, o com si hagués estat creada per "Real Decreto". Són els qui no volen parlar català "porque no me da la gana" i amb aquesta expressió incivilitzada volen amagar llur incapacitat total per aprendre'l.

Els es consideren ciutadans de primera. "Estamos en España", diuen afirmant els principis jurídics d'un predomini colonialista i d'una ocupació formal, però volen significar que "los españoles" són ells i només ells -i en això tenen raó. Els catalans ja els fem nosa. Ens consideren només com els estadants a precari d'una terra promesa a ells, poble escollit. Som els infames cananeus votats a l'anatema i a l'extermi.

Si, a més d'això, nosaltres comencem a considerar-los tan catalans com nosaltres mateixos, ja tindran tots els títols de possessió del País. Aleshores, quina necessitat sentiran de catalanitzar-se? I els catalans, què hi fem encara a Catalunya?

La integració dels immigrants no es farà tota sola. Hem de fer-la els catalans, cadascú des del seu lloc de relació i de responsabilitat. Mentre l'Estat espanyol ens negui tot instrument de vida comunitària, cada català ha d'ésser un franc tirador de la reconquesta de Catalunya.

La solució del problema migratori pot ésser: o la catalanització dels immigrants, o l'espanyolització dels catalans. O bé la integració dels immigrants a la nostra comunitat catalana, o la desaparició graonada, però accelerada, de Catalunya com a poble. Els catalans serem uns mal nascuts si no triem irrevocablement i fem efectiva la primera solució.

Som a casa nostra i hi som per dret propi. Hem de mantenir íntegra la catalanitat, no solament per nosaltres, sinó pels catalans que aniran venint al món. Perquè aquests catalans que encara han de néixer no puguin mai acusar-nos com a una generació de servils, de banals, de traïdors, de lladres.

Els catalans hem de triar entre una Catalunya nova o "Murcia la nueva".

Per a un immigrant, viure a Catalunya, ésser pare de catalans i sentir-se català no és cap injúria a la seva terra d'origen. Per a ells la Pàtria no ha d'ésser solament la tomba dels pares, sinó també el bressol dels fills. La injúria

ens la fa els foraster que viu ací com un conquistador i el català que hi viu com un traïdor.

Quins motius tenen els immigrants per a sentir-se tan aferrissadament espanyols? És lògic que se sentin andalusos, gallecs, murcians, però espanyols no. **Què els ha donat Espanya? Misèria a la terra llur. Després, una maleta de fusta i un bitllet de la RENFE per a emigrar als Països Catalans.**

Autosolidaritat catalana:

Els catalans som gent oberta i sentimental, que ens hem solidaritzat sempre cordialment -de vegades ingènument- amb totes les grans reclamacions de justícia i de llibertat. Hem plorat sobre els indis i els irlandesos, sobre els xiprensis i els algerians, sobre els jueus i els negres, sobre els vietnamites i els palestins. Sobre els perseguits i colonitzats, sobre tots els exilis i totes les presons i tots els camps de concentració. També -no cal dir-ho- hem plorat sobre els nostres immigrants. **Potser ja seria hora que plorésim sobre nosaltres mateixos i sobre els nostres fills.** Sobre la nostra Catalunya ocupada, envaïda, colonitzada, escorxada i emmordassada. Sobre els catalans exiliats, empresonats, torturats, afusellats, humiliats, aporinats, marginats, asservits. **Tothom és de plànyer i nosaltres no?.**

L'home té dret a viure on pugui i on vulgui. **Però el dret a ficar-se a casa d'un altre implica l'obligació de respectar les formes de vida del país d'entrada.** El contrari és un acte d'hostilitat i una traïció.

Els drets dels naturals d'un país no són pas menys que els drets dels immigrants. Una ànima nacional, igualment com una frontera política gaudeix del dret d'ésser defensada. Una vida nacional, amb tot el que representa, no pot ésser abandonada al principi de la llibertat -del desordre- immigratòria. El dret ultrancer d'immigració massiva no és menys antidemocràtic i antiliberal que el dret d'invasió armada.

A Catalunya, els Drets de l'Home no poden sobreposar-se als Drets de l'Home Català.

Barbarismes en el nostre català

El degoteig constant de vassallatges lèxics al castellà per part de la llengua catalana ha estat un constant des de la pèrdua de la nostra sobirania política (principis del segle XVIII, arran de la guerra del Borbó) i de l'arribada a les nostres terres de governants forasters. Des d'aleshores la imposició de la llengua castellana esdevingué un fet real (malgrat el que digui o li facin dir al Borbó actual). El segle XIX, amb la revolució tecnològica i la generalització de l'ensenyament (tot fet en castellà), suposà un avenç important d'aquesta intrusió. Al segle XX la castellanització ha estat, no cal dir-ho, espectacular. La brutal repressió lingüística i cultural del feixisme franquista i l'àmplia difusió dels mitjans de comunicació de masses en la llengua imposada han fet que el lèxic català estigui farcit de castel-

lanismes.

La present llista de **barbarismes** (i dels vocables que podem considerar com a correctes) que presentem a continuació, són usuals en el parlar quotidià actual dels mallorquins. Bastants d'ells s'han generalitzat fa relativament pocs anys en el nostre català, tot havent desplaçat en bona part les formes autòctones. Naturalment, aquest fenomen d'empobriment de la llengua pròpia és general a tota l'illa de Mallorca, tot i que és més freqüent, òbviament, en els principals centres urbans, zones costaneres dels municipis turístics i, a nivell social, entre els nous i la gent que vol presumir, (in)equivocadament, de *fina* o d'allò que en diríem "esnób" (no incloem els que ja han optat, decididament, per la deserció lingüística, els renegats o apòstates).

Val a dir, finalment, que els parlants no en tenen la culpa, d'aquestes influències forasteres. Barbarisme ve de *bàrbar* , que originàriament significa "home que parla malament", i, francament, no crec que hi hagi ningú que ho vulgui ésser, de bàrbar. És la fortíssima pressió d'una llengua damunt l'altra la que provoca aquesta situació d'inseguretat lingüística. Una situació que ha estat originada, com hem apuntat adés, per la subjugació política de Mallorca i dels Països Catalans a la Corona castellana, primer, i a l'Estat espanyol, després. La solució a tot això, per tant, passa per recobrar el nostre poder de decisió, la nostra sobirania política. És a dir, la independència necessària, i amb ella, l'ús de la nostra llengua en tots els àmbits, com a única llengua oficial, com passa en els pobles civilitzats.

Barbarisme

Forma correcta

A

acera
aguacate
adelantar
ademés
agobiar
agotar
ajedrés
alambre
alfombra
alivi(o)
almacenar
almeja
almirant
a lo millor
alquitran
(lo) altre
anàlisis
anteojos
antes
aplaçar
apoiar
aro
arreglo
arrel de (o a rel de)
asquerós
assafata
asseo
assiento
assunto
assustar
atareat
atascar-se
atiborrar
atràs (o retràs)
atun
avion

vorera, voravia
avocat
avançar, passar davant
a més, a més a més, endemés
ofegar, aclaparar, atabalar
exhaurir, acabar (les existències)
escacs
filferro, fil d'aram
catifa / estora
alleujament
emmagatzemar
(es)copinya, cloïssa
almirall
per ventura, potser, tal vegada
quitrà
la resta
anàlisi (fem.)
binocles
abans
ajornar
donar suport, fer costat
cércol
arranjament, endreç, redreç, adob
arran de
fastigós
hostessa, cambrera de vol
lavabo, cambra de bany
seient
assumpte
esglaiar, regirar, espantar, astorar
enfeinat, atrafegat
embossar-se
afartar
retard, endarreriment
tonyina
avió

B

babero

baverall, pitet

Barbarisme

Forma correcta

balonmano
bandeja
banyo
barato
barra (d'un bar, etc.)
bassura
berberetxo
bolera
bolos
bolsa
bolso
bombilla
bones tardes!
borrador
botones
boxeo
bulto
busson
butano

handbol
palangana, safata
bany
barat
taulell
fems, escombraries
copinya de gallet
sala de bitlles
bitlles
borsa
bossa
bombeta
bon dia!
esborrador / esborrany
mosso (d'hotel), grum
boxa
embalum/ bolic
bústia
butà

C

cabessudos
cabo
calçoncillos
calidat
callejero
callos
calvo
camion
càrcel
casco
cassero
cepillo
(de les dents)
césped
cinturon
cisne
claro!
colar-se
collir (prendre una cosa de

caparrots, cap-grossos
caporal
calçons blancs, calçotets
qualitat
guia de carrers
tacons
calb, cap pelat
camió
presó
casc
casolà
raspall, espalmador / raspallet
gespa
corretja, cinturó
cigne
clar!, és clar!
ficar-se, passar (al) davant
agafar

<u>Barbarisme</u>	<u>Forma correcta</u>	<u>Barbarisme</u>	<u>Forma correcta</u>	<u>Barbarisme</u>	<u>Forma correcta</u>
damunt, o de dins, un moble, d'una bossa o de qualque altre objecte / utilitzar un vehicle o un transport públic)		empear	emprar, usar, utilitzar	jamon	cuixot, pernil
colxa	cobertor, cobrellit	emprenyo	emprenyament, empreny	jefe	cap, capitost, cabdill
colxoneta	matalasset, màrfega	encestar	encistellar	L	
companyero	company	encuesta	enquesta	làmpara	llum, llàntia, làmpada
cornada	banyada, cop de banya	ensai	assaig	lavanderia	bugaderia
cortado	(cafè) trencat	enterro	enterrament	lenguado	palaia
crucigrama	mots encreuats	en ves de	en lloc de, en comptes de	limbo	llimbs
crussar	creuar, travessar	enxufe	endoll, connector	lio	bugat, embull, bullit
cubito	cubet (de gel), dau de gel, glaçó	escape (tub de)	escapament (tub de)	llaga	nafra
cuidar	tenir cura	escote	escot	llamar l'atenció	cridar l'atenció
cumpleaños	aniversari	estallar	esclatar	llamatiu	cridaner
cuna	bres, bressol	estreno	estrena	llavero	clauer
cunyo	encuny	estribillo	tornada	llebrero (o ròtul)	rètol, cartell
curro	ben plantat, bell	F		llevadura	llevat
curva	corba, revolt	fallo	fallada	loco	boig, foll
D		farol (a)	fanal	locura	bogeria, follia
demés (lo...)	la resta	feo (o fei), fea	lleig, lletja	lograr	assolir, aconseguir
derrame	vessament	fiamblera	carmanyola, portaviandes	M	
derrotjar	tudar, malbaratar, malgastar	fin de setmana	cap de setmana	madera	fusta
desagüe	escorredor, desguàs	finiquito	liquidació	madrina	padrina (jove o de fonts)
desbarajuste	desori, desgavell	fleco	serrell, floc	maís	blat de les índies, blat de moro, dacsà
deshauciar	desnonar	fletar	noliejar	maleante	malfactor
desarrollar	desenrotllar, desenvolupar	foco	focus	mando	comandament
des de luego	sens dubte, és clar, naturalment, per descomptat, ben segur així mateix	follar	boixar, barrinar, cardar	manguera	mànega
des de que	des que, d'ençà que	folleto	opuscle, full volander	manivela	maneta
desdixat	dissortat, infeliç	follon	trull, rebombori, gresca, enrenou	mansana (conjunt de cases contigües)	illeta, illa
desembarc	desembarcament	fontaner	llanterner, llauner	manteleria	joc de taula
desengrassar	desgreixar, desengreixar	fraude	fraud	mantequilla	mantega
desespero	desesper, desesperació, desesperança	fregona	fregadora	maricon	marieta, culer, sodomita
despedida	comiat, acomiadament	freno	fre	màrmol	marbre
despegar (un avió)	enlairar-se, alçar-se	fulla (de paper)	full	más o menos	més o manco, més o menys
despejar (-se)	aclarir (-se), destapar (-se) el cel	G		mejillon	musclo
desperdicis	deixalles, deixes	gamberro	annerot, brètol	membrillo	codony / codonyat
despreci	menyspreu	gasseosa	gasosa	menos	manco, més poc, menys
desprendiment	enderrossall,	garantitzar	garantir	mensatge	missatge
(de terres o roques)	esllavissada	gato (instrument per alçar cotxos)	cric	mercancia	mercadaria
después	després	globo	bufeta / globus	merlussa	lluç
destartalat	esbalandrat,	gordo (el)	la grossa (loteria)	més bé	més aviat
destornillador	desmantellat	gorro	gorra	mimbre	vimet, vim
devaluar	desengramponador,	grassa	greix	miope	miop
direcció	engramponador	gravació	enregistrament	modals	maneres
donar l'impressió	desvalorar	guapo	polit, formós, bufó, bell, garrut	munyeca	braó, canell
donar-se compte	adreça	H		N	
donar un beso	fer la impressió	hatxe (lletra)	hac	nada menos!	quasi res!, ni més ni menys!
donar un petó)	adonar-se, témer-se	hivernadero	hivernacle, hiverner	ni molt menos	ni de bon tros, ni de molt
E	fer una besada (o un petó)	hojaldre	pasta de fulls	ni siquiera	ni tan sols
embalse	embassament	hombre!	home!	Nit Bona	Nit (o dissabte) de Nadal
embrague	embragatge	hombro	espatlla, muscle	Nit Vella	Nit de Cap d' any
embustero	mentider	hormigon	formigó	nitxo	nínxol
empapar	amarar, xopar	huelga	vaga	nòria	roda, molí
		I		novato	novell
		impar	senar, imparell	novio	promès, enamorat
		indio	indi	O	
		ingle	engonal, collar de la cuixa	ojalà !	tant de bo!, Déu ho vulga!, Déu ho faci!
		inglès	anglès	olvidar	oblidar
		J		oruga	eruga
		jaleo	trull, rebombori, gresca	P	

<u>Barbarisme</u>	<u>Forma correcta</u>	<u>Barbarisme</u>	<u>Forma correcta</u>	<u>Barbarisme</u>	<u>Forma correcta</u>
pajarita	corbatí / ocell de paper	recuerdos	memòries	toldo	vela, envelat, tendal
palco	llotja, tribuna	reemplaç	reemplaçament / lleva (de l'exèrcit)	tonelada	tona
palillo	escuradents	reflexar	reflectir	tonteria	beneitura, ximpleria
palomitas	crispetes	rehén	ostatge	tonto	beneit, ximple, pur, betzol , bàmbol
pantorrilla	ventre de la cama	reintegro	reintegrant	tope (a)	al límit, al màxim
parque	parc	rejilla	reixeta, retxadet	topo	talp
papelera	papereria	remate (per)	per afegitó	tormenta	tempesta, temporal
paperes	galteres, golls	rematjar	reblar	tornillo	pern, grampó
papilla	sopeta, farinetes	reparo	objecció	tortilla	truita
paquete	bolquers	repent/repente (de)	de cop i volta, de sobte	tràfic	trànsit
paro	desocupació, atur	resto	resta (fem.)	traje	vestit, mudada
pàrraf	paràgraf	retrassar	retardar, endarrerir	transbordo	transbordament
parrillada	graellada, torrada	R		travessura	entremaliadura, capbuitada
parxe	pegat	retxassar	rebutjar	tropessar	travelar, ensopegar
passacalle	cercavila	rollo	rotle / pesadura / història, conte, romanços (pl.)	truco	truc
passe	passi	rompecabessas	trencaclosques, trencacaps	tuberia	canonada
patinar (en el sentit del castellà <i>resbalar</i>)	llenegar	ropero	guarda-robes, armari	tubo	tub, canó
pato	ànnera, ànec	rosse (o roce)	frec	tulipan	tulipa
pavo real	paó, pago	rotulador	retolador	turno	torn
peató	vianant	S		U	
pedido	comanda	saltamontes	llagost, pregadéu	unànim	unànime
pelotó	escamot	salvo	estalvi	uve (lletra)	ve
peon	peó / manobre	saque	treta	V	
peluqueria	perruqueria	secador	eixugadora	vado	gual
petxuga	pitiera (o pitrera), pit	secuestrar	segrestar	vago	malfener
perrera	canera	seguro	assegurança / assegurador	vale (subs.)	val
pico (i ...)	busques (i ...), escaig (i ...)	sello	segell	vale!	d'acord, ve bé!, conforme!
pienso	pinso	sèrio	seriós	val!	
pijo	fill de papà	servilleta	torcaboques, tovalló	vamos!	venga!
píldora	píndola	siesta	sesta, horeta, migdiada	vanguàrdia	avantguarda
pillo	polissó	sobresaliente	excel·lent	vaquero	vaquer
piropo	floreta	solera	prestigi	veleta	gallet, penell
pito	xiulet (o siulet)	soltura	soltesa	ventanilla	finestreta, finestrella
plano	plànol, pla	sombra	ombra	ventatge	avantatge (masc.)
plàtano	plàtan, banana	sombrilla	para-sol, ombrel·la	veranear	estiuajar, passar l'estiu
platillos	platerets	sorro	rabosa (fem.), guineu	vertedero	abocador
plumero	plomall	sorteo	sorteig	vértigo	vertigen
plusvalia	plus-vàlua	sostens	sostenidors	vi blanc	vi clar
pollo	pollastre	sótano	soterrani	vistasso	ullada, cop d'ull
pomelo	aranja	suero	sèrum	vivienda	habitable, habitatge
porcentatge	percentatge	sur	sud	voltereta	cucavela, tombarella
poste	pal	susto	esglai, espant, ensurt, astora- ment	X	
provar (roba)	assajar, emprovar	T		xanxullo	embull, trempa
provar (menjar)	tastar	tabique	mitjanada	xapuça	nyarro, bunyol
pues	idò, doncs	tabla	post / taula	xatarra	ferramalla, ferralla
Q		tablero	tauler	xeque	xec
quebrar	fer fallida, fallir	taco	pedaç / soquet	xiflar	entusiasmar, apassionar
querida	amant	tanque	tanc	xino	xinès
què tal?	com va?, com està? (o estàs, estau, estan)	tapete	cobre-taula, tapet	xiste	acudit, facècia, gràcia
quiniela	travessa	tarta	tortada	xivato	espieta, acuseta (cueta)
quisquillós	primmirat	ternera	vedella	xòfer	xofer, conductor
quiste	quist	terremoto	terratrèmol	xoque	xoc, topada, encontre
R		testigo	testimoni	xubasquero	impermeable
radio (segment geomètric)	radi	texte	text	xulada	bravejada
rascacielos	gratacel	tiburón	tauró	xulo	pinxo, fatxada
ratonera	ratera	tio	oncle, conco / individu, subjecte, peça	xupar	xuclar, xarrupar
real (de rei)	reial	tipo	tipus		
recado	encàrrec, missatge, comand	tirita	tireta		
recibo	rebut				
recreo	esplai, esbarjo				

Poesia

L'ESPAÑA de Lluís Llach

L'avi Siset em parlava
de bon matí al portal
mentre el sol esperàvem
i els carros vèiem passar.

Siset, que no veus l'ESPAÑA
on estem tots lligats?
Si no podem desfer-nos-en
mai no podem caminar!

Si estirem tots, ella caurà
i molt de temps no pot durar,
segur que tomba, tomba, tomba
ben corcada deu ser ja.

Si jo l'estiro fort per aquí
i tu l'estires fort per allà,
segur que tomba, tomba, tomba,
i ens podem alliberar.

Però, Siset, fa molt temps ja,

les mans se'm van escorxant,
i quan la força se me'n va
ella és més ampla i més gran.

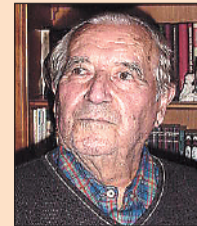
Ben cert sé que està podrida
però és que, Siset, pesa tant,
que a cops la força m'oblida.
Torna'm a dir el teu cant:

L'avi Siset ja no diu res,
mal vent que se l'emportà,
ell qui sap cap a quin indret
i jo a sota el portal.

I mentre passen els nous vailets
estiro el coll per cantar
el darrer cant d'en Siset,
el darrer que em va ensenyar

(Versió 2000 de FRANK DUBÉ)

El Gran Dictador

CLIMENT GARAU I SALVÀ

En Franco guanyà sa guerra,
Perquè es contrari matà
Cap mai en va perdonar
Ni de dreta ni d'esquerra.
El so de seva guitarra,
Per tot el deixà sentir,
Va seguit el seu camí,
Tant pel pla com per la serra.

Sa consigna que donà,
El dia que va partir,
Que havien de perseguir
Tot aquell republicà.
Cap d'esquerra en va deixar,
Socialista o comunista,
Tots escrits en una llista,
A tots ells va senyalar.

Sa gent que va despuntar,
Dins pintura i poesia,
Destacats en advocacia,
Ni al músic va respectar.
Contra sa ciència va anar,
Va voler fer planta nova,
Els llibres vells de s'escola,
A tots los va fer cremar.
Quan va partir va contar,
Amb militar i amb es clero
Amb els banquers d'alt empleo,
Capital no en va mancar.

En Vergue li va deixar,
Quatre centes tones d'or,
-Podem partir, no hi ha por,
Sa lluita se guanyarà.
Amb tant d'or pogué comprar,
Gran quantitat d'avions,
I també molts de canons,
Pels contraris foguejar.

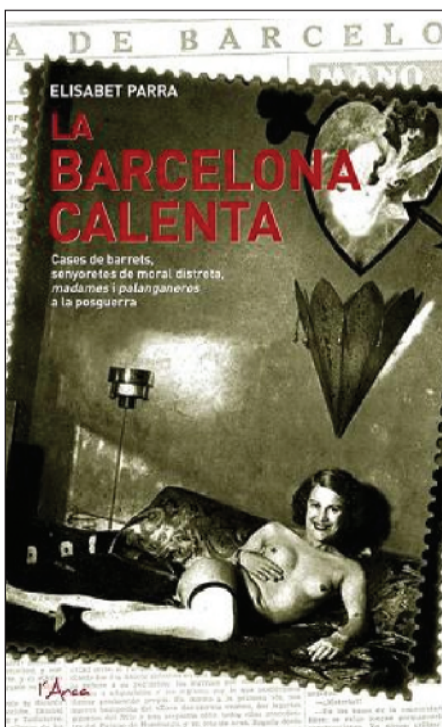
Alemanya l'ajudà,
Llavors Itàlia també,
El tracte los convingué
Cap ajuda li mancà.
Als falangistes va dir,
-Vltros teniu carta blanca,
Varen fer sa gran matança,
D'un modo que no es de dir.

La ETA va existir,
Començà en aquell temps,
Però tots els elements,
Vivien com es coní.
Cap dia varen sortir,
Enarborant s'ikurrinya,
Com a llebre de garriga,
Que des trons solen fugir.

Llibres

La Barcelona calenta, d'Elisabeth Parra

Els catalans en general i barcelonins en particular estan d'enhora bona. La periodista Elisabeth Parra acaba de treure'ns la memòria de pena, i ens aporta en el llibre *La Barcelona calenta*, tota una sèrie de dades, anècdotes i fets, relacionats amb l'escalfor de bragueta, les penúries econòmiques, les meuques o les cases de barrets entre d'altres, que existien a la capital catalana durant les dècades dels anys quaranta i cinquanta, l'època més crítica de la postguerra. Publicat dins la col·lecció L'Arca de l'editorial Robinbook, és una eina perfecta per comprendre d'on venim, i vés a saber si també capon anem.

Crònica d'una infàmia

El procés contra Emili Darder, Alexandre Jaume, Antoni Mateu i Antoni M. Ques, a cura de Josep Moll Marquès

Transcripció, acompanyada d'un completíssim índex, del monstruós procés que les autoritats franquistes varen instruir contra aquests prohoms mallorquins per poder-los assassinar "legalment" a continuació. Emili Darder fou el darrer batle republicà de Palma, i membre d'Esquerra Republicana Balear; Alexandre Jaume, polític socialista, diputat a Madrid; Antoni Mateu, cofundador d'Esquerra Republicana Balear i batle d'Inca i Antoni Maria Ques, cofundador d'Esquerra Republicana Balear i empresari. Un llibre que no agradarà als negacionistes del nostre particular holocaust.

Lluís Pérez-Carrasco

Dep. de Coordinació i Promoció

lluis@editorialmoll.cat

Tel 971724176

Fax 971726252

Apartat de Correus 142

07011 PALMA (Mallorca)

Cuina

Coca de Sant Joan

1 hora i 25 minuts

Ingredients:

2 dl. de llet tèbia, 300 g de farina, 50 g. de margarina, 30 g. de llevat premsat, La raspadura d'una llimona, 1 ou, 150 g de cireres confitades, meló confitat, 50 g. de pinyons, sal, Massapà rebaixat.: 200 g de pols d'ametlla, 200 g de sucre fi, 1,2 dl. de llet

Preparació:

1. Barregeu el llevat amb la llet tèbia. Pasteu amb la margarina, la raspadura de llimona i 200 grams de farina; treballeu-ho bé, que tot quedi ben lligat; després aneu-hi incorporant la resta de la farina fins que formeu una bola llisa i tova.

2. Poseu una mica de farina en el marbre, passeu la massa al marbre i treballeu-ho una mica amb el sucre, fins que aquest s'incorpori totalment a la massa.

3. Unteu una safata de llauna amb margarina i esteneu-hi la massa, aplanant-la bé i formant un cantell al voltant. Deixeu-la reposar a temperatura temperada, tapada amb un drap de cuina. La massa pujarà el doble.

4. Quan hagi doblat el seu volum, pinteu-la amb massapà rebaixat i guarniu-la amb la fruita confitada i els pinyons.

5. Introduïu la safata al forn escalfat d'abans i deixeu-la-hi trenta minuts.

Massapà rebaixat:

Barregeu acuradament la llet amb el sucre fi, afegiu-hi la pols d'ametlles fins que formeu una crema lleugera i apta per pintar.

Melmelada de móres

40 minuts més la maceració

Ingredients:

1 quilo de móres silvestres, 750 g de sucre, 1 vas d'aigua, suc de llimona

Preparació:

1. Renteu i netegeu acuradament les móres, que han de ser molt madures (de color negre); després poseu-les en un colador de forats grossos, escorreu-les i peseu-les.

2. Poseu-les en la cassola on vulgueu coure la melmelada, afegiu-hi 750 grams de sucre per cada quilo de móres, ruixeu-les amb suc de llimona i poseu-hi un vas d'aigua freda. Deixeu-ho macerar dotze hores.

3. Passades les 12 hores passeu la cassola al foc i coeu lentament 25 minuts.

4. Passeu-hi la batedora o les varetes i deixeu-ho coure novament 5 minuts, a partir de l'ebullició. Remeneu molt sovint.

5. Tingueu preparats uns pots de vidre de boca ampla, nets i esterilitzats (o sigui, bullits coberts d'aigua durant deu minuts).

6. Traieu-los i deixeu-los assecar cap per avall a sobre d'un drap de cuina ben net.

7. Un cop secs, ompliu els pots amb la melmelada calenta. Tapeu molt sòlidament amb una tapa que aïusti bé.

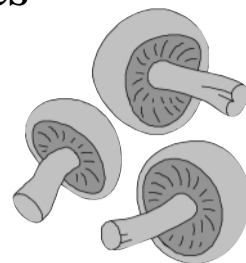

Coques salades mallorquines

La pasta

Ingredients:

Un got d'aigua tèbia, tres quarts de got d'oli, un tros de llevat de forner (com una nou), un rovell d'ou i farina fluixa. També s'hi pot posar una cullerada de llard.

Preparació:

Es fa un pou amb una mica de farina i s'hi posen els altres ingredients. Es treballa molt poc, el mínim per a que lligui i afegint-hi la farina imprescindible per a que la pasta ja no s'agafi als dits. S'estén sobre una llauna, fregada amb oli, deixant-la tan prima com es pugui. No es deixa llevar, es guarneix de seguida i s'enforna a 180°C.

Els guarniments

1) Coca de trempó

Ingredients:

Ceba, pebrot verd i tendre, tomàquet, sal, oli i pebre. S'hi pot afegir alguna tàpera, miques d'anxova, etc., al gust. Es pot menjar acompanyada de raïm.

Preparació:

Es deixa marinar tota la nit, amb sal, la ceba, trencada a trossets. Quan ha deixat anat tota l'aigua, s'esprem fins que quedi ben escorreguda. Si ha quedat massa salada, s'esbandeix i es torna a espremer. Es trinxa el pebrot verd i una mica, no gaire, de tomàquet pelat. Es barreja tot i s'amaneix amb oli i pebre negre. S'escampa per sobre la pasta i s'enforna.

2) Coca amb pebres

Ingredients:

Pebrot escalivat, all, julivert, oli i sal. Si es vol, uns daus de pernil.

Preparació:

Es guarneix la pasta amb tires primes de pebrot escalivat i s'hi tira al damunt all picat i julivert, bastant, també picat. S'hi posa el pernil i s'amaneix amb sal i oli. S'enforna.

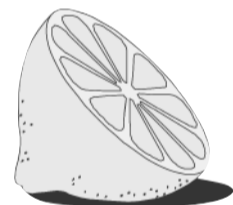
3) Coca amb verdura

Ingredients:

Bledes, ceballots o ceba, all, julivert, pebre negre, pebre vermell, oli i sal.

Preparació:

Es posen a marinar les bledes trinxades i sense tronxos, junt amb un menat de ceballots o una ceba, també trinxat, amb sal, tota la nit. S'espremen bé fins que quedin escorregudes i si queden massa salades, s'esbandeixen i es tornen a espremer. S'escampen sobre la coca i s'hi posa l'all picat i el julivert, bastant, també picat. S'amaneix amb oli, sal, pebre negre i pebre vermell i s'enforna.

4) Coca de peix

És la mateixa coca amb verdura, afegint-hi peix. Si es vol fer amb arengada, després d'escampar la verdura, es guarneix amb trossos d'arengada; també es pot fer amb mussola o amb gatina. Llavors, cal marinar prèviament el peix amb oli i sal, durant una estona. També es pot fer amb peixó (alevins de peix i de gamba) o amb peix petit (sonsos, burrets, etc.); en aquest cas, cal vigilar amb les espines.

5) Espinagada

Ingredients:

Les mateixes verdures de la coca amb verdura i, a més, espinacs i bitxo. De tall, s'hi pot posar anguila o llom.

Preparació:

Es marinen les verdures i s'escorren com per a la coca de verdura. L'anguila o el llom, tallats a trossos, s'amaneixen com per a la coca de peix.

Es posa la verdura i el tall sobre el centre de la pasta i es plega, com qui fa un paquet. També es poden fer dues parts iguals de la pasta, una a sota i l'altra a sobre de la farsa i tancar-ho pessigant les vores. Si se'n fan de les dues menes, o de més picants i de menys, cal marcar-les amb un retalló de pasta, per conèixer-les. S'enfornen.

P E T I T S A N U N C I S

AUTOMOBILS

TALLERS TORRENTS. Mecànica, neumàtics, aire condicionat. Adrià Ferran, 29. Ciutat. 971 420 518

EVOLUTION CARS. Tintat de llunes, retolació gràfica, retolació adhesiva, rètols, logos i marques. Homologats per I.T.V. Eusebi Estada, 117 So n'Oliva. Ciutat. 971 750 912

MECÀNIC LLUÍS. Lluís Martí, 99 Ciutat. 971 245 977

AUTOTÈCNICAMENORCA. Cotxes sense carnet marca AIXAMA 8.000 euros. Menorca, 24 Manacor, 971 551 302

TALLER COLAU MOTORS. Manteniment, reparacions, pneumàtics, ITV. Valdívia, 2 Manacor. 971 553 850

MOTOR SPORT. Venda i reparació de motos usades i noves. Joan Miró, 14 Manacor. 638 561 825

GROC AUTOESCOLES. Avda. Jaume III, 25 Santa Maria. C/ des Menestrals, 21 Sineu. Sor Francinaina Cirer, 20 Binissalem. www.autoescoles-groc.com 609 641 816

TALLER LLUC RADO. Reparació general de l'automòbil. Plató, 17 Son Ferriol. 971 426 681

TALLERS D'ASIVAL. Mecànica, electricitat, xapa i pintura. Revisió ITV. D'Asival, 5 Polígon Can Valero. tallersd-asival@telefonica.net 971 759 568

CARROCERIES. Construcció i reparació. Venda i reparació de grues hidràuliques. Ollers, 3 Polígon de Marratxí. 971 604 162

MALLORCALIMPIA. Servei de grua. Reciclatge de tot tipus de vehicles de desfeta, tramitació de baixes i retirada. Valoració màxima en sinistres de menys de 5 anys. mallorcalimpia@hotmail.es 971 101 313

AGENTFIAT. Venda i reparació. Rafel Albertí, 153 Inca. 971 505 979

TALLER FIOL. Manteniment del vehicle. Suspensió, direcció. Frens ITV. Polígon de son Llaut (Santa Maria). Tel. 609 606 497

BORSA IMMOBILIÀRIA

VILLASPLANET.COM Immobiliària. Avda. de la Platja, 19 B Port d'Alcúdia. 971 545 411

XALET a Los Damunt d'Alaró, veng per 749.000 euros. Solar de 1.700 m2. garaix i piscina. 661 427 008

NOUPIS.COM. Lloguer i venda de pisos. Plaça de Sant Jaume, 13 Manacor. 971 555 567

Directament del promotor, se ven pis a Pollença. 607 209 522

IMMOBILIÀRIA MALLORCA. Beate Pregler. Palma, 17 Sant Joan www.pregler-immobilien.de. Tel. 667 078 450

ES VEDRÀ. Assessors immo-

biliars. So n'Oliva, 8. Ciutat. 971 753 082 www.esvedrainmobiliaria.com

CONSULTING BALEAR IMMOBILIARI. Eusebi Estada, 113 A. 971 907 313

ASSESSORIA IMMOBILIÀRIA. Administració de finques, venda i lloguers de vivendes i locals Lepanto, cantonada Provença, 18-1. Manacor 655 810 921

TOMIR. Gestió immobiliària. Plaça Major, 18 Campanet. 971 509 158 www.buscocasa.com. tomir

GRAN VIOLBRA. Construccions en general. Venda i Lloguer d'Immòbles. Plaça Mare de Déu, 7 Colònia info@granviobra.com Tel. 971 656 330

NETEGESNORD. Cases (particulars i arrendaments...) Comunitats de veïns. Oficines i comerços. Finals d'obres. Manteniments. Mòbil 625 434 088 electrocorreu netegenord@hotmail.com Pollença

INFOCASACOLOM.COM. La seva immobiliària a Portocolom.

TERRA VIVA IMMOBILIÀRIA. Lloguer de cases a fora vila amb piscina a Mallorca i a Menorca. Si vols llogar per setmanes visita'ns al www.terra-viva-mallorca.com carrer Major, 36 Alcúdia Tel. 971 546 426

IMMOBILIÀRIA ARBONA Construccions i promocions immobiliàries. Carrer de la Lluna, 92 Sóller Tel. 629 478 226 inmobiarbona.com.

IMMOBILIÀRIA MUNAR. Promotora, compra-venda i lloguer ed'immobles, terrenys i locals comercials. Finançam la seva compra al 100% www.grupjm.es Duc de Rubí, 5 local, 3 Son Ferriol. 971 427 472

BOTIGUES I MAGATZEMS

INFORMÀTICA MAGAL-LUF. Venda i reparació d'ordinadors. Components, consumibles i perifèrics. Notari Alemany, 2 local, 5. 657 668 293

PLANTES I FLORS. Can Pel-lisseta. Plaça, 28 Campos. 971 650 317

NORMA CÒMICS. Còmic americà, europeu, independent,

llibres d'il·lustracions, disseny gràfic, narrativa fantàstica, posters... Pere d'Alcàntara Penya, 11 Ciutat. 971 919 980

BALESA. Garroves (i també triturades), ametlles i altres fruits secs, pinsos, cereals i far-ratges. Productes agrícoles. Carretera d'Alcúdia km. 13'800 Sta. Maria del Camí www.balesa.es 971 621 504

BOTIGA D'INFORMÀTICA UPI. Venda d'ordinadors i reparació a domicili. La Rambla, 44 B Campos. Tel. 971 650 155 jtoniandrover@gmail.com

PCBOX. Informàtica, servei tècnic, internet, jocs. Ronda des Port, 22. Manacor. www.pcbbox.com 971 843 899

BOTIGAMONTANA. Articles de regal, manualitats, bosses fetes de texans, bisuteria dels anys 40 i actual, adobs de bisuteria... Carrer de sa Mar, 69 Tel. 971 631 563 Sóller

NO ÉS PECAT. Botiga eròtica. Avinguda Salvador Joan, 86 baixos. Tel. 971 559 268 Manacor. manacor@noespecado.com

PASTISSERIA FRAU. Pa mallorquí forn de llenya, ensaïmades i pastissos. Sa Lluna, 7. Sóller

LLIBRERIA BOLIC. Educació i vida saludable. Tot tipus de llibres. Gran stock de conte infantil, educació, autoconèixement, teràpies alternatives. També trobaràs objectes de feng shui, de ioga, minerals, oracles i un gran assortiment en encens, ensensors, música per a infants, per meditar, ètnica, dansa del ventre, documentals, pel·lícules... Col·legi, 5 Capdepera. 971 564 434

CIÈNCIES OCULTES

CARTOMÀNCIA. Respostes clares i encertades. Manacor. 666 683 774

ASTROLOGIA, naturologia, tarot, numerologia, vidència, interpretació de somnis, paraciència. Einès Ojeda. Consultes a Manacor, Ciutat i Menorca. 651 072 677

TAROT, DESEMBRUIXAMENTS. Problemes de parella, protecció de males influències, desavenències familiars. Con-

sultes amb hora prèvia. 971 299 719 607 716 683 Francesc

ASTRÒLEG: Eliseu Gallardo. Lectures particulars, classes particulars i grups, cita prèvia. Andrea Doria, 5 a sobreàtic. Ciutat. Gran Via 688-2-2 cantonada Girona de Barcelona. 696 840 643 www.Astroanamnesis.es

TAROT MIQUEL Treballs ocults, embruixaments i desenbruixaments, protecció personal i negocis, expert en unió i tornada de la parella, protecció enemics. La voluntat. 971 293 967 610 213 002

CONSTRUCCIÓ I ELECTRICITAT

EUROWOOD. Parquet flotant de fusta natural. Jordi Sureda, 64. Manacor. www.eurowoodmallorquinadeparquets.com 620 658 924

JARDINERIA ESCARRITXÓ. Quinta Volta, 146. Es Carritxó. 619 408 608

CONSTRUCCIONS B&O. Construccions i reformes. Carrer Torrent, 9 s'Arenal. 608 583 305

BANYERES. A mida sense obra. Clima Hotel. Licorers, 169. Polígon Marratxí. 971 604 284

CALABUCH. Fontaneria, picapedrers, pintura, electricitat, ferreria, cristalleria, alumini i PVC. Llorenç Riber, 2 Ciutat. 871 962 760

XISCOMUNNÉ. Taller de torn i fressa, ajustador, realització de prototips, reparació i construcció de maquinària, fabricació de pinyols i rodes dentades, treballs artístics, elements de decoració. Isidor Antilló, 51 Ciutat. 971 278 822

BCLIMAA Aire condicionat. Baix des Cos, 25, Manacor. bclima@hotmail.com 971 551 622

CRISTALLERIA DIAMANT. Murals de mirall, instal·lacions comercials, tancament d'alumini, cristall aïllant de seguretat, gravats i bisellats. Bartomeu Calatayut, 5 Son Cladera. 659 682 492

POLIMENTS I VITRIFICATS SASTRE. General Weiler, 29 Inca. 971 503 936

DECOMAR. Envernissats, lacats i pintats. Can Valero, 30

ANUNCIAU-VOS A L'ESTEL

(les empreses 25 cèntims la paraula)

Nom ..... DNI .....

Cognoms ..... Tel. ....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el quadre el text

Ompliu aquest cupó i envieu-lo a:

L'ESTEL, Carrer Bellavista, 44. 07240 Sant Joan (Mallorca)

local 13. 629 905 185

PEP MASCARÓ. Reformes d'obra, fontaneria, electricitat, ferro... Can Mete, 6 Pòrtol. 971 797 155

CONSTRUCCIONS Serra-Garau. Garriga, 29 Pòrtol. 695 161 139 - 37

REFORMES EN GENERAL. Fontaneria, electricitat, pintura. Instal·lador autoritzat. Urgències 24 hores. www. By-pass.es, kz 654 036 929

BARCELÓ. Muntatges i reparacions elèctriques. Consultoria laboral i fiscal. Nuno Sanç, 23 Manacor. 637 372 306

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES, antenes satèl·lit, TDT, telefonia, centraletes digitals. TELMANaus Poima, pasatge A Local 25 Can Valero 971 760 400

HIPERMADERAS. Portes, finestres, persianes, trespols, llistons, gelosies, tarimes, cuines, pèrgoles ... i més. Fusters, 36 Polígon de Manacor. www.HIPERMADERAS.COM 971 555 182

METALISTERIA Son Peretó. Alumini, persianes, cristalleres, oscilobatents, ferro, arrambadors, barreres, ... Son Peretó, 4 Manacor. 971 550 160

CONSTRUCCIONS I REFORMES. Antoni Fernández. Cabana, 47-3-D. Pont D'Inca. 609 844 438

MALLORQUINA DE TOLDOS. Confecció de tendals, cobertura de piscines, motorització i reparacions, tendals de camió. Licorers solar 169-170 nau 33 Polígon de Marratxí. 971 229 714

BANYERES A MIDA. Per un perfecte acabament en la deteriorada, fabricada en vidre acrílic. Fàcil instal·lació sense obres. Licorers, 169-170. Polígon de Marratxí. infi@hotelcanariassl.com. 971 604 284

CARLOS DA MONTE BARRETO. Electricista. Obres, il·luminació, manteniment, instal·lador autoritzat, camvis de tensió, urgències. carlosadamonte@yohoo.com.ar 629981 183

MARGERES. Feim tot tipus de feina amb pedra. A la seca o amb pasta. 666 130 369

INSTAL·LACIONS I MANTENIMENT J. SOLER. Calefacció, aire condicionat, termos, canvis de canonades, pintura, picapedrers, reparacions i obres, electricitat, grup pressió instal·lació i piscines. 617321015

ENRAJOLATS I ALICATATS Professionals en construcció. Banyes, cuines, trespols de porcellana etc. 671 446 876 652 187 721

CONSTRUCCIONS M D 2 Cases, xalets, reformes. 971 531 385-635 531 034 971 509 620-615 105 125

XESCMARTI. Paviment continu decoratiu. Paviment impresos, Cantó decoratiu, Enrajolats. Trespols. Sant Joan, 2 Sòller. 646 037 667 xescmarti.com

ECOELÈCTRICA. Electricitat en general. Energia solar. Cobertes fotovoltàiques. Instal·lador autoritzat. Manuel 646 825 308

PINTURES I LACATS. Biel Tugores. Pintura rústica, esponjats, estucats, façanes... Lluc, 180 Inca. 971 515 588

SERVEIS SANITARIS EU MOLL. Instal·lacions sanitàries, calefacció i piscines. Vicenç Buades, 40 Tel 971 865 061

ELÈCTRIQUES MANRESA. Instal·lacions elèctriques, antenes satèl·lit, telefonia mòbil, aire condicionat, venda d'electrodomèstics. Ariel, 12 . Cala d'Or. Tel. 971 657 378

CONSTRUCCIONS TOMEU RIBES. Constructors i margers. Sant Josep, 66 Vilafranca. Tel. 670 027 726

ELECTRO ESPORLES. Instal·lacions elèctriques en general. Jaume I, 6 baix. Esporles. Tel. 971 619 025

BALEAR DE MANTENIMENT I AUTOMATISMES. Automatitzi la porta. Basculant, enrrollable, corredora, batent. Venta, instal·lació i reparació. Contacte: 622 210 069 bma.amm@gmail.com

CONSTRUCCIONS JAUMEI ROSSELLÓ. Doctor Fleming, 34 A Mòbil 607 858 666 jaumeirosello@terra.es LLubi

ESTÈTICA I PERRUQUERIA

SA PERRUQUERIA. Soldat Soberats Antolí, 18 Ciutat. 971 296 936

PAZVENTURA SPA. Gimnàstica facial, reflexologia facial, depilació natural. Massatges. Antoni Frontera, 9. 971 905 476

MIRANDA GYM. Carrer Guasp, 58. Plaça Sant Marino, 6 Coll den Rebassa. 971 267 994

DISSENYADORA DE MODA. Xisca Estremera. Confecció, transformació, aranjaments. Joan Miró, 113A. 971 287 479 xiscaesmas@hotmail.com

DEMAR. Perruqueria i estètica unisex. Manicura, depilació. Aragó, 80. Ciutat. 971 249 689

PROFESSORADE IOGA. Isabelle Ravenstein. Palma, 17 Sant Joan. monpetit@ravenstein.couk. Tel. 618763970

JOANA SEGURA. Depilacions, tractaments corporals i facials, manicura, pedicura, maquillatge. Formentor, 75 Pollença. Demanau hora al 971 530 058

PERRUQUERIA I ESTÈTICA. Antònia Marín. Campanar, 1 Alaró. Demanau hora al 971 518 639

PERRUQUERIA UNIXEX CATI. Carrer Llaneres, 53 Santanyí. 971 653 001

SANDRA MENDEZ: Fotodepilació, fotorejuveniment, fototeràpia antiataques, fototeràpia antiacné. Sant Bartomeu, 114-2-B Consell 696 178 499

ESTÈTICA I MASSATGES MARI. Depilació, manicura, ... Massatges, antirues... i més coses. Carrer Cristòfor Colom, 28. Alcostat de Correus. Porto Colom. Tel. 639 013 315

CANA ROSETA. La perruqueria des de l'any 1931. Avinguda Baix des Cos, cantonada Sant Joan. Manacor. Demanau hora al 971 550 053

PERRUQUERIA DE SENYORES BARCELÓ. Carrer Ramon Muntaner, 43 Ciutat. Demaneu hora al 971 758 957

PERRUQUERIA DE SENYORES MAKÀ. Botànic Bianor, 19, s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 260 756

BELLES FORMES. Depilació laser i normal, massatges, tractaments obesitat, tractament contra les rües, manicura... Pizarro, 13 Manacor. 971 559 533

L'INFINIT D'UN ESTEL. Tractaments corporals, thai massatge, quiromassatge, reflexoteràpia podal, reiki. Baix des Cos, 39 A Manacor. Demanau hora. 971 556 113

FUSTERIA I FONTANERIA

FUSTERIA AMENGUAL. Portes, persianes, armaris, porx-

os i cubertes, embigades, vidriera europea, decorats, cuines... Crèdit Balear, 10 interior nau A i B. Es Viver. 971 471 607

FUSTERIA ROCA. Mobles de cuina, bany, llibreries, parquet... Alferes Ribes Santandreu, 5 Ciutat. 609 325 792

KÄHRS. Parquet & inspiració. Venta, instal·lació i restauració de parquet flotant. Tarimes, revestiment de parets i sòtils. General Riera, 21 Ciutat. 971 203 702

FUSTERIA MIQUEL ÀNGEL. Mobles de cuina, bany, llibreries, parquet... Tinent Ferrà Fiol, 6 Ciutat. 971 907 591

NICOLAS CRISTALERO. Decoració, i acristel·lament en general. Metal·listeria en alumini. José Maria Usandizaga, 8 So n'Oliva. 971 209 239

ARAGÓ ANTONELLI. Fontaneria en general. Manteniment. Mateu Enric Lladó, 34-C-4-K Ciutat. 608 636 605-669 475 959

TONI JAUME. Armaris encastats, mobles a mida. Sant Rafel, 41, A Manacor. 971 554 112

S'AIGO NETA. Instal·lacions de fontaneria, calefacció, aire condicionat, tractament d'aigües, energia solar. Plana, 39 Maria de la Salut. 620 410 572

RAFEL PROHENS. Tornejats, enrevoltillats, restauracions, cercol motllura, feines per encàrrec. Arquitecte Gaudí, 6 Manacor. 971 554 285

JOAN DURAN. Restauracions i muntatges, mobles a mida, escales, mobles de cuina, etc. Murillo, 9-B Manacor. 615 672 028

FUSTERIA CAN COLOMET. Sa Rota des Pinar, 7 Maria de la Salut. 971 525 782

FUSTERIA ALSAMORA. Carrer Jesús, 34 Ariany. Tel. 971 830 275

FUSTERIA MONTERO. Mobles a mida i decoració, en fusta o en alumini. Carrer dels Licorers, 26-A. Polígon de Marratxí. 971 605 196

FONTANA. Muntatge i reparació de fontaneria, gas, aire condicionat. 609 676 145

TECNOMETÀLICA. Serral·leria, acer inoxidable, llautó, coure, alumini. Feines per: nàutica, aviació, hostaleria, decoració, etc. Conradors, 37 L-1 Polígon de Marratxí. 971 604 536

ROBERT I SEBASTIÀ. Con-

ductes de fibra, aire condicionat. Alber, 3 Son Verí Nou. 60694 889

MEDICINA

CONSULTA DE PODOLOGIARI RIGO. Anàlisi informatitzat de la marxa, cura de berrugues, suports plantars. La Rambla, 40 local 1 Campos. www.rigocespedes.com 971 160 471

FISIOTERÀPIA I REHABILITACIÓ. Massatge terapèutic, mal d'esquena, drenatge linfàtic, laserteràpia, estiraments... Benvinguts, 9 Calad'Or. 617 319 431

MASSATGES relaxants i terapèutics. Imposició de mans també a domicili. Sant Rafel, 26-A-1 Manacor. 669 448 798

FISIOTERÀPIA. Col. 21. Úrsula Perelló. Carrer Vicenç Buades, 41. Tel. 971 867 003 ursi.perello@gmail.com Port de Pollença

TOPDENTAL PEGUERA. Dr. J. Schmitter. Estètica, implants, ponts... Av. Peguera, 12-A local, 12. Peguera. Tel. 971 685 197 info@zahnarzt-peguera.com

ANIMA'T. Teràpia i Salut, dolors d'esquena, dolors de les articulacions, amb els aparells d'ANIMA'T ara et pots posar millor i cuidar-te a ca teva fàcil i començar l'alivi a les primeres sessions. Parc, 8 Ciutat. 971 780 301

GABINET D'ACUPUNTURA. Mesoteràpia, massatges, depilació Laser. Alcúdia, 51 Consell. 971 622 579

ESPAI TERAPÈUTIC. Doctor Joan Mir, metge de família, màster en sexologia i parella, màster en teràpia de conducta. Estàs satisfet amb la teva relació amb la parella? Pateixes tu o la teva parella qualche trastorn sexual? Pensau separar-vos? Consultau-nos. Font i Monteros, 22-1-A Ciutat www.espaiterapeutico.com 971 919 190

ÒPTICA SANTA PONÇA. Riu Sil, 10. Santa Ponça. Tel. 971 692 335

CENTRE ÒPTIC BELLAVISTA. Òptics - optometristes. Montisíon, 5 Pollença. 971 533 198. Ponent, 2 Port de Pollença. 971 866 552

MOTONÀUTICA

VERT & VERT. Venta, custòdia, manteniment. Pocomaco, 10 Can Valero. 971 298 158

NÀUTICA ES FORTÍ. Reparació i manteniment d'embarcacions. Sebastiana Clar, 5 Santanyí. 667 426 972

PRODUCTES NATURALS I ECOLÒGICS

ASHMI-CHELA. Herboristeria, cosmètica natural, productes esotèrics. Gabriel Carbonell, 30 Ciutat de Mallorca. 971 240 335

FARMANATURA. Herboristeria, dietètica, dietes i consells. Passeig Colom, 34 (al costat de la peixateria) Can Picafort. Tel. 971 850 847

FINCA SON BARRINA. La major botiga de productes ecològics. Dimecres de 9 a 17, dijous i divendres de 9 a 20. Dissabtes de 9 a 17. Camí son Frontera,, carretera d'Inca a Llubí km 6 www.mallorcaorganics.com 971 504 540

L'ARC NATURA. Productes biològics, herbes medicinals, cosmètica natural, productes per a celiacs. Bernat Vidal i Tomàs, 23 Santanyí. 971 653 001

BOTIGA CAFETERIA. Degustació de productes ecològics. Venta d'hortalisses ecològiques. Activitats mediambientals. Autovia de Manacor Km. 40 Vilafranca. Tel. 971 560 631

ECOLÒGICA MALLORCA. Productes per el consum responsable. www.ecologica-mallorca.es. Sa Plaça, 6 Sineu. Tel. 971 520 577

CAN BATLIU. Productes ecològics per a l'agricultura i la jardineria. Productes fitosanitaris. Via Portugal, 25 Manacor. Tel. 971 550 519

CAN COLETO. Vins ecològics. Visites concertades. Convent, 10, Petra. Tel. 971 561 544

ECOFORN. Pa i pastisseria ecològica d'espelta elaborada de manera artesanal sense additius ni conservants. Mediterrani, 2 Porto Cristo. Tel. 615 910 992

FOX FIBRA. Cotó orgànic "ecològic", sense tintes ni lleixivets, ni cap altre producte químic o sintètic. Suau, confortable, antial·lèrgic. Venta a l'engròs i a la menuda al carrer Blanquerna, 6 de Ciutat. Tel. 971 200 720

LA CASA NATURAL. Construcció, reformes, ecobioconstrucció, bioclimàtica, aplicació de pintures i vernissos naturals, aïllaments, suro natural per a trespols. Jardineria i agricultura biològiques. Estúdis geobològics. www.lacasa-natural.net Tel. 971 140 453

RESTAURACIÓ

SA BOTIGA DE BUFFONS. Teatre Cafè Presentacions, acoïadaments, aniversaris, sopàs d'empresa, menús especials. Viu el teatre d'una altra manera. Consulta programació a sabotigadebuffons.com Vall d'argent, 29 Ciutat. 660 419 673

RESTAURANT XALOC. Menú a 8'50. Extensa carta. Les Estanques, 23 Colònia de Sant Jordi. 971 655 117

LA PARADA. Menjars preparats per endur-se'n Oms, 43 Ciutat. 971 718 213

S'AMARADOR. Restaurant pizzeria. Se menja a la carta. Miramar, 51 Sa Ràpita. 971 640 689

CAN PEP. Restaurant dues forquetes. Menú a 15 euróns. Miramar, 30. Sa Ràpita. 971 640 102

BRISES. Restaurant a la carta. Arrossos i mariscos. Miramar, 37 Sa Ràpita. 971 641 440

RESTAURANT XALOC. Menú a 10 euróns, caps de setmana a la carta. C/ Xaloc, 36, Sa Ràpita. www.mesonxaloc.com. Tel. 971 640 635

BAR EL MAESTRO. Menú diari. Menjars per encàrrec, tapes variades, fritures de peix. Guillem Sureda Melendez, cantonada Alferes Olesa Gual. Ciutat. 677 765 596

ART CAFÈ. Amanides, pastisseria selecta. Celebracions de batejos i noces. Plaça Alexandre Fleming, 2-B. Ciutat. 971 070 934

KASCAI PORTITXOL. A la carta 25 euróns. Vicari J. Fuster, 71 Ciutat. www.kaskai.com 971 241 284

ROPIT'S. Bar, restaurant, cerveseria. Plat del dia 4 euróns. Sant Vicenç de Paül, 56 Ciutat. 871 961 645

TARPAS. Tartas & Tapes. Costa i Llobera, 20 baixos. www.tarpas.es 971 465 612

RISTORANTE LA TOSCANNA. Pastes, pizzes, peixos,

carns... 15 euróns de mitjana a la carta. Avda. Peguera, 71 Peguera. 971 687 959

CAN PEP. Carns i delícies. Guanya temps i comana per internet. www.carniceriacan-pep.com Cases des Poble, 7 Sant Marçal. Carrer Major, 115 Pòrtol. 971 797 280

CAN BIEL FELIP. Menú a 8 euróns. Miquel Capllonch, 45 cantonada carretera Sóller. Ciutat. 971 906 831

CONTINENTE LATINO. Menjar sud-americà. Menú a 5 euróns. Cabrera, 11 Manacor. 971 551 729

LA DEHESA DE SANTA MARIA. Especialitat en productes ibèrics. Menú a 10 euróns. Aragó, 34. 971 468 138

ES MOLÍ DE CONSELL. Menú a 6 euróns. General Ricard Ortega, 26 Ciutat. 657 012 921

POLIESPORTIU SINEU. Menú diari a 7 euróns. Cuina casolana i carn torrada a la carta. 971 521 144

SONTOREÓ. Plats típics mallorquins. Cuina de mercat. Solera avalada per tres generacions. Son Torelló, 1 Sineu. 971 520 138

CELLER CAN NOFRE. Menjars per encàrrec a la carta. Enagistes, 3 Manacor. 871 989 110

BINICANELLA. Antic Monestir. Restaurant Rural. Nova direcció: Petra Riera de can Castellar. Arrossos, paleta de me i porcella rostida al forn de llenya. 25 euróns a la carta. Carretera Son Cervera a Capdepera Km. 2. 971 567 270

CAFETERIA CAN ALLUNA. Plats combinats a 5 euróns. Cana Xisca, 5 local, 4 Pont d'Inca. 971 422 272

CAN LLUÍS. Menú a 6 euróns. Berenars i tapes. València, 37 Manacor. 666 921 823

BAR RESTAURANT VICTÒRIA. Menú diari 8 euróns, dissabte 10, infantil 8. Gremi Forners, 28 Son Castelló 971 432 253

ES CANTÓ DE CAS CONCOS. Menú a 8 euróns, festius a 15, els vespres 14. menú de sopars d'empresa. Menjà per endur-se'n. Cas Concos des Cavaller. 971 839 548

CANLLERO. Menú diari 8'50. Paelles i porcella rostida per encàrrec. Dissabtes "Cocido madrileño". Apartir de les 18'00 Canya i tapa 1'00 euró. Carretera

de Manacor, 359 Son Ferriol. 610 679 643

AVANTE. Menú a 7'50. Carrer mestre Chapi, 26 al costat de l'església. El Viver. 971 473 687

HOSTAL RESTAURANT CAFÈ-HPC. Menjar per endur-se'n, amb 20% de descompte durant tot l'any. Cristòfol Colom, 5 Porto Colom. 971 825 323

AGROTURISME CASSANT. Habitació doble amb berenar, 184 euróns. www.cas-sant.com 971 630 298

ESCOLA D'ALIMENTACIÓ NATURAL. Cursos de cuina energètica bàsica, cuina energètica avançada, cuina medicinal. Rosa Tugores www.llamaviva.com 971 757 617

SES XARXES. Dies feiners menú a 7 euróns. Menjar per endur-se'n. Dissabtes i diumenges xocolata amb xurros. 971 810 402

INTENSIU. Berenars i tapes. Especialitat en anguiles. Divendres i dissabtes concert alternatiu. Carrer de les Germanies s/n Muro. Reservau al 971 860 646

ES CELLER. Carrer de l'hospital, 46 Petra. Menú a 8 euróns. A la carta 12 euróns de mitjana. Sopars d'empresa. 971 561 056

LIZARRAN.. Tavernes selectes. Menú a 8 euróns. A la carta i tapes. Fra Juníper Serra, 14 Manacor. 871 989 220

MOTIVITY GLOBAL. Hostesses, models, personal per a esdeveniments... Vicenç Joan Rosselló, 59 Ciutat. 971 455 785

RESTAURANT CAN'ARABÍ. A la carta 30 euróns de mitjana. Nocès, comunions, banquets d'empreses... Camí de Belveure, K. 1'20 Binissalem. 971 512 211

RESTAURANT LATAKIA. Menú vegetarià. Especialitat Cuina sirio libanesa. Falafet, Hummus, Tabalé. Carrer Torrent, 5 Ciutat. 971 457 302 608 054 943

RESTAURANT ATÍPIC. Menú diari 12'90. Paella els diumenges i per endur-se'n. Gran assortiment de vins. Joan d'Àustria, 12. Badia Gran. 971 785 322

BAR TONI COTXER. Especialitat en tapes variades. Plaça Major, 19 Sa Pobla. 971 540005

RESTAURANT ES CRUCE. Menú a 8 euróns. Carr. Cala Bona. Costa dels Pins. Reservau

al 971 840 382

SANT JORDI. Bar Restaurant. Menú a 7'50. Formentor, 73. Pollença. 971 531 536

CASAPAGESA. Vine a gaudir d'un bon berenar, un millor dinar i un insuperable sopar. C/ de la Rectoria, 1 Sóller. 971 638 087

RESTAURANT SARESIDÈNCIA. Bufet a 9'50. Nocès, batejos, comunions. Dissabtes vespres bufet i ball de saló. Ctra. Cala Figuera s/n. Tel. 971 653 560 Santanyí

RESTAURANT SA COMUNA. Menú i 7 euróns, a la carta 12 euróns de mitjana. Piscina i solàrium. Banquets de batejos i comunions. Tel. 971 524 697

RESTAURANT PARISIEN. Menú a 8 euróns. Servei a la carta. Ciutat, 18 Artà. Tel. 971 835 440

BODEGACAN PANXO. Menjars casolans. A la carta 15 de mitjana. Verge del Carme, 4 Port de Pollença. Tel. 971 866 356

RESTAURANT CAN FERRÀ. A la carta 12 de mitjana. Carrer de Sant Pere, 3 Port de Pollença. Electrocorreu info@canferra.com Tel. 971 867 006

RESTAURANT L'AUP. Cuina de mercat i de graella. Ctra. Pollença (creuer Cala St. Vicenç). Tel. 971 532 606

RESTAURANT CAS'HEREU. Menú del dia a 8 . Festius a 15. Vespres a la carta: amanides, pa amb olis, carn i peix a la planxa. Pere Estruch, 1 Binissalem. Tel. 971 886 873

BAR KIKE. Plat del dia 5 més la beguda. Gremi Boters, 5 Son Castelló. Reservau taula al 971 432 028

CAFETERIA BON VI. Plat del dia, 8 euróns beguda inclosa. Plats combinats, tapes, entrepans. Santa Maria del Camí, 3 Port de Sóller. Reservau al 971 632 057

RESTAURANT CAN MIQUEL. Avinguda de les Dàlies, 31 (davant l'Església) Palmanyola. Reservau al 971 617 727

RESTAURANT CAN JERONI. Menú a 7 . Els caps de setmana al vespre a la carta. Carrer de Mossèn Alcover, 11. Son Carrió

CELLER LA PARRA. Cuina típica mallorquina. Paella vegetal, porcella, paella mixta, tumbet... Joan XIII, 84 vora la ben-

zina. Port de Pollença. Reservau al 971 865 041

ES RECÓ DEN BLAI. Menú a 8'25, cafè inclòs. Joan Carles I,62 de Muro. Reservau al 971 861 050

RESTAURANT MODESTO. Carn a la brasa. Postres casolans. Carrer Torrent de can Botana. Cala Sant Vicenç. Reservau al 626 085 554 971 531 463

RESTAURANT CASBEATO. Menús a 12 , festius a 20. Servei a la carta. Carrer Tanqueta,1 Randa. Reservau al 971 120 300

RESTAURANT CAS TEULER. Carretera d'Inca a Selva km. 3. Reservau taula al 971 515 777

BAR BARA. Berenars, menú a 6 , carta. Ctra.Manacor, km 4'8 Reservau al 971 427 780 Son Ferriol.

RESTAURANT CAN TITO. Peix i marisc fresc. Cuina mallorquina. Passeig del Born des Molinar,2 Reservau al 971 271 016 cantito2001@terra.es

CAFETERIA CLUB NAUTIC CALAGAMBA. Menú Del dia a 8 . Tapes variades, paelles i fideuades. Menjars per encàrrec. Passeig Cala Gamba s/n. Tel. 971 262 372

RESTAURANT ES CRUCE. Cuina mallorquina a la carta:

porcella, rap a la marinera, cargols, me i picada. Gran varietat de plats per endur-se'n. Carretera Ciutat a Manacor km.41 Vilafranca. Reservau al 971 560 073

CELLER RESTAURANT SA TRAVESSA. Cuina mallorquina. L'amo és el cuiner. Menú a 9'50. Carrer Murta,16 Inca. Reservau al 971 500 049

"LAPOULETOQUÉE. Restaurant. Menú a 13'90. La Rambla. Ciutat de Mallorca. Reservau al 971 713 596

SERVEIS PROFESSIONALS

TOT EN SERVEI DOMÈSTIC. Atenció a persones majors i servei domèstic. www.centrodeseleccion.com 971 754 916

Dona de mitjana edat cerca feina de fer neteja a la comarca de s'Arenal. 617 005 901

ADMINISTRACIONS ANDRATX. Menéndez Pelayo, 18 A Andratx 971 236 101

DOMESTIC SERVEI MALLORCA. Internes, externes, matrimonis, caps de setmana, cuiners, tenir cura d'ancians, assistència hospitals. Carme,3-A Ciutat. 971 723 988

MIQUELRIERA. Fabricació de maquinària agrícola. Homologació i matriculació de remolcs. Toros homologats. Ctra. De Felanitx (antiga farinera) Vilafranca. 971 560 314

DESIMPER. Productes de neteja. Ollers,109 local,4 Polígon de Marratxí. 607 938 491

MUDANCES MEDITERRANI. Cada setmana a Alemanya, Suïssa, Mallorca, Eivissa, Menorca, Costa Blanca. www.mudanzas-mediterraneo.com 971 434 155

FILATÈLIA. Vols una valoració dels teus segells... T'interessa comprar o vendre? Vols colleccionar i no saps la millor manera de fer-ho? Posa't en contacte amb el Grup Filatèlic Gent Cardessana. Clavells,5 07530 Sant Llorenç. 971 569 377

AUTOESCOLA Lluís Ferrer. Llicència de ciclomotor, permís C (de Camió), Cursos BIP (taxi, ambulància, policia...) Major,27 Sant Llorenç www.autoescolluisferrer.com. 971 838 406

MARTA MIMO & TOMEU REINÈS. Complementes de sac i roba. Antoni Maura,4 Sóller. 661 021 075

CLUB GIMNÀSTIC. S'Arenal Platja de Palma. Camí de ca na Gabriela. Dilluns i dimarts gimnàstica rítmica. 971 120 089

CLINICA VETERINÀRIA

Necessitam comercials, reporters/es...

Bones comissions

971 858 580

estel@premsaforana.cat

SINEU. Dilluns, dimecres, divendres i dissabtes d'11 a 13 hores. De dilluns a divendres de 16'30 a 20'00. Carrer des Menestrals,20. 971 520 349 veterinary@cvsineu.com

FORCAT Netejes forestals, poda de pins i de palmeres. 637 792 192

ASSESSORIA PORTO Colom. Assessorament fiscal, contable, laboral. Carrer Cristòfor Colom,38 Porto Colom. Tel. 971 826 181 aeportocolom@telefonica.net

RENTADURIA TINTORERIA JOAN. Cortines, cobertors, catifes, nòrdics... Passeig Colom,55 Can Picafort. Tel. 971 850 037

LLEÓ VERD. Floristeria, perruqueria canina, animalets. Carrer d'Avall,12 Sineu. Tel. 971 520 789

MAPFRE. Tota classe d'assegurances. Ronda de l'Estació, cantonada Bons Aires. Sineu Tel. 971 520 870 perels@mapfre.com

FUTUR CLIMA. Venda i reparació d'aire condicionat. Maquinària d'hostaleria i alimentació. Mòbil 678 547 937 s'Illot.

INTERNET I SISTEMES POLLENTIA. La Gola,11 baixos. Port de Pollença. 971 867 796 info@nchinformatica.com

PUBLICITAT ÀNCORA. Brodats, serigrafia, reclams publicitaris. Margalida Monlau,48 Son Ferriol. Mòbil 661 711 656

FUTURQUIMIA. Fabricam desinfectants per a piscines, per rentar roba de l'hostaleria, per a rentar vaixelles... Carrer Asipo,nau,2 Tel. 971 759 259 Can Valero

BALL DE SALÓ SOCIAL STYL. Piano Bar. Donam classes de ball. Els caps de setmana ball per tothom. Carrer de Manacor,2 Campos. Mòbil 661 565 119

PARQUET I ARMARIS MIQUEL COLINA. Parquet, armaris, tarimes, portes, cuines... Marbella,15 local,3 can Pastilla. Tel. 971 263 657

CAS FERRER-ARTESANIA EN FERRO. Serralleria, forja artística, metal·listeria, reparació de molins. Carrer Blatera,2 Son Ferriol. 971 429 579

U.K. IMPORTS. Distribuim cerveses britàniques. Guinnes, Heiniker, Tetley, Cruz Campo... La Creu, 21 Llubí. Tel. 971 522 280

PERFORACIONS AIGÜES MALLORCA. . Sondejors d'aigua garantida. Tel 620 632 714

RESIDENCIA GENT GRAN CALA ESTÀNCIA. Miquel Massutí,22. Can Pastilla

PISCINES SÓLLER. Construcció de piscines i aljubs. Camí de sa Figuera,27 Sóller. Tel. 656 951 382

RESIDENCIA GALES. Per a tercera edat. Vàlids i assistits. Possibilitat de subvencions. Assistència mèdica, fisioterapèutica, rehabilitació. Miquel Rosselló alemany,17 Ciutat. Tel. 971 401 776

METALISTERIA MARTINEZ. Treballam el ferro. L'acer i l'alumini. Gremi Tintorers,16 Son Castelló. Tel. 971 430 156

SEGONA MA. Mobles i articles de segona ma. Salvador Joan,53 Manacor. 622 466 581

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom .....

Adreça .....

C.P. .... Població .....

C.I.F. .... Tel .....

M'interessa una subscripció

C/c o llibreta núm.

Codi Entitat	Codi Agència	D.C.	Número de Compte

Signatura:

Se subscriu **L'ESTEL** per un any prorrogable si no hi ha ordre en contra i per un import de 40 € anuals

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Carrer Bellavista, 44
07240 Sant Joan (Mallorca)**